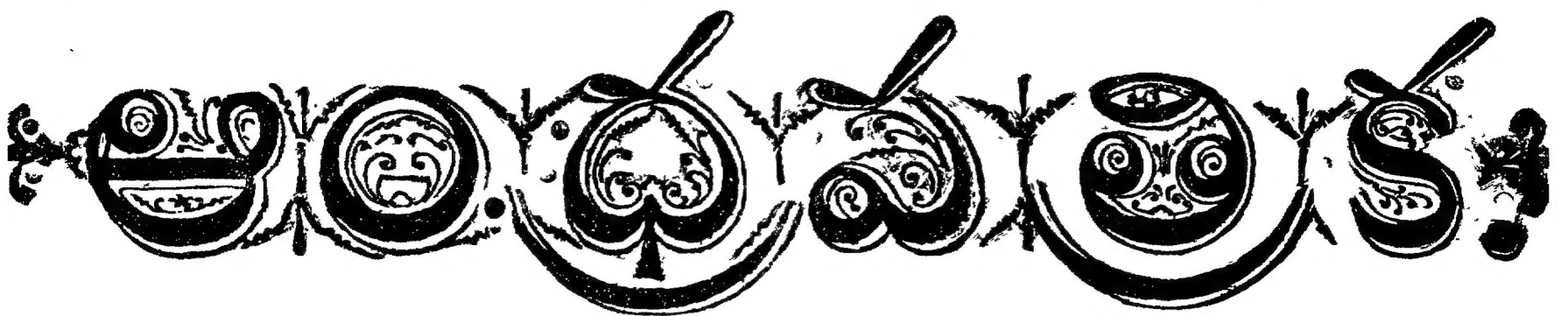

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

వి డి ప త్రి క 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

౧౧౭౦

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 22-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ అష్టమి ౮.

No. 122
సంచిక ౧౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు నొప్పువారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావశ్రమలు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు.

అమృతాంజనము న క ల వి ద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాముపుబొట్ల బాపును,
చా ర్సపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగింపును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

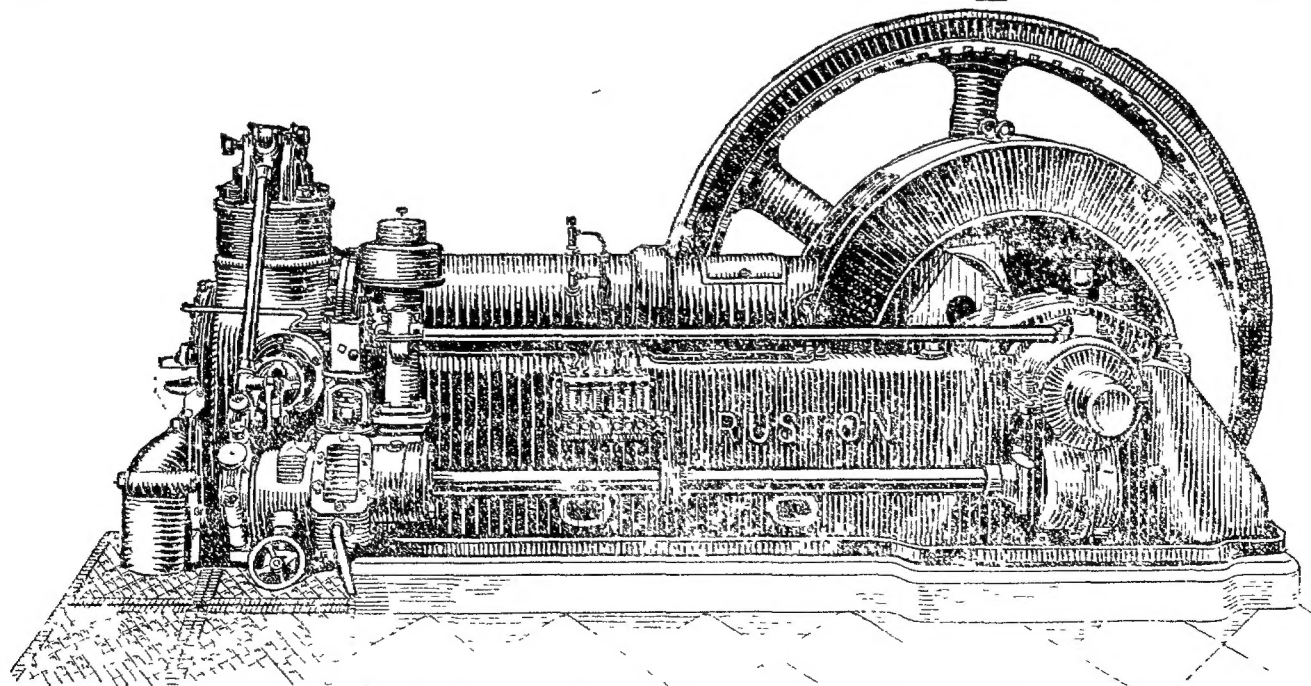
చక-నిడబ్బీతో నహా సీసా 1-క ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-క ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట సుండదగిన
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక. బొంబాయి

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పోయ్యికి మిక్కిలి సరైనమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనీమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ౪౫12 యు, చిత్రము గల చూ క్యాటరాగును వ్రాయును (388)
మద్రాసులో సోత్ ఏజంట్లు, మాస్కి ఆంధుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, వెహిల్ డెవలప్మెంట్ నెం 60, మద్రాసు.

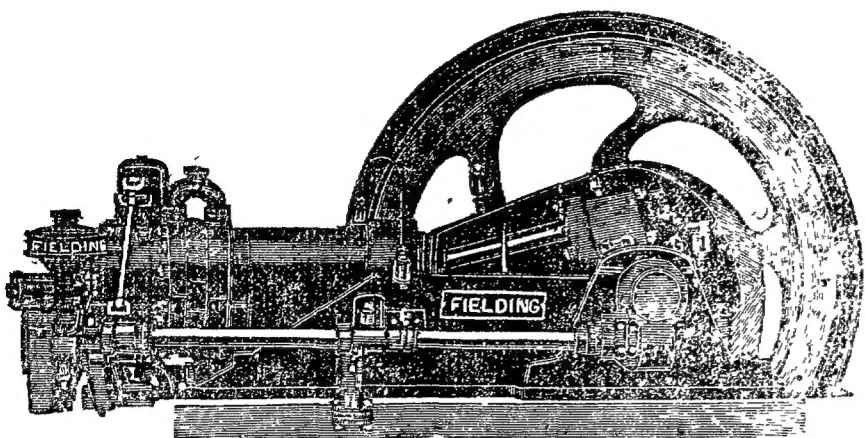
“ ఫీల్డింగ్ ”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ ట్టర్లింగు

వేటెంటు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే ట్టర్లి కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యేజెంటు:—

టెలెఫోన్

నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో.,

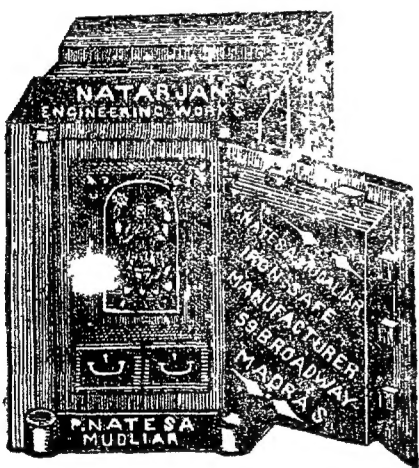
పోస్టుబాక్సు

నెం 203 రు.

12, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

న ర న ము

దృ థ మై న ది న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమో ప్రభుత్వము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న తే శ మొదలి యార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రావైటర్),

59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రై నుమిల్లుకు కానలస్పి సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపేట్లోపేటి, పెద్దవాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు (వాసిన బయలు వ్రాయబడును.

(1398)

ధ న వం తు ల కు మా త్ర మే ?

అనంగ ప్రభయాకాతి

మునలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దవ్వులు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మొదలగునవి అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, శాశ్వతయవ్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈదివ్యా వధము నిరవయోగ మైనట్టి ఫీతులలో కూడ క్రొత్తమగుతులనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రబాలమునలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తిగాఁగల వివరములకు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును నైవాదుకుచే నపునకత్తి ము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. ఒకతులము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలూను ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరుపేటి, మదరాసు.

భృంగామలకతైలము

వేదవికాలములో ఎండబాధ తెలియకుండ చేయును. సకలరోగములను త్రవ్వకములను. కేత్రరోగములను నివారించును. 6 ఔస్సులబుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0 అన్ని ఔషధములకు ప్యాకెంగుపోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

వసంతకుసుమాకరము

చుళుమేహము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నుంచి శ్రీలనబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖరీదైనరములకంటే వృద్ధిచేయునట్టి గుప్తసిద్ధమైన ఔషధసామగ్రి. 20 మోదులగల బుడ్డి 1-కి ధరరూ 5-0-0 ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ. (3347)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 22-వ తేది శుక్రవారము

(1) భాగ్యములు

కనయాల బా 1-కి రు 30.0-0	మొదలు 42.0-0 కులకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు 40.0-0 కులకు
మనుమ తెనాలిబి ,, 48 గలవి రు 14.0-0	14.8-0
నెలూరిబి ,, డిటా ,, 16.8-0	17.0-0
డిల్లీబి ,, డిటా 45 గలవి ,, 16.8-0	17.0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12.0	9.0-0
మియ్యము ,, ,, 20.0-0	22.0-0

(2) కుప్ప భాగ్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0-0 రు 12.0-0
సెవగలు ,, డిటా ,, 12.4-0	12.8-0
పెనులు ,, డిటా ,, 12.12-0	13.0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 13.0-0	15.4-0
ఉలవలు రు 164 ,, ,, 9.4-0	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 170.0-0 175.0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14.0-0 26.0-0
కోండాపురం శేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 80.0-0 62.0-0
యితర ప్రజేతము	,, 55.0-0 58.0-0
శేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 148 మి.న.నూనె 186	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 190.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయవనుపు బా 1-కి	రు 205.0-0 210.0-0
మారపనుపు ,, ,, 140.0-0 160.0-0	
మిరకకాయలు(గుంటూరిబి)బా 1-కి	రు 105.0-0 140.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 45,	50
కాశమాస్తీ పాయకట్టు ,, ,, 60, 70	
రెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0 50.0-0
శింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0 49.0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రఖం బా 1-కి	రు 83.0-0 86.0-0
చదరం ,, 82.0-0	87.8-0
రవుండు ,, 82.0-0	87.8-0

(6) లోహములు

నెండి 100 కులంకు	రు 78.0-0 81.12-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24.2-0 24.10-0
నకరను 1-కి	15.7 8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 265.0-0 270.0-0
రాసి డిటా	రు 805.0-0 810.0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 41.8-0 42.0-0

(7) రంగులు అలిజరైన

అత్తకప్పుడు 20 డిగ్రీలు	రు 80.0-0
కోట్టి కప్పుడు డిటా	,,
సింహం డిటా	,,
4 గురం డిటా	,,

(8) దూది

కోండా కెప్పు బారవ 1-కి	రు 320.0-0
------------------------	------------

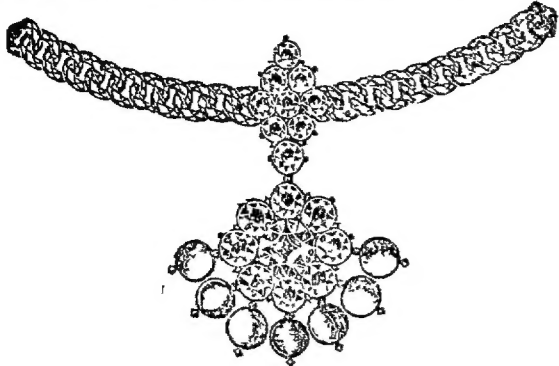
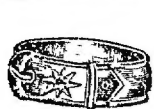
(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.18-0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.8-0
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8.12-0
అనామనాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9.8-0
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2-0
మోలాపూరు నెం 20	రు 12.8-0
జపాన్ నెం 20	రు 12.4-0
,, ,, 40 ఏ తేలిలు అయినను	రు 15.14-0
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 10.0-0
వడ్వాక్ నెం 24 1/2	రు 12.4-0

ఫౌంటెన్ కలములు

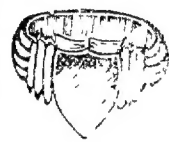
“ఐలో” సేఫ్ ఫౌంటెన్ కలము మిక్కిలి మేలైనది నమ్మకమైనది ధర మిక్కిలి సరసము రూ 7-0-0 “వాలర్ మాన్స్” ఐడియల్ 8-0-0 “బ్లాక్ బర్డ్” 8-8-0 “హార్లెన్స్” 2.12-0 నెండ్లిక్కు 0-12-0 సాధారణ క్లిప్స 0-8-0 గిరిబదర్లు, తిరువళ్ళీజి, మద్రాసు. 0

నమ్మకమును కొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థావము
ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ గ్రాంచి 51, వైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మానవ అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడల్యులు, కాసుమలలు అడ్డగ
చెక్కులు మొదలగు బంగారు నగలున్న, నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరలు అడ్డగలు, జువెల్ల
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగువన్ని వెండి రైలు
కూజాలు, టప్పులు, వేలాగిన్నెలు, కాపిసెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్న అనేకరకములు
కాపుగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడుగోరుముగా యందును. కాసు బంగార

మునకున్న చాచివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వ
బడును ఇచ్చినివి నాపసు తీసుకొనబడును.
ప్రత్యేకము— శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్స్,
కాకుమానుల లడ్డయ్యచౌదరి.

మొనూరు చందన సబ్బును

పరిశీలించి చూడు.

మొనూరు చందన మొలకలతో తయారు చేయబడు చందనసబ్బులు. మిక్కిలిచిన్నవి.

మొనూరు చందన మొలకలతో తయారు చేయబడు చందనసబ్బులు. మిక్కిలిచిన్నవి.
సబ్బుకంటెను మేలైనవి ఎక్కడచుండి
వచ్చినప్పటికిని దీనికంటె మేలైనది కా
దని విషయమును మీరే నిపుక గు
గిరింపెరు ప్రశ్నించెదిన నిపుచు
మిక్కిలి మేలైనవామానులను చేర్చి
నియోగించేయబడటచే సుధుమానంద
ను, చంద్రమూక అందమునిచ్చుటయం

దును పేరుపొందె దేహసాఖ్యునునకును, అందమునకును తగినది ఇదయే. వేసవి కాలము
నందు గలుగు చనుక కాదు, గడ్డలు మొదలగునవి రానియక ఆట్రుకవరచును.

స్వదేశిసామానులనుకొనుడు, విదేశసామానులను విడువడు.

(1560) అన్నిచోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహిం అండు కో., 32, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి
వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, చందెపు లోటాలు ఎట్టి మాది
రిలో నైనను ఆర్థరీచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారు
చేసి యిచ్చెదము సీరువెంకికి నవరం బంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.
రూ. 10 ఎత్తు మొదలగున రూ. 25 ఎత్తుకు జకరూపాయ ఎత్తునకు 1-12-0,
చొప్పునను అంతకుపైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయించబడును

(2) ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి, కంపెనీ
నగలవర్తకులు 25, వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

ఆంధ్రమున హాస్యరసప్రతికలు లేనికొరతము
దీర్చినదని యనేక ప్రతికలతోడను బండితులతోడను
బాగడ్డలాంచి యాంధ్రులచే ప్రేమింపఁ బడిన

న చిత్ర నవ్వలతోట

సాంఘిక రాజకీయ వ్యావహారిక విషయములను హాస్య
రసమున విమర్శించుచు సంవర్ధానసారములగు జొమ్మలను
గలిగి డెమ్మీ 1/4 సైజున 16 పుటలను గలిగి ప్రతిశుక్రవార
మును బ్రకటింపఁ బడుచున్నది.

సంవత్సరమున రూ 4-0-0

అర్థ డిటర్ 2-8-0

కాంపిల్ ప్రతిక ఉచితము

వలయువారు:—నవ్వలతోట ప్రతికాకార్యాలయం
మచిలీపట్టణము, (పిష్టాజిల్లా.)

ఇమిటేషన్ పంచరత్నములు

చౌక పరిశ్రమము గ్యారంటీ
కెంపులు, పచ్చలు, నీలములు, పువ్వరాగములు,
వైక్రాంతములు క్యాటలాగు ఇనాము
చక్కలలు ఆగమ్మనెలకు మాల్రమే

8 దినములలో వాపసుచేయవచ్చును.

శ్రీకాకుళం మజిలీనుతాను గ 12 నె 80 శిల్కులంబిది 7-8-0
6 కమీజులు అగును తాను 1-8 ముదుగు నె 70 రు 6-0-0
కాసు బంగారుదుద్దులపై చక్రసానకెంపులది రాత్రి 20-0-0
,, మేలువైక్రాంతంబి తయారు యెతు 10 అణాలు 19-0-0
,, పువ్వరాగములది శిమకములతో సరిఅయినది 40-0-0
,, జగినీ మేలుపని చక్రసానకములు రూపాయిసైజు 40-0-0
విడిపువ్వరాగం మేలు రతి 72 పలకలుగల కములు 8-8-0
విడిచక్ర సానకెంపులు రతి 64 పలకలుగల గలూబీ 0-8-0
విడివైక్రాంతం డబ్బులకట్టుగల సొల్లుము బర్బా 3-0-0
యిదితేజను పువ్వరాగం గతి 1-12-0

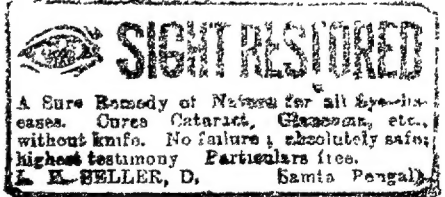
అనంతపల్లి భాస్కరరావు సోదరులు,

నగలవర్తకులు - శ్రీ. కాకుళము, గంజాంజిల్లా.

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిష్టగణితము,
విశేషగణితము, దుసోగగణితము, షేతగణిత సమస్యలు, త్రి
భుజులు, అద్భుతములు, చిహ్నులు, చిహ్నప్రశ్నలు, యాక్తి
శ్నలు, లిమాసులెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచి
జ్ఞాన, మనోబలమును, తెలివిన కృత్రిమము రసదంతము
ఇతివిచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన
గణితమునం దనుమానములేదయ్యె, చమత్కారమును, యాక్తియు
తెలియి కలుగును. ప్రతివానినగ్గరి నుండవలసిన పుస్తకము.
వీడియె రు 1 య. వి. పి. చార్జ్ ఆ రి. ల. 6 ప్రతులు రు 6 ల. వి.
వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,

(2118) ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అది ప్రాయశ్చితము.

గాంధీదైవజుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవరువిప్పి
చూడకయే సరియైన భావిఫలితమును వ్రాసిపంపెదము. మీ
కవరునుకూడ మీకే పంపివేసెదము. ప్రశ్నవ్రాయుకాలమును
కవరుమీద వ్రాయవలెను జాతకముయొక్క నకలుపంపిన సం.
ఫలము మాసవారిక వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0
పై ప్రతిప్రశ్నకు, 0.4-0 సం॥ ఫలమువ్రాయ, 2-0-0. విలాసము
అంజనేయస్వామిజ్యోతిషాలయము తిరు త్తణి-చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు.

జూబులు

అఖిలభారతవిద్యార్థి మహాసభయొక్క

ఆహ్వానసంఘసభ

భారతవిద్యార్థి మహాసభయొక్క ఆహ్వానసంఘసభసాధారణ ౧౪ రాజమహేంద్రవరమున తాలూకాకాంగ్రెసుసంఘకార్యాలయములో 30.8.24 తేదీ మధ్యాహ్నము సరిగా ౩ గంటకు ప్రారంభమగును. సంఘభ్యుత్థులైన యీ ప్రకటననే ఆహ్వానముగ నెంచి సభకు రావలయును. ప్రత్యేకముగ పంపబడిన ఆహ్వాన పత్రాలందకపోయినను దీనినే ఆహ్వానముగ భావించుకోవలయును. కాకనాడలో జరిగిన 4వ భారతవిద్యార్థి మహాసభావిజ్ఞాపనలలోగా మిగిలిన సామ్య వినియోగము మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును.

(సం) కళా వెంకట్రావు
(ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు)

గంజా మండలమునందున్న పిర్గా కాంగ్రెసు సంఘములవారి కొకమనవి

కళింగపట్నములో శ్రవణము 6, 7, 8 తేదీలను జరుగనున్న గంజామండల మహాసభాప్రాతినిధ్యము విషయమై పిర్గా కాంగ్రెసుసంఘములు యామాసము 25వ తేదీలోగా, ఈదిగువపట్టిలో ఆయాపిర్గాల కేంద్రముల నుండి నిర్ణీతసంఖ్య ప్రకారము, ప్రతినిధుల నెన్నుకొని, ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పేర్లు, నివాసస్థలము, మొదలగునవి, సంపూర్ణమైన ఆడ్రెసుతో, మాకార్యాలయమునకు ఈమాసము 28వ తేదీలోగా చేరువట్లు, పిర్గాసంఘ కార్యదర్శులు మాకు తెలియజేయవలయును.

పిర్గాలపేర్లు	ప్రతినిధుల నిర్ణీతసంఖ్య
1 కళింగపట్నము, కొంకానపేట, బూవిల్లి, వమర	
విల్లి, అంబోలు సమీపముననుండే గ్రామ సంఘములు	20
2 ఆమదాలసల, శ్రీకాకలము సమీపమున నుండే గ్రామసంఘములు	30
3 శంకపేట, బారన, మందసా	20
4 పర్లాకిమిడి, మిలియాపుట్టి వనైరా	50
5 హీరమండలము, కొత్తూరు, బాగీరదిపురము, పెద్ద	
దిమి, గూనభద్ర, పెద్దకొండ, ఇర్రాడ వనైరా	30
6 నూపాపా, దుబారా వనైరా	10
7 వరసన్నపేట, ఎర్రవరం, కొమర్తి, జయనూరు	
నామాలపేట వనైరా	20
8 ఆసా, సమీపగ్రామ సంఘములు	10
9 ఒరంపురము, సమీప గ్రామసంఘములు	100
10 త్రపురము, సమీప గ్రామసంఘములు	10
11 ముఖలింగం, లక్ష్మీవరపురము	20
12 పర్లా, కానంక వనైరా	10
13 ఇచ్చాపురము, సర్లా వనైరా	30

5.00 జనసంఖ్యకు ఒక ప్రతినిధులకును జిల్లా 18 లక్షలు జనసంఖ్యకు 860 ప్రతినిధులకు ఎన్నుకొనుటకు నిర్ణయించడమయినది.

గిరిమెల్ల కుమారస్వామి,
కార్యదర్శి, సహాయసంఘము

గౌరవ గ్రంథాలయము - రాజమహేంద్రవరం

గౌరవ గ్రంథాలయములో శ్రీలక్ష్మణ శేర్లూరుగారు గ్రంథాలయోద్దేశమునకు భిన్నమని పుస్తకముల సంఖ్యల పంపిణీ రిక్విజిషను ఇదివరలో ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించబడినది. ఆ రిక్విజిషను కాంగ్రెసు సంఘము ప్రాధికారమునకు అందజేయుటకు రిజిస్ట్రారుగారికి విచారణనిమిత్తమై రిక్విజిషనుపట్టిక సభ్యులలో కొకరకు శ్రీ క్రా సోమేశ్వరరావుగారు పంపిరి. గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారుగారి కోరికపై వారి కేడియో సంజాయిషీ నిచ్చి యీ విషయసంబంధమును కార్యముల నంపివట్లు చెప్పుచున్నారని వారిచిన్న సంజాయిషీ యేదియో పత్రాలలో ప్రకటించబడలేదు. ఆ సంజాయిషీ గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి యంగీకారమును సంజాయిషీ యిచ్చుటకు ముందుగాని ముఖ్యముగాని పొందలేదు. శ్రీలక్ష్మణ శేర్లూరుగారు గురించి సరిక్విజిషనును కార్యనిర్వాహక వర్గము వారి యెగుట పట్టలేదని యుపేక్షలు అవసరమని తమకు దొరలేదనియు, అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారుగారి యొద్దనుండి యుత్తరువు వచ్చినగాని రిక్విజిషను పట్టిక సభ్యులకు జవాబుసంగ నవసరము లేదనియు కార్యదర్శియగు శ్రీ గౌడపాటి పర్యవాల యాగారు తెలిపిచిరి. నియమితసంఖ్య

గల సభ్యుల సాధారణసంఘసమావేశమును కూర్చుంటున్నది. రిక్విజిషను పట్టికయు, ఆ రిక్విజిషను కార్యదర్శి కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి యెగుట పట్టకుండుటయు, రిక్విజిషను పట్టిక సభ్యులకు జవాబు నొంగ నవసరములేదని వాదించుటయుజూడ కార్యదర్శిగారు గ్రంథాలయము ప్రజలదను సంగతి మరచివట్లు దొరుకుచున్నది. కార్యనిర్వాహక వర్గమునా తెలియు చర్యదీసి కొనకుండుట కోరవలయును. మొత్తముమీద గూడురిక్విజిషనులకు సభ్యులపంపినను కార్యనిర్వాహకవర్గమునా సాధారణసంఘము జరుపలేదు. ఇట్టికార్యనిర్వాహక వర్గమును శిక్షింపగా తొలగించినగాని ఆంధ్రపత్రిక గ్రంథాలయములకు నుత్తమసభ్యులు గౌరవ గ్రంథాలయము దుష్ప్రతికారమునందు గ్రంథాలయ సభ్యులెల్లను వెంటనే మేల్కొని గ్రంథాలయ వ్యవహారములతో జోక్యము కలుగజేసికొనవలసియున్నది. శ్రీ కంచుమర్తి శివరామ్చంద్రరావుగారి వంగమున, వారి భర్తవత్సల పేరిట ప్రీతిలాభ కలకొల్పవలయునను వారి మరతులను అంగీకరించి 10 మాసములకు పైగా యయినను ఇకను ఆ ప్రీతిలాభ కలకొల్పవలయునను గ్రంథాలయ సాధారణసంఘ సమావేశము త్వరలో జరుగవలయును. కాన సభ్యులకిది మంచి తరుణము.

రామండ్రి, 20.8.24. } మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య

శ్రీ శే కస్తూరిరంగయ్యగారి చిత్రఫలకమును బహిరంగపరచుట

మదరసు మహాజనసభా మండలమున కాననసభాసభ్యులకు సి వి నరసింహరాజుగారు శ్రీ శే కస్తూరిరంగయ్యగారి చిత్రఫలకమును నిన్ను బహిరంగపరచి యన్ శ్రీనివాసయ్యగారు, యన్ సత్యమూర్తి వి చెక్కరయ్యచెట్టికట్టమంది రామంగారెడ్డి మొదలు ప్రభులు విచ్చేరి సి గోపాలమూర్తిగారు ఆధ్యక్షతవహించిరి.

నరసింహరాజుగారిని చిత్రఫలకమును బహిరంగపరచుట అధ్యక్షులు కస్తూరిరంగయ్యగారి నిరాడంబర జీవితము, ఉన్నతాశయములు మనము గ్రహింపవలయునని చెప్పిరి. వారు న్నపుడు కలిగిన రాచకీయ సభ్యులలో వారు వనకొరకు దైర్యముగా ముందంజవేసెడివారు అదియే వారయందుగల సుగుణము ఆయనతో సామ్యమునకు తీసికొనిరాతిన నామము శ్రీ శే కస్తూరిరంగయ్యగారు చొక్కాచెయిరి ఆధ్యక్షుడు చెప్పెను.

సి వి నరసింహరాజుగారు చిత్రఫలకమును బహిరంగపరచుచు యున్నప్పుడే పక్షిహింస-దేశమున జాతీయత కెంతవైయొప్పు హింస-పత్రికాసంపాదకు డి.కె. వేలుగూడెముగారు గానం దిచ్చుచే యాపత్రికయందు ౨ తీయతా విస్తరములు వచ్చి ౨వ రువరాసు గవర్నరుగానన్ను సర్ ఆర్.ఎ.లొంగం పరివాలనను విరజింపిరి 1913 ప్రయోగమును రంగయ్యగారిని అహ్వనించువలయునని తిరస్కరింపగా సర్ హోరయ్యగారు వారితో సంభాషింపగోచుననే నెరుచును క్షణమునందు మామట తప్ప వారితో వాంఛ పరిచయములేదు. వారి గంభీరకారము, గంభీరముగనే పత్రికను నిర్వహించుటకు విడితమే పత్రికయందు కోరికజూ జాతీయతా బానములను పెంచుచు దేశమునకు నాయకుడై మెలంకెననిచెప్పి -రసింహరాజుగారు తమ ఉపన్యాసమును విరమించిరి.

2 ఆర్ కొరస్వామి అయ్యగారు ఉపన్యాసమునకు కొంతతేవంచనలు నర్పించుచు వారిని ప్రస్తుతము లంకకు పంపిరి. తర్వాత సభ ముగిసినది.

కృష్ణయ్యావరన్ డెల్టా

కాలువచివర రైతుల దుఃఖాలను పరిశీలించునది. మనదేశంలోయను ప్రాయశ్చిత్తమును కలుపుచు కింగి-కను సంధిమైనది దీనిసాక్షి 14 వైస్రంతును దీని గ్రామము 25 గ్రామములకు సంబంధించి ఘాటు పల్లపు సాగుకు కావలయున్నది. ఘాటు 14 వేల రెండు రుసులను సాగు చేయెయ్యు కర్షణి కాలువయొక్క యిప్పటికి కింగి-కను పల్లపును, పెడనగల్లు, అయ్యంక, యర్లపూడి పెరమరేటి, మొదలు కొన్ని గ్రామములపై కొనూరు, ఎగువన, బొట్టిపాడు, చిట్టూరు, వల్లంపల్లి గ్రామములు, యిప్పటికి నూటికి 50 యెకరములైనను సాగులు ట్టు గవసడదు. గాలి పరగ్రామము అయిట్లు 1200 యెకరముల 400 యెకరములు

మాత్రం సాగునది. లంకపల్లి, మాకేర, యండకుదురు, పూసడం, గ్రామములలో యేమాత్రము సాగుకాలేదు.

ఈ గ్రామములన్నిటిని సాగుచేయు లంకపల్లి బ్రాంచి కాల్యగారి, యండకుదురు బ్రాంచి కాల్యగారి ప్రయత్నమున దీనితో యంతవరకు తడిసినపాపమునపోలేదు. నరాధారమున పోసిన నారుమట్లు నీరులేక చచ్చిపోవుచున్నది. దున్నులు వచ్చినప్పుడు గా మారుచున్నది సాగుచేయు ప్రయత్నము నెట్టివోవుచున్నది. కృష్ణానదివరదవల్ల దీని మూడు 40 దినములుండి ప్రవహించుచున్నను, యిరైతుల పాప మింక పండినది కాలువపట్టు మల్లంపల్లి దిగువ బొతుగ ఘాటుతో సమముగయున్నది. తూముల నన్నిటిని, సమములయెల్ల సున్నముతో బిగించి సరిచెయినిది దిగువనకు దుష్ప్రతి చక్క-చదు ప్రస్తుతసాగుబడికి ప్రైగ్రామములవారికి వంతునిచ్చి దిగవకు పూర్తిచేసినను వదులుటకీ డి.పి. చిట్టి ఆధికారులు, శ్రీ సతీశ్వికాన్నచో వారికి కాగితముపైనను మాకు ఘాటుపైనను సాగుబడివాక్కి శేకుంఠాశావును ఆదైన పంటమాట చేపునికేలేలియును నవసరమాసమున అందవాడేనీ వినియోగి అధికారుల కలమునకు చెలియును.

ఒక డెల్టా-రైతుడు

సివిలు జస్టిసు విచారణసంఘము

బొంబాయిలో విచారణ

బొంబాయి, ఆగస్టు 20 - సివిలు జస్టిసు విచారణసంఘమువారు బొంబాయి నేటయుదయమున పురమండలమున కూడి బొంబాయి లాసంఘమువారిని ఆద్యక్షులు జేనరలులను విచారణ ప్రారంభించిరి. సంఘములో గౌరవనీయులగు జస్టిసు రాంకేశ్ గారు, (చైర్మను) గౌరవనీయులు జస్టిసు జీ.వార్డు, డాక్టరు యన్ యన్ డి.బాబు వి సి యన్ జి యన్ గుప్తేగారును ఉండిరి. చివరవారు బొంబాయి నంద సభ్యుడుగా తీసికొనబడెను. బొంబాయి లాసంఘము తరపున ఎ.కర్కెన్ యన్ ఎ.వేలిగారును యన్ డి. బసావాలాగారును నాక్ష్యముచెప్పుటకు నిలువడిరి. బొంబాయి హైకోర్టులో పరిపాలకోర్టుగములు చాలతక్కువగానున్నవని కృష్ణిక్ష్మిగాగ పూర్వము చేసిరి. సమములు మొదలగునవి పంపించిననుట్లు, దేదనిమార్చు వసినదని వెంటవెంటనే యర్థానుష్ఠానములను జేయుననుచు, వాయిదాదినయు యిన్నికోర్టులైనతరువాత ముందునని (సుమారు 10 దినములు, నియమించుటకు వీలుపట్టుతదన నింధనసరగా) వొకవారిని నూచించెను. బొంబాయి విచారణ ప్రాంతమున తరువాత స్వామికాంకోర్టు జైలు యిప్పటివలె ఉండవలయునని యెట్టికోర్టు వాయిదాచెయ్యడం ఆచరణను విచారింపుచు నేయుండవలసినది గనుక గూర్చుచున్నది. విముగ్ధ గట్టగా నొక్కొక్కటి ఆద్యక్షుల జేనరలు కింగిగాగ ఆగ్రమును చెప్పుటలో సమములను పూర్వముగా గానం దిచ్చుట వచ్చిననున్న కార్యములను యెట్టివి నొక్కొక్కటిగా విరియి హైకోర్టులో ప్రయత్నము చేయవలయునని వీలుపట్టవలెనని చెప్పెను. శ్రీనివాసరావులకు దీన్ని ముగా కీర్త్యుచెప్పినట్టి హైకోర్టుల పై నేయకారకమైన యుండవలెనని అదిగ (వడల హైకోర్టులో న్నాయముజరుగనని నర్త్యముకలదియు) వేయదికారకమన్న యెట్టి అట్టినమృతము తొలగిపోవనియు శాసన పేర్ల నేరములలో క్రందికోర్టులైనానులనే హైకోర్టుగా బాదు పరచుచున్నారని యెట్టి గుణం చెప్పెను. ఆగ్రము గుండులను క్రందికోర్టులకుడ హైకోర్టువారి తీర్పు ననులనల కొంత మేలుకలుచున్నది అయ్యెయ్యె జేనరలు బదులుచెప్పి బాధసంఘమువారు వివేదింపబడుచున్నది. బొంబాయిలో దివి విషయమై యెక్కువగా ఆగ్రముననివాగాక మొనర్చెను. సభ తేవటక వాయిదా వేయడం ఆగ్రము

లంచములు తీసికొన్న సబుబుడ్డ

విడుదల చేయబడుట. బొంబాయి, ఆగస్టు 2 - ఇదివరకు బొంబాయిలో వార్డి నేటు జడ్జిగా నున్న యన్. మన్మథ గారు లంచములు తీసికొనని మరెయ్య నేరములో నెన్నికపంపబడిగా స్వతంత్రతాత్వములేదని నెన్నికపంపిరి. వీరి విడుదలకైన తనయెదుట విచారించబడుచున్న బొంబాయిలో లంచములు తీసికొనకు విచారించబడి హాన్స్ లు దోషాధోపగచెయబడి 2 కలనల్లరము శిక్షపడిరి. దేశ రాష్ట్రపతిగారు హైకోర్టును ఆగ్రముచేసికొనగా కెయిము ఆగ్రముననిదీగారు. దీనిగా బొంబాయి విచారణసంఘము కొన్నికడిమను కొంతమంది పుచ్చుకొనుటకు యెట్టిచేసినది యెట్టిప్రకారము వానినంగీకరించుటకు ఆగ్రమువారునై మరెయ్య కొంతమంది పంపబడెను. అస్సెసరులలో ఆగ్రములలో నున్నాయి నిర్దోషియనిచెప్పిరి. నెన్నికపంపబడిన వారితో నంగీకరించుచు వాయిదాను హాన్స్ లుగారిని విడిచివేసెను. (ఆగ్రము)

అత్యధుతకుమారో గని వారిణి

సంఖ్య 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమారోగములు గ్యారంటీగ
 కుమారులకు ఒకడబ్బా వెల రు 10 0-0 పేకింగుపాట్లతో వేరు
 రెడ్డి అందు కొ, ప్ర ప్ర యుజరు, యం సుబ్యారెడ్డి, గోచలపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూర్య రెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

లిమిటెడ్ మైన్స్ ఆఫీసులకు పాలీసియల్ ప్ర
 పంచులు అందించు యును
 వారిని మంజూరు చేయును యిచ్చుటకు మీ
 గలరు

ప్రమీయములు చాల తక్కువ కాలము గడచిన
 పాలీసిలు పునరుద్ధారణచేయుదును
 మరలను సులభమైనవి హక్కుదారులకు సకాల
 మన పైకమివ్వబడును

గడిచిన సంవత్సరపు బాలన్సు షీటుకు, వ్యాప్తికృతకు ఈదిగువవిలాసమునకు

నాయకు

కెం. గొ. గొ. గొ. గొ. గొ.
 152 కమ్యూనిటీ

మద్రాసు బ్యాంకింగ్
 9/10 సెకండులై సుబీచి

గోదావరి హిందూ సమాజము

వారు ప్రచురించిన

భగవద్గీత

అన్ని సులభముగా అర్థమైన బైబిల్ సాగవైశ్వానరములపై ముద్రించు వెల పది అంశము
 ఈ గుర్తింపు ఇచ్చినందున దైవమును సర్వములను శిల్పము ఎల్లకల సత్వంతో పయం క్రిమై యుండును
 ప్రతి హిందూ హిందూ సమయము నందు సలంకరించదగిన దివ్య గ్రంథము

పై పుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి

సెంట్రల్ బుక్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కడై అమోయమైన సుఖమునిచ్చును దీనిని ఉపయోగించి మంచి సుఖమును, ఆరోగ్యమును పొందిన లెక్క
 నిరూపించి ఈ యోగ్యతాపత్ర నిచ్చియున్నారు అందువల్లనే **వైరెక్సు అమితముగా**

విక్రయమగుచున్నది. రహస్యమైన ఔషధములకాదు ఫారముల వ్రాసిన పంపడము
 బుడ్డి 1-కి ధర రు 0-18-0 వి పి చార్జీతో సహా రు 1-2-0.

శ్రీయత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

సాక్షి

ఇది యొక యశస్వ
 వైది గౌరవరాజు కడ
 గాదు అనుమతముగా పు
 బంధం వున్నాడు పు
 రాత్రికా సమయముననే
 గడు చ్చి గ్రంథము
 చదువుచు చదివె గునం

మొదటి భాగము 2-0-0
 రెండవ భాగము 2-0-0
 మూడవ భాగము 1-8-0
 నాల్గవ భాగము 1-12-0

దింపుకొని తెలుగులో అది అక్షరములు మంచి యెటుగకు ఒంతులకాస్త్రీ, కాలాచార్యులు,
 అయ్యోష్ట, వాణివాసుడు, సాక్షి అను ఐదుగుర సంఘము ఈసంఘముచే వర్ణించబడు విషయములు బహు చమ
 క్షాత్రముగ సంఘము మొదటినుండి చివరవరము కడుపు చెక్కలగనటులు సప్త వస్తువులను పరియోగము
 చేయునపుడు - ఏమియు దొంగపండ్ల నవ్వడు - అనేక విషయములు తెలిసికొనిగోరునప్పుడు - బాలరకు, యువకులకు,
 పుస్తకం, శ్రీయత చదువుల కంపెనీ గొంతుకన్న తెలుగులో లేదు ఒక మాటు చదివినవా రీగ్రంథమును వదిలరు
 మన రమణ వ్యాగంబెరు సు శైలి కుదుర్చునుటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నుపయోగకరముగ గొంతుకన్న లేదు
 జులగాల్తా సహస్రనామము, కాలాచార్యుల రచనాపై పుణి, వాణివాసుభంధుర ప్రబంధరచనాశక్తి సాక్షి
 మయ నింపన పై కి, అశ్వినాయక సమంజసతే నమనదగినవి పృథియంగాంధ్రుడు, పృథితిక్షరాస్యుడును ఈగొంతుకన్న
 చదువున ఒక యెరి సంపద చాతుర్యము - ఇంకొకయెడ పాత్రికాసంపాదక - మరయొకయెడ అపూర్వవర్ణనా
 గాంధీయము - చదువుల కంపెనీ సంపద మొసంగన

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం గోదావరిజిల్లా అవి వ్రాయవలెను

సిమ్లా ఆల్బయన్స్ బ్యాంకు

లిమిటెడ్

భాగస్వాములయొక్కయు
 ఋణదాతలయొక్కయు సభ

తీర్మానములు ఓట్లు

కలకత్తా, ఆగస్టు 20 - 1924 ఆగస్టు 13 లేదీ బ్య
 వారమునాడు (పరిష్కారపు పనిలోనున్న) సిమ్లా ఆల్బయన్స్
 బ్యాంకు భాగస్వాములయొక్కయు ఋణదాతల యొక్కయు
 సభలో ఉపవాదించబడిన తీర్మానములపై తీర్మానబడిన వోట్ల
 ఫలిత మిదిగువను తెలియజేయబడినది ఈ ఫలితముపై తుదిపరి
 శీలన యొకటి జరుగవచ్చును

యథా యం లెక్కిగారిచే ఉపవాదించబడి ఎం తెర్రి
 గారిచే ఆమోదింపబడిన మొదటి తీర్మానము విచారణసంఘము
 వారును పరిష్కార కర్తలు ను త యా రు చే సి న
 నివేదికలను ఆలోచించి యీసభవారు ప్రస్తుతపరిష్కార క
 ర్తలక్రింద పరిష్కారము జరుగవలెనని కోరుచున్నారు బ్యాం
 కు దివాలా అగుటకు ముఖ్యకారణమైన అధికారుల దుర్వ్యయము
 నకు క్రొందును తెలియజేయ నిచ్చు గించు మన్నా య
 మరియు న్యాయ వాదుల సలహాపై న బాధ్యత గల
 వారిపై చూపబడిన బురదలయొక్కయు భాగస్వాముల
 యొక్కయు లాభముకొరకు దుర్వ్యయమువలన గాని అవపారణము
 వలనగాని బ్యాంకుకు నష్టము తెచ్చినవారివద్దనుండి వీలైనంతవ
 రకు రాబట్టవలసినదనియు నీసభవారు పరిష్కార కర్తలను కోరు
 చున్నారు ఇట్టిచర్యను నడిపించుటకు పూర్వము హానికగు కర్పం
 తయో దానివలన కలుగులాభ మెంతయో బాగుగా విచారించి
 పరిష్కారకర్తలు యీసభకి దిగవలసియున్నారు బురదాతల
 వోట్లు 948 (రు 854587) ప్రతిహేతుర వోట్లు 75 (రు 12085
 77) అధిక సంఖ్యాకులు 867 (రు 7242296) భాగస్వాముల
 వోట్లు 19 (10411 భాగములు) ప్రతిహేతులముగా 1 (25 భాగ
 ములు) అధిక సంఖ్యాకులు 18 (10386 భాగములు)

వి సి మోషుగారిచే ఉపవాదించబడి ఎ ఇ దత్తుగారిచే
 ఆమోదింపబడిన రెండవ తీర్మానము (పరిష్కారము చేసిను
 చున్న) సిమ్లా ఆల్బయన్స్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ యొక్క ఉద్యోగు
 లనుండియు డైరెక్టరుల నుండియు వారి అజాగ్రత్తవలన న
 మృతద్రోహమువలనను అజాగ్రత్తపెట్టుబడివలనను కలిగిన 2 కో
 టి రూపాయలనష్టము రాబట్టుకొనుటకు వారిపై తగినచర్య నడి
 పించుట బురదాతల వోట్లు 135 (రు 1956814) ప్రతిహేతులము
 గా వచ్చినవి 917 (రు 8177458) అధిక సంఖ్యాకులు ప్రతిహే
 తుగా 782 (రు 6220674) భాగస్వాముల ఓట్లు (25 భాగ
 ములు) ప్రతిహేతులముగా 16 (10871 భాగములు) అధిక సం
 ఖ్యాకులు ప్రతిహేతులముగా 15 (10346 భాగములు)

వి సి మోషుగారిచే ఉపవాదించబడి ఎ కె దత్తుగా
 రిచే ఆమోదింపబడిన 3వ తీర్మానము పరిష్కారము
 వలన బురదాతలు మిగుల లాభమును పొందునటులు
 విచారణ సంఘము వారి తీర్మానములన్నియు అంగీక
 రించుట బురదాతల ఓట్లు 119 (రు 1908085) ప్రతిహేతు
 లముగా 928 (రు 18385574) అధిక సంఖ్యాకులు ప్రతిహేతు
 లముగా 809 (రు 6427489) భాగస్వాముల ఓట్లు (25 భాగ
 ములు) ప్రతిహేతులముగా 16 (10871 భాగములు) అధిక సంఖ్యా
 కులు భిన్నముగా 15 (10346 భాగ
 ములు) 4వ తీర్మానము రాయ బహు
 దూర్ పయన్ మల్లికగారిచే ఉపవాదించబడిన యన్
 పి చాదరీగా రామోదించిరి చెడునడకక్రింద దోషులైనవారి
 పై చర్యనడుపుదుమని ప్రభుత్వమువారు ఆధికసభ్యుని ద్వారా
 1923 జూలై 18 లేదీన ఇచ్చినమాటమీద యంగ్గాండులూ న
 డుపబడనున్నచర్యలో ప్రభుత్వపక్షము వహించవలసినదని ప్ర
 భుత్వము వారినడుగుట బురదాతల వోట్లు 1084 (10380240)
 ప్రతిహేతులముగా 1 (3640) అధిక సంఖ్యాకులు 1068 (రు 10)
 326595) భాగస్వాములవోట్లు 17 (1085) భాగములు
 ప్రతిహేతులముగా ఏమియులేదు (అ ప్రె)

బొంబాయి శాసనసభ

హజీలబుల్లా హయాన్ గారి తీర్మానము

కరాచీ, ఆగస్టు 20 - లాంఘురివిన్యాసు - రిమోషును
 నీయవలసినదనియు, తక్కువీ ఋణములను ఆప్రచేయవలసివచ్చున
 నియు, సింధుదేశములో వరదబాధితులనువారికి తగిన సహాయము
 హాయము చేయుటకు గ్రాంటు నీయవలసినదనియు బోర్డుయొ
 కాసనసభలో ఉపవాదించుటకు యం.యల్ గి హజీలబుల్లా
 హయాన్ గారు ఒక తీర్మానమును తయారుచేసి యుద్ధించిరి.

మద్రాస్ విశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రధానోత్సవము

21-8-1924

నిన్నటినుండి గోమేనుప్రభువు అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పట్టప్రధానమునకు మొత్తము 188 మంది అభ్యర్థులు గలరు ఇందులో 977 ప్రశ్నముగవచ్చిరి 853 రాసింపగనే పట్టముల కయి దరఖాస్తు సంపుటానిరి

ఎం. ఎల్ (4)

బి ఎల్ 149

బి ఎల్ పరీక్షయందు 149 గురులు గలరు ఈ 149 గురు మద్రాసు లాకాలేజీనుండి ఉత్తీర్ణులైనవారు తిరునెలక పురమునుండి 9 గురు బి ఎల్ అభ్యర్థులు వచ్చిరి

వైద్యశాఖ ఎం డి (1)

ఎం డి పరీక్షకు ఒకయభ్యర్థియే యుండెను ఈ యనపేరు కె వాసుదేవ రావుగారు ప్రయిమేగ పరీక్షకు జదివి ఉత్తీర్ణులైరి

బి ఎస్ ఎస్ సి (1)

పట్టమును బొందిన యభ్యర్థి ఒకే ఇతడు మద్రాసు మెడికలుకాలేజీ యభ్యర్థి

ఎం బి బి ఎస్ ఎల్ ఎం ఎస్ (28)

ఎం బి బి ఎస్ అభ్యర్థులు 16 ఎం ఎం ఎస్ అభ్యర్థులు 10 మంది గలరు

ఇంజనీరింగుశాఖ (10)

బి ఈ పట్టములను గ్రహించినవారు 10 మంది

డబ్ల్యు ఆప్ సైన్సు (1)

విరుదమును బొందినవారు ఒకరెగలరు ఇతడు ప్రయిమే టుగ పరించి ఈ విరుదమునకు అర్హుడాయెను ఇతనిపేరు ఎ లక్ష్మీనారాయణగారు

బి ఎస్ సి అభ్యర్థులు (2)

హైదరాబాదు వైజాము కళాశాలనుండి ఇద్దరు వచ్చిరి

కొయంబత్తూరు గృహసాయకళాశాలయందు బి ఎస్ సి పట్టములను బొందినవారు 9 గురున్నారు

ఎల్ టి (39)

పట్టములను పోస్ట్ గ్రేడ్ కళాశాలనుండి 4 గురు, మద్రాస్ వెంటు క్రిష్చియన్ ప్రెయిమింగుకళాశాలనుండి 7 గురు మద్రాస్ కాలేజీనుండి 28 గురులు 10 మంది ప్రయిమే గారు గ్రహించిరి

పి హెచ్ డి (1)

విరుదమును ఒకరికే ఇచ్చిరి

ఎం సి (42)

పట్టములను మద్రాస్ క్రైస్తవ కళాశాలనుండి 18, సెన్టినల్ కళాశాలనుండి 11, తిరుమనాపల్లి వెంటు జోసెఫ్ కళాశాలనుండి 3 గురులు గైకొనిరి ప్రయిమేగ 7 గురు దీని

ఎస్ ఆనర్సు (72)

పట్టములను క్రిశ్చియన్, ప్రెసిడెన్సీ, తిరుచినాపల్లి కళాశాలనుండి 20, 40, 10 మంది బుచ్చుకొనిరి తిరువనంతపురం మహారాజా కళాశాలనుండి ఇద్దరు దీనిని

బి ఏ (580)

అనంతపురం కాలేజీనుండి 13, చిరంజీవి కాలేజీనుండి 5, హైదరాబాదు వైజాము కాలేజీనుండి 6, మంభకోణు కాలేజీనుండి 19, క్రిశ్చియన్ కళాశాలనుండి 58, పచ్చయప్ప కళాశాలనుండి 121 ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలనుండి 80, మన్మాడను కళాశాలనుండి, మేరీ కళాశాలనుండి 15, విమెన్స్ క్రిశ్చియన్ కళాశాలనుండి 7, మధుర ఆమెరీ కళాశాలనుండి 17, మంగళూరు కళాశాలనుండి 22, మన్నార్ పురముండి 8, మదిలీ పట్టమునుండి 16, రాజమండ్రినుండి 37, తిరుచనాపల్లినుండి 28, జోసెఫ్ కాలేజీనుండి 61, తిరువనంతపురముండి 5, విజయనగరమునుండి 34, గురువ పట్టములను గైకొనిరి

ప్రాచ్యకళావిరుదములు

సిరోమణి 8, విద్వాను 3, అపుర్ ఉల్ ఉలామా, మ నిషిపల్ 3 గలరు

ఎనామిన్స్ పట్టమును 9 గురు గ్రహించిరి మొత్తము 977 ప్రశ్నముగ వచ్చిరి

పట్టప్రధానమునకు రావందు బి ఎల్ 66, ఎం ఎం ఎస్ 4, ఎం ఎం ఎస్ టి 29, ఎం సి 20 ఎం సి ఆనర్సు 28, ఎం సి 177 ప్రాచ్యకళాశాల 18, ఎనామిన్స్ 1 గురు పట్టములను దీనికొనిరి కిచ్చుమత్తై 353 పట్టభద్రులగు ప్రతి ములచ్చినదిప సి ప రామస్వామయ్యగారు పట్టభద్రులగు హితవు నొకగురు ఉపన్యాసమును జదివిరి దీనిని నిన్నటి పత్రికయందు ప్రకటించితిమి.

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువళ్ళికే-బి

16-8-24 తేదీ శనివారమునుండి 22-8-24 తేదీ శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారముల మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును. కాపైన్ కిడ్స్ వడ్డీపోలో నాగవారము.

2 కవిరత్న కార్తదాన

(953) వెల్లంగుటన్ సినిమా

16-8-24 శనివారమునుండి 22-8-24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ ది ఒరిగాన్

ట్రయల్ కడపటివారం వాని మింగుడాగరు

మొదలగునవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసు గూడ చూపబడును

మంచితరుణము!

గొప్ప రైస్ మిల్లు లాటరీ

త్వరపడుడు!!

రూ 1,00,000 లకు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 5 లు మాత్రమే.

20,000 టిక్కెట్టు.

గవర్న మెంటువారికి తెలియబడినమీదట లాటరీమూలముగా విక్రయించుచున్నాను

లాటరీ వేయబడు ఆ స్థితివరము — గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురము తాలూకా కొమరిపాలెంలో నాతాలూకు య 2 నెం 69 భూమిన్నీ, అందులో నున్న 20 అ + 6 అ వైజుగల కార్మిక్ యిలను, 11" + 19" + 30" గల మార్బల్ డ్రాప్ వాల్వు కాంపాండు ఇంజను, 3 వెల్లెర్లు, 2 కోనులు, 4 హుల్లెలు, ఎలిమేట్లు, జలెల్లు పా స్టింగులు, పుల్లీలు, వీటికి సంబంధించిన బిల్డింగులు, గోడన్లు, కలిగియుండి మంచినీటిని ఆర్దరులో నున్న రైస్ మిల్లున్నా

సౌకర్యములు వగైరా — సదరు మిల్లు కోణ 1 కి 12 గంటల చొ॥

పనిచేసినయెడల 600 బస్తాల ధాన్యం బియ్యముగా తయారు కాగలవు

ఈ మిల్లు కాకినాడ కాలనగట్టుకు చెరియుండి ధాన్యముపంటకు సుప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రామములకు సమీపముగా ఉండడమే కాకుండ, అనపర్తి రైల్వేస్టేషనుకు 3 మైళ్లదూరములోనున్న బిక్రవోలు రైలుస్టేషనుకు 4 మైళ్లదూరములోనున్న ఉండి యున్నది పడనలమీదనున్న రైల్వేమీదుగానున్న కాకినాడ రాజమండ్రి వగైరా పెద్దపెద్ద పట్టణములకు సరకుల పంపుటకుగాని సదరు పట్టణములనుండి సరకుల రప్పించుటకు గాని అన్నివిధముల సౌకర్యములను కలిగియున్నది

ఇతరవిషయములు — లాటరీవిషయమైన వ్యవహారములు యావత్తు నాతరపున చూచుటకు క్రికొవూరి కృష్ణారెడ్డిగారిని లాటరీ మేనేజరుగా ఏర్పాటుచెసియుంటిని వారివలన ఖంధువిషయమై జరిగింపబడు యావత్తుచర్యలకు నేను బాధ్యుడనై

యంగన గాన టిక్కెట్టు వలయువారు సదరు కృష్ణారెడ్డిగారికిగాని వారి వలన నియమించబడిన యేజంట్లవద్దగాని స్వయముగా గాని మనియార్డరుద్వారా సామ్మంపెగాని పొందగలరు

లాటరీ టిక్కెట్టు యావత్తు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరీ యంత్రతేది ఆంధ్ర పత్రిక, స్వరాజ్య, పత్రికలలో ప్రచురముచేయించి తరుపెద్దగనుమ్యలయెడల లాటరీ కిలిపియై ప్రబడును వనూలైన సామ్మూలో బుచ్చులు పోను మిగిలినసామ్మూ రామచంద్రపురము కోఆపరేటివు బాంకిలో డిపాజిటుచేయబడును

గెలుపునొందినవారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా రెవియరువారును వైరి ఉదహరింపబడిన పత్రికలలో కూడ ప్రచురింపబడును ఆవెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతిచ్చులపైని క్రిసుమైన ఏస్తావే నాన్ల వ్రాయించుకొనవచ్చును సుమిదిస్తావేజు రిజస్టరీ కాలగడు సుమ మిల్లుకు సంబంధించిన ఏస్తావేజులు క్రిమప్రకారం యివ్వబడును

మైన సుదహరింపబడిన వినరములుగాక యితర విషయముల కోసవారు కొవూరి కృష్ణారెడ్డిగారివల్లగాని వారివల్ల ఏర్పరుపబడిన యేజంట్లవల్లగాని తెలిసికొనగలరు

లాటరీ టిక్కెట్టు అమ్ముటకుగాను కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను సరసమైన కమిషన్ యివ్వబడును ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు, మంచి లాభమున పొందుటకు యిదే మంచితరుణము గాని లాటరీ మేనేజరుగారికి వ్రాసిగాని వారివల్లకు వచ్చిగాని వరతులు యేర్పరచుకొనవచ్చును

కొవూరి కృష్ణారెడ్డిగారు
లాటరీ మేనేజరు,
కొమరిపాలెం. (గోదావరిజిల్లా)

పడాల అమ్మిరెడ్డి,
కొమరిపాలెం

దక్షిణ హైద్రాబాదు (స్వకీయవిలేఖరు)

వ్యాసరచన పోటీవరకు

పండ్లభరితములు వెలువడినవి శ్రీయుత ఇల్లెండల సీతారామరావుగారు (ఉస్మానియా వి వి విద్యార్థి) ప్రథములుగా న ప్రస్తుత పోటీకు సాధారణంగా వెంటరామారెడ్డి (దేశములు) గారు ఇంకా రూపాయల విలువగలనువ్వరచితపత్రికమును ఆంధ్రసంఘమువారి దయచేసెదరు చావుమాటో హైస్కూలు విద్యార్థియగు చెండ్రమోళిగారికి ద్వితీయ బహుమానమును ఘోషించుచున్నట్లు ప్రకటనను ౧౫ రూపాయల విలువగల ఇచ్చెదరు కంఠంపాటి పోషకములుగారు (సి. ఉస్మానియా కాలేజివిద్యార్థి) త్రితీయుగా కడతేరినందుకు సదా నాడి (దేశము) గారి నగదు పోషకముల బహుమానమును పొందెదరు ఈ బహుమానములన్నియు బహిరంగపథియందభ్యర్థులకిచ్చిట కేర్పాటు చేయబడుచున్నవి డాక్టరు రామస్వామి నాయుడుగారి కూతురగు శ్రీమతి సత్యవతీబాయిగారు గూడ అభ్యర్థిగనండెను ఈమెకు శ్రీయుత లాభిశెట్టి లింగన్న గుప్తగారు పుస్తకహామన బహుమాన మిచ్చెదరు

ఆంధ్రసంఘబహుమానములు

ద్వితీయ సమావేశసందర్భమున తీర్మానింపబడిన ప్రకారము ప్రభుత్వోపాధ్యక్షులందు ప్రథములుగా న త్రిగుణైన ఆంధ్రవిద్యార్థులను బహుకరించుటకు ప్రాంతమువారు నూరు రూపాయల విలువగల కెండు నువ్వరచితపత్రికములను రెండు కడతపత్రికలను ఆయన చెయించినారు ఉస్మానియా వి వి పరీక్షయందు కడతేరిన పరమేశ్వర నారాయణరావు గారికి నువ్వరచితపత్రిక ఇచ్చెదము మీరు ఓరుగల్లుజిల్లా కాపురముల వ్యయప్రయాసముల కొద్ది వి వి విషయందు తగ్గులైరి ద్వితీయ సమావేశము ఉస్మానియా ఇంటర్మీడియట్ (విద్యార్థి) తిరుగతిలో విజయ మొందిన గంగరాజు రఘునాథరావుగారి కిచ్చెదము మీరు కొలనుపాకవాస్తవ్యులు పంపకరచరణములుగారు ఉస్మానియా మెట్రిక్లో విజయ మొందిన ఆంధ్రవిద్యార్థులలో మొదటవారి వీరికి రజతపతకమిచ్చబడును హైస్కూలు లిమిటెడ్ కు పంపింపుచు పంపింపుచు రాష్ట్రములోని అభ్యర్థులందరిలో నెక్కువగువలెను సంపాదించిన నూరి ధన సంపాదకరణ పద్ధతి సంపత్తయల ప్రాయముగల విద్యార్థికి రజతపతకమిచ్చుటకు తీర్మానించినది ఈ బహుమానము లనిచ్చుటకై ఒకరింగనంద్రయ్యగారు సమావేశము కాగలదు ప్రయత్నించి వెంటకు ర మరెడ్డిగారు ఆనాడు సభాధ్యక్షుల వ హిందుకు గంకిరించినారు

ఆంధ్రసంఘ సంవత్సరమున పత్రికలవెనుకల వేయునాచారము చూపవలసినవారిని నైజాము ప్రభువుగారు నిషేధించి చూపవలసినవారిని జేసియున్నారు ఈ పండుగలందు రెడ్డుపుల్లి, కొండెంగ, జోగి, చందు మున్నగు వికృతాకరములను వహించుటయందు హిందువులై ఎక్కువ పాల్గొనుచుండేవాడు నైజాము ఇలాకాయం దిట్టమేయు జగ్గులలేరు కాని రెండెన్ని బహు, నెంద్రాబాదు నందు ఈయవార మింకను ఆచరణ నన్నది

ఆంధ్రమాత

నైజేరిట నోకవారపత్రిక హైద్రాబాదునుండి శ్రీయుత దత్తయ్య భీమశంకరంగారి సంపాదకత్వముక్రంద త్విరలో వెలువడును కారందపత్రికాకార్యాలయము నిజావరలో పనిచేసే మంచినదభివము సంపాదించిన శ్రీయుత వేమారి పార్థసారథిరావుగారు పత్రికా వ్యవస్థాపకులుగా ఏలూరుప్రముల శేతనమునై నియమింపబడిరి

అధికారపత్రిక

ఇది సకలరాజ్యాలలో "నాడె" (నేడు) అనుపేరుతో ముద్రితమై నెలవడుచున్నది శ్రీయుత భాస్కరంగారు దినికి సంపాదకులుగా మున్నరు దినియందు కైస్తవులనుసంబంధించిన విషయము లెక్కువగా ప్రచురింపబడుచున్నవి

వైద్యపరీక్ష

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము మెడికల్ పరీక్షకు హుడె ఎంపాట్లు చేయబడినవి ఆంగ్లేయగ్రంథములను ఉర్దూ భాషలో పరివర్తన మొనరించుచు ఇద్దరువారును మూడు సంవత్సరములపాటు నియమింపబడిరి

ఆంధ్రసంఘము—ఇబ్రాహం, ట్రాము

ఇబ్రాహం ట్రాము మెదకుజిల్లాలోని బాగాతుతాలూకావిసంబంధించినది ఇది చాలపురాతనమైనపట్టణము, ఇబ్రా

వి చక్రయ్య నెట్టిగారు

(బారతీయ ప్రభుత్వ అహాయవారు మాత్రే డివిజనుకు జరిగిన కార్యక్రమము ఎన్నికలలో వీరు విజయము గాంచిరి)

హిందూమతమును మిక్కిలి విశాలమైన సుప్రసిద్ధతలకములలోనొకట పట్టణముయొక్కయు కల్యాణముయొక్కయు ప్రభుత్వ మిక్కిలి ప్రభుత్వమును చాటుచున్నది ప్రభుత్వకార్యాలయములు హైద్రాబాదు మాన్యుబడినవి వైద్యకాలమాత్రముగలగు గ్రామముల వెళ్ళెందు స్వస్థానమును వదిలివారు ఇచ్చట నొక్కచిన్న సారథాల వైద్యము లును బాగాతుతలూకాలో నిర్వహింపబట్టు మగటచే నిచ్చట ఆంధ్ర సాంఘము స్థాపించు నుద్దేశముతో గత గురువారము నాడు శ్రీయుతులు మాడగొట్టి వామమంతరావు, వడ్డెండ వరసింహారావు, పురుషోత్తమ రావుగారు ఆచార్యకేరెగి శ్రీ పుష్పావత్యరావుగారి భవనమునందు రాత్రి యేడుగుంటలకు బహిరంగపథ సమావేశముయొక్క ప్రేక్షకులసంఖ్య నూటికి మించియుండెను మహమ్మదీయులు వెళ్ళెందు సభనలంకరించిరి సభాధ్యక్షుల మోల్వీ వలీ ఉల్లాసా విజీలుగారు వహించిరి శ్రీయుతులు మాడగొట్టి వామమంతరావు, వడ్డెండ వరసింహారావుగారు యువస్వామము జరిగినది శ్రీవామమంతరావు గారి ఉపన్యాసము వారిచేతనే ఉర్దూలో అనువాదంపబడెను సంఘస్థాపనావశ్యకతగ్రంథాలగములనలని లాభము స్థానికులకునచ్చునట్లు బోధింపబడినవి తదనంతర మగ్రామవాదీ శత్రుగారు ఉర్దూభాషయందు తమయభిప్రాయమునవ్యక్తించిరి విద్యావశ్యకతను నూచించిరి విద్యా ప్రచారమునకు పత్రికాపరచుము గ్రంథాలయము సాధనలని చెప్పిరి ఇతరశేతములలోని విద్యార్థిని బోల్చి చూపించిరి పూర్వుల యాన్నత్యమును వారివ్రతభను కొనియాడిరి అభ్యర్థుల కొపన్యాసాంతరము శ్రీమాన్ గోపాలచార్యులు గారును శ్రీయుత లక్ష్మీరావు (పట్నూరి) గారును సంఘస్థాపన ప్రయత్నముకై లాత్కాలిక కార్యదర్శుగ నెన్నకొనబడిరి

గుల్బర్గాలోని అల్లులు

పీఠపంకగ సంవత్సరమున హిందూమహమ్మదీయులకు ప్రబలమైన పోరాటము జరిగినది హైద్రాబాదునుండి నైజానికాయము పంపబడినది వ్యామమూర్తి కేశవరావు, మోల్వీ ఆగా మహమ్మదీఖాన్, డిప్యూటీ రెవిన్యూ సెక్రటరీ మహమ్మదున వాబు జంగుబనాద్దరు (పొలీసు కమిషనరు) విచారణాగ్రహ ప్రభుత్వమువారిచే పంపబడిరి క్రాఫ్డ్ రికార్డుగారుగూడ అచ్చటనే యున్నారు సి వి డి పోలీసు సూపరెంటెండెంటు అయిన అజీజుల్లా సాగారు కాల్చి చంపబడిరి వీరిశవము హైద్రాబాదుకు కొనితేబడిన ఈసందర్భమున కొందరు హిందూవాసుకులుగూడ కల్పింట్లు రెలియించునది ప్రజలు భయోత్సాహులై యున్నారు

కారద ఎజన్సీ

కారదపత్రికయొక్క ఎజన్సీ హైద్రాబాదు రెసిడెన్సీ బహుదం చేర్చుపబడినది

సాహిత్యసంఘము

దక్షిణ సాహిత్యసంఘము యొక్క దిక్కుకొలిటరీ ఆ సాహిత్యము నవనవ్యాసోత్సవమువేకవర్ధన సాహిత్యాలయందు ధ్యునిరు బిరుదాంతులగు రాజా ప్రతాపగిరి బనాద్దరుగారి యధ్యక్షులైరింద గౌరవక శినివాసులందు జయప్రదముగా జరిగింది మరటియందు ఉర్దూభాషయందు సాహిత్యమును గురించిన కవిత్వమునుగురించిన ఉపన్యాసములు జరిగినవి.

హాపి మహమ్మదు గారు

(వీరు అహాయవారు "నైపుర్ ఇస్లాం" పత్రికా సంపాదకులు వేవేరి డివిజనుకు, కార్యక్రమము అభ్యర్థులగు డిలిల్ తిరుమలపిల్లగారికి పోటీగ నిలిచి, విజయము గాంచిరి)

మరియొక అరాజక ప్రభుత్వము

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు

ఈ నెల 19 వ తేదీని "వందేమాతరం" అను శీర్షికక్రింది ఆంగ్లభాషలో రెండవర క్తవంగారవత్రము ప్రకటింపబడెను. "వాకత్వ వీర్యదుటకుకారణము అనివివరించు క్రిందర క్తవంగ కార్యనంఘము అభ్యర్థుడు" అని వ్రాయబడెను. ఈ కరవత్రమును నిషేధించడమైనదని వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి (అ ప్రె)

సావర్కారు బహుమానము

నాసికలో సావర్కర గారికి దనదానము యీనెల 28వ తేదీని జరుగును అభ్యర్థుని సౌకర్యార్థము తేదీ యీరీతిగా మార్చబడెను (అ ప్రె)

ప్రాణవీరు పత్రికపై మాననప్రభుత్వము

నాగపూరులో హిందీభాషలో ప్రకటింపబడుచున్న ప్రాణవీరు అను (వారమునకు రెండుసార్లు ప్రకటింపబడు) పత్రికాసంపాదకునిపైనను అధిపతిపైనను హరదారు తాసిల్దారు జగన్నాధరావు నాయుడుగారు మాననప్రభుత్వము తెచ్చిన ముద్దాయిల కిద్దరికిని వారంటు పంపబడెను ఈనెల 27 వ తేదీని హరదారు సబకల్పరు కోర్టులో విచారణజరుగును అర్యాది లంచగండియని పత్రికలో వ్రాయబడెనని యీకేసు తేబడెను. (అ ప్రె)

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

రాజోపు సమావేశపు కార్యక్రమము

26, 27, వ తేదీలందు అధికారసభ్యులు ప్రవేశపెట్టు బిల్లు మొదలగునవి 28, 29 వ తేదీలందు అసభికారసభ్యులపాదించు తీర్మానములు మొదలగునవి విచరింపబడును బెంగాల్ టెనెన్సీసవర బిల్లు హొరానం తెనబిల్లు ప్రభుత్వము వారిచే ప్రవేశపెట్టబడును బెంగాలునందు చేపలను సురక్షించు చట్టమును కలకత్తా ఇంప్రూవు మెంటుసవర బిల్లు (1924) ఈరెండును ప్రవేశపెట్టబడును

21 వ తేదీని డాక్టర్ టి హెచ్ సామర్ వెల్లుగారు

నాగపూరును బుల్లిప్రదర్శనశాలలో ఎవరెస్తుప్రదర్శనాగోహణ యాత్రనుగూర్చి మ్యాజిక్ లాంతరు సమావేశముతో నువన్యసిం చిరి. వీరు 22 వ తేదీని పూవా కేగెదరు

సహారాపూర్ జిల్లా రూర్కీ సబ్ డివిజన్ లోని మంగార్

పోలీస్ స్టేషను చార్జిలో నున్న సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ గులాం హుసేన్ అనునతడు బెదరించి సామ్యు లాగినందుకును అక్రమముగ నితరులను నిర్బంధించినందుకును 18 నెలల కరివరమును 500 రూపల జరిమానాయును విధింపబడెను. సెషన్స్ జడ్జి జామీను నిరాకరించెను కైది సహారాన్ పూర్ జెయిన్ నుంచబడెను

ఎం గు యిం డి యా పత్రిక

మహాత్ముని వ్యాసములు

నూలుపడకుట- మూలానా మహామృదాలిగారు, హిందూమహామృదీయ మైత్రి చాలలాభకలము

నూలు పడు కు ట్

ఆలీసోదరులు పంపిననూలు

“మూలానా మహామృదాలి, మూలానా షేకతాలిగార్లు రాట్టముపై నూలు పడకిపంపుటకు విశ్వప్రయత్నము చేసిరిగాని చివరకు ఒక తులముకంటె హెచ్చుగా పంపలేకపోయిరి నేను పక్షపాతబుద్ధితో వ్రాసితి ననుకొనవలదుగాని వారు ఓషికతో రట్టముపై మూలము నూలుపడకుటకు తగిన శరీరసౌకర్యములు వారికిలేవు అదిగాక వారు నిరంతరమును గంచారముచేయు చునేయుందురు ముందునెలలో పూర్తిమొత్తమును వడకి పంపెదననిమాత్రము మూలానా షేకతాలిగారు వ్రాసిరి.

మహామృదాలిగారి లేఖ

“కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడ నగు నేను చేసిన ప్రయత్నము కొండ త్రవ్వె లు కను పట్టినట్లయినది వినను చేతనైసంతోషరతు నేను పడకిననూలునుగూడ నాసోదరుడుపడకిన నూలుతోపాటు పంపితిని నేనిదివర కెన్నఁదును ఒక్కగజను నూలునైనను వడకలేదు అహమదాబాదు నుండి వచ్చినపిమ్మట దీక్షగా వడకడలచితిని నిరంతర ప్రయాణమునకుతోడు వ్యాధిగూడ కలిగినది ఆగస్టు 2 వ తేదీని రాట్టముపై మూలము వడక నారంభించితిని లావునన్నముగల నూలును ఆనాడును మరునాడునుగూడ రెండు పింజలు వడకి తిని అది చాలా అశక్యముగా నుండెను నాభార్యనాకు నేర్పుచు తానుగూడ కొంతపడికెను అరిపుహస్వీకూడ నాకు కొంత నేర్చెను 4 వ తేదీని మూడవ పింజను వడకితిని గాని ఎన్ని గజములో లెక్కింపవలసివచ్చితిని 110 గజములని తలచెదన 5, 6, 7 తేదీలలో 300 గజములను వడకితిని అంతట మాతల్లిని చూచుటకు రాంపూరు వెళ్లవలసి వచ్చినది ఆ ఆంగ్లాంధ్రనలోను మహావిడిలోను రాట్టమును తీసికొనిపోవ మరచితిని మరల వచ్చినపిమ్మట 150 గజములు వడకితిని నాకాలిమీద యిదివర కొకరాచురుపు లేచినది అది యింకనుమానకముందే మరియొకటిగూడ లేచినది. ఒకమూల మాతల్లిజబ్బు, మరియొకవంక మతకలహములు నాల్గవ పింజను నాలుగోజాలు వడకితిని. అది 452 గజములు భగవదనుగ్రహమున్నచో పెట్టెంబరు 15 వ తేదీనాటికి 2000 గజములను వడకుటయే గాక యిప్పటి లోటునుగూడ పూర్తిచేయగలనని నమ్మెదను ఇప్పటికి యధాశక్తిగ నేను వడకి పంపిన దానిని స్వీకరించియియ్యవలసిన మొత్తమును పంపజాలకపోయిననుఆస్త్రిలోలోపములేదని నమ్మగోరెదను” అనిమహామృదాలి గారు వ్రాసిరి

“రచకురులులే బాధపడుచుండియు నిరంతరము సంచారము చేయుచుండియుగూడ మహామృదాలిగారిట్లు నూలు వడకి పంపగలుగుట చాల హాశ్చర్యకరమని చెప్పట కెట్టి సంశయమునులేదు అట్లుగను ముందు తాను పంపవలసిననూలును వడకి పంపిననేగాని యితరుల నెట్లడుగ గలుగును? ఈ సోదరులు కాంగ్రెసువారికే గాక మహామృదీయులగుగూడ ప్రతి నిధులగానున్నారు. మహామృదీయు లిప్పుడు దేశసేవలో వెనుకబడియున్నారు వారుగూడ హిందువులతో సముగా నూలు వడకినచో అప్పుడు విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము సఫలీకృతమగును అందువలన బీదలకు దారిద్ర్యపీడ తొలగును అందువలన ఆత్మవిశ్వాసమును దానివలన స్వరాజ్యమును లభించునుగాని మహామృదీయులగుగూడ నూలుపడకుటయందు దీక్షను కలిగించుట సులభమైనపని గాదు

వలభారునిధి కింతవరకు 12,400 రూపాయలు చేరినవి.

మోక గాంధీ

* * * *

మహామృదీయమతము

బోల్లివిజమా? కాదు

“మహామృదీయ మతము బోల్లివిజపద్ధతినే బోధించునని కొందరు నిరసింపసాగిరినీ నే నెరుగుదునుగాని యితవరకును ఆ నింపను నేను లేకనేయకుండ నుంటిని. ఇప్పుడు విదేశీ ధనులు కొందరుగూడ నిజమును నమ్మకముతో నిట్టి నిందను మోపుటచే నీరీతిని ప్రత్యక్షమియ్యబూనితిని.

అమెరికా దేశీయు లిద్దరు నాకొకలేఖ వ్రాసిరి. “మహామృదీయులు ప్రాచ్యదేశములలో సర్వాధికారమును బడయగోరుచున్నారు. వారందులకు రుహ్యదేశపు బోల్లివిజ్ఞుల సహాయముపై నాధారపడుచున్నారు. బోల్లివిజ్ఞులు నాస్తికులు జేవుని నిరసించెదరు, నీతులను తృణీకరించెదరు మీరు మహామృదీయులతో మైత్రిని కలిగియుండుట చాల అసంధ్యకము మీరు భారతదేశమున బోల్లివిజపద్ధతినీ నెలొల్పగోరుచున్నారేమో యను సంశయము మాకు కలుగుచున్నది” అని అమెరికాదేశీయులకు మిత్రులిరువురు నాకు వ్రాసిరి.

బోల్లివిజ మనగా నేమి?

ఈ కల్పమునకు నాకు సరిగా సర్థము తెలియనే తెలియదు. బోల్లివిజ్ఞులు పరమదుర్మార్గులని నిరసించువారు కొందరును, వారు కేవలము లోకోద్ధారకులని ప్రశంసించువారు మరికొందరును ప్రపంచమున కలరని నే నెరుగుదును. వీరిలో ఎవరిమూల నమ్మదగినదో నాకు తెలియదుగాని నా ఉద్యమముమాత్రము నాస్తికోద్యమముగాదు మేము భగవంతుని తృణీకరించువారముగాము. భగవంతుని పేరిటనే యీ యుద్యమమును ప్రారంభించితిమి. నిరంతరము దైవమును ప్రార్థించుచునే దీనిని సాగించుచున్నాము జనసామాన్యము నుద్ధరించుటకే యీ యుద్యమము ప్రారంభమైనదనుట కెట్టి సంశయమును లేదు పామరజనులకు ఉత్తమముగ నీతినిబోధించి వారి సద్భావమును వికసంపజేయుటయే మాసాధన ఇందు కఠినములగు నియమములను జరుపవలసియున్నది కాన నే నా సహకారులలో సమర్థులగువారికి చాలమందికిగూడ నిరుత్సాహము కలుగుట తలపించుచున్నది.

మహామృదీయ మతముగూడ నాస్తికమతము గాదు

మహామృదీయులతో నాకు మైత్రికలిగినందులకు నేనుస్పృగుచున్నాను ఆమతము నాస్తికమతముగాదు అది ఏకేశ్వరోపాసనను బోధించుచున్నది ఆమతము నాస్తికమతమని ఎవ్వరునుగూడ నిందించియుండలేదు బోల్లివిజము నాస్తికమైనచో మహామృదీయులకును బోల్లివిజ్ఞులకును సంబంధముండజాలదు. వారికి ఘోరకృత్యమే కలుగునుగాని మైత్రి ఎన్నటికిని కలుగజాలదు నేనీలేఖలో అమెరికావారి పదములనే వాడితిని గాని నేను దుర్భువును పాలుగాలేదని వారికెరిగించుచున్నాను ఆలీసోదరులు మున్నగు కొంతమంది మహామృదీయ ప్రముఖులకును నాకును చలమైత్రిలదు అది నాన్యైకసంబంధమని నేను తలపను హిందూమహామృదీయ మైత్రియనియే భావించెదను. కాని అదియింకను స్వప్నప్రాయముగానే యున్నది. ఆలీ సోదరులు మున్నగు కొందరు మహామృదీయులకును అస్పదారులకు కొంతమంది హిందువులకును పరస్పర మైత్రికలదనుమాట నిజము దీనివలన దేశమున కంతవరకు మేలుకలుగునో కాలక్రమమునగాని తెలియదు ఈ మైత్రిమాత్రము రూఢియే.

ఇది కడుసహజము

ప్రపంచమునం దిట్టిమైత్రి కడుసహజము దీనినిగూర్చి సంశయమును నచ్చెరువును కలుగుట సంతాపకరము. భారతదేశమున జనించిన హిందువులకును మహామృదీయులకును కష్టసుఖములు సమానములు, ఆశయముకొట్టి. రెండు మతములవారును భారతమాతవిడ్డలే అట్టిచో వారికి సోదరభావముండుట సహజమే గదా? మేము పరస్పరము కలహించుట అసహజము. అట్టిచో మా మైత్రి ప్రపంచమున కెల్లల హానికరమగును? సామ్రాజ్యాభిమానమే యిప్పుడు ప్రపంచమునకు మహానరకమును కలిగించుచు పెచ్చు పెరుగుచున్నది అది దుర్బలదేశములను మ్రింగివేయుచు వారి ద్రవ్యమును కబళించుచున్నది సామ్రాజ్యాభిమానము భగవంతునిగూడ త్రోసిపుచ్చుచున్నది జేవునిపేరిట దైవద్రోహకృత్యములను చేయుచున్నది. దారుణకృత్యములను చేయుచున్నది గాని వానిని మరుగుపుచ్చుచున్నది. న్యాయము, ధర్మము, భూతదయ అను వ్యాజమున దయరు ఓడ్డయరు కృత్యములను చేయుచున్నది. తమపేరుల నీరీతిగా కొందరపశ్చాత్తికి పాలుచేయుచున్నారని గ్రహింపకుండుటయే, భారతదేశమునను, అధికా దేశమునను దేశీయులు దురవస్థకు పాలుపడుచుండ వారు సోభ్యాభి నోల

లాడుచున్నారను కల్పమాటలనునమ్మి అంగీయులు కొందరట్టి దుర్భువును పాలగుచుండుటయు చాల సంతాపకరము జర్మనీ ఆస్ట్రీయా మున్నగుదేశములు పరాజితములగుటచే ఆయనరకము తొలగినమాట నిజమే యైనను విశ్రమించివారు గెల్పుటచే ప్రపంచమునకు మరల నంతకంటె నధికమగు ఉపద్రవచేయేర్పడినది

హిందూ మహామృదీయమైత్రి మహాభాగ్యము

హిందువులకును మహామృదీయులకును స్థిరమైనమైత్రి కలుగుట మహాభాగ్యమనియే నాఅభిప్రాయము. విజ్ఞానముతో గూడిన స్వలాభమును సరిగాగుర్తించుటయే నానికాధారము కావలెను

అప్పుడు ఆయనమయమును సామ్రాజ్యాభిమానము స్వర్ణమయ మగువిశ్వమానూనవాభిమానముగపరిమించుచు హిందుమహామృదీయమైత్రికి శాంతిరద్ధానము లేమూలాధారముగానదానివలన భారతదేశమునకును ప్రపంచమునకును గూడ మహాపరాకరము కలుగగలదు. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు సత్విమును అపొంసయునే మాకుసాధనములు మాధ్యజము చరక (రాట్టము)గ్వజము ఆత్మవిశ్వాసము, ఇంద్రియనిగ్రహము, విచ్ఛిన్న ప్రజాసహకారము, వినమ్రత, మున్నగువాని స్వీకరణము మాచించుచుండును ఇట్టి హిందూమహామృదీయమైత్రి ప్రపంచమునకు హానికర మని తలంచుచో నిక దేవుడులేనే పోవలెను లేక గాఢనిద్రాముద్రితనేత్రుడై యుండువలెను”

మోక గాంధీ

గాంధీమహాత్ముడు

ఢిల్లీలో మతకలహములు

ఢిల్లీలో హిందువులకును మహామృదీయులకును మైత్రిని కలిగించుటకు మహామృదాలిగారి తంతివార్తనుబట్టి అచటకి మహాత్ముడు వెల్లియుండెను. అచట రాయబారము లింకను ముగియలేదుగాని అహమదాబాదులో కార్మికసంఘమువారి యొద్దనుండి సన్యాసమును స్వీకరింపవలసి యుండుటచే నహాత్ముడు నేడు (22 వ తేదీ) ఉదయమున ఢిల్లీనుండి రైలు బొంబాయికి బయలుదేరినను అటనుండి ఆహమదాబాదుకు వెళ్లుచు ఢిల్లీలో మావిదేవిని ప్రశ్నింపగా “రాయబారము లింకను ముగియలేదుగాని సమాధానము కలుగునను నమ్మకముకలదు ప్రస్తుతిమింతకంటె చెప్పజాలను మరలనేను రావలసిన అవసరము కిగినచో మహామృదాలిగారు తంతివార్తపంపెదర అప్పుడు నేను వచ్చెదను” అని మహాత్ముడు నడిచెను

ఈవిషయము భారతదేశమున కంతటికినిగూడ సంబంధించినదిగాన శ్రద్ధగా పనిచేయవలెను తాత్కాలికపు సమాధానము లాభిదాయకముగాదు మీరు దీక్షగా పనిచేయవలెను అని మహాత్ముడు మహామృదాలిగారితో ప్రయాణమయ్యున మరల తెలిపెను

సమాధానఫలితము నిన్నునే కేలునని నిన్న సాయంకాలము హిందూరక్షాసమితి సభ నేర్పాటుచేసిరి గాని ఫలితము తెలుసందున మహాత్ముడివిషయములే ఆఫలోతెల్లెడ కాంతముగా ఓరిమిని బూనియుండవలెనని వారిని కోరును

కొట్లాట జరిగినస్థలమునకు వెల్లి మహాత్ముడు స్వయముగా చూచెనుగాని ఆ విషయమున తన ఆభిప్రాయమును ప్రకటించినచో సమాధానప్రయత్నమునకు బంగము కుగునని కాబోలు ఏమియును ప్రకటించలేదు ఢిల్లీలోని జైభాషాపత్రికలు విరోధములను పెంచుచున్న వని మహాత్ముడు నడిచెను (ఆంధ్ర)

సినిమాలవిషయము

స్టేటుకొన్సిలునందు తీర్మానములు

గౌ|| ఖాన్ బహదూర్ ఇబ్రహీంహామీద్ జాఫర్ గారి కిరెవిమూడుతీర్మానములను స్టేటుకొన్సిలు సమావేశమున నుపపాదించెదరు

1 ఇప్పుడున్న రాష్ట్రీయోపసంఘములు కాక జీవనమీద పనిచేయుసంఘమువారి నే సినిమాలవిషయమున నభిమతము ఓడిధికారమును చలాయించుట కెర్పాటు గావించుట

2 ఇండియాదేశములోనికెప్పుడు సినిమా పటములు నేర, రచుట, హాజీయాత్రికుల విషయమును పూర్తిగా విచారించుకొక యుపసంఘము నేర్పరచుట

3 ప్రయాణికుల సంఘములవారిచే సక్రమముగ నెన్నుకొనబడిన ప్రతినీధిని రాష్ట్రీయ కార్యకర్తాసమలందున్న రైసలహాసంఘమునందు సభ్యునిగా తేర్చుకొనునట్లు నియమించుట

తపాలపెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.

విజయనగరం

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ. శే. వడ్డే కేశవరావు నాయుడు గారు ఎం. ఏ.

ఆగస్టు 20:—18-8-24 సాయంకాలమున, జేపీప్రాసాదములో డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిగారు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింది శ్రీ. శే. కేశవరావు నాయుడుగారి ఆకాలమృతికి చింట్లుటై ఈయూర ఆయనయొక్క పూర్వపు విద్యార్థులు, స్నేహితులు గలసి ఒకసభ గావించిరి. విశాఖపట్నపు విద్యార్థులే గాక నింకను పలువురుసభకు విచ్చేసిరి. నాయుడుగారి చరిత్రను నల్లరైదుగురు చెలిపిరి. ఆయన మీద విశాఖపట్నపు కాలేజీ ఎంత ఆధారపడినది, విద్యార్థులబాగువిషయమై ఎట్టిమార్గములు నాయన శ్రమపడినది. బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణ భేదములు పాటింపక ధారాళమైన మనస్సుతో ప్రజలనెట్టి ఉపయోగములొనరించినది తెలుపబడెను. విశాఖపట్నపు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారికిని, నాయుడుగారి కుటుంబమునకును ఈసభవారు విప్లవసమయమున పరమార్పయ్యెనన్న తీర్మానము గావించబడెను. ఇంకను కేశవరావు నాయుడుగారి జ్ఞాపకార్థమై విశాఖపట్నపు పౌరులు చేయబోవు ప్రయత్నములలో పాల్గొనుటకు ఈసభవారు ఒక చిన్న సంఘమును ఏర్పాటుచేసిరి. చివరను డాక్టరు శేషగిరిరావు గారు కేశవరావుగారి విషయము కొంచెము చెప్పిరి. కేశవరావు గారు తన కింద కొంతకాలము విద్యార్థి అనియు, ఆకాలములో హిందూచేత విప్లవ క్రితి మనలోనున్న పూర్వాచారములు, భేదములు తొలగింపట ముఖ్యవనరునను అభిప్రాయాలనుకొనెననియు, ఇంకను ముఖ్యముగా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణప్రయత్నములలో సరియైనకృషి సజావువారే ఆరుగుగానున్నతరీ కేశవరావుగారు లేకపోవుట ఆంధ్రచేతమునకు గొప్పనష్ట మనియు నుడివిరి.

జిల్లాసేకండరీ యెజ్యుకేషనల్ సభ

రాబోవు డిసెంబరునెలలో జిల్లాసేకండరీ యెజ్యుకేషనల్ బోర్డువారి ఆధిపత్యము క్రింద, విజయనగర మహారాజావారి కాలేజీలో జిల్లాసేకండరీ యెజ్యుకేషనల్ సభజరువుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆసభాప్రయత్నములకు మాత్రుకాలేజీ ప్రధానోపాధ్యాయులగు మ. రా. రా. సువుకుల రామదాసు పంతులు బి. ఏ., ఎల్.టి., గారు కార్యదర్శిగానియమింపబడిరి. జిల్లాలోనున్న సేకండరీ విద్యాలయములకు వస్తుప్రదర్శనము గావించుట ఈసభవారియద్యేకము.

పార్లమెంటు రైతులసంఘము

8-8-24 న ఈయూర జిల్లా స్క్రిప్టు పార్లమెంటు రైతుల సంఘముకట్టి స్థాపింపబడెను. వీరియ్యద్యేకము ఏమనగా పార్లమెంటు లేచుటకు సంఖ్యపొమ్మచేయుట వారికిచ్చుత్సరిత గతి నొల్పుతీసికొను యేర్పాట్లుచేయుట. ఇప్పటికి 16 గురు సభ్యులుగలరు. ఈసంఘాధ్యక్షుడు. అ. కామేశ్వరరావు బి. యే. గారు పదాధ్యక్షుడు. అ. రామమూర్తిగారు కార్యదర్శి ఊబు దుర్గినాథుని రావుగారు.

ఉపన్యాసము

20-8-24 తేదీ సాయంకాలము జేపీప్రాసాదములో ఈయూర దివ్యజ్ఞానసభవారి ఆధిపత్యముక్రింద మ.రా.రా. పరిణం వెంకటసుబ్బారావుగారు బి.యే. 'జగద్గురునికా' విషయమై ఉపన్యాస మిచ్చిరి. పురాణముల బట్టిగాని ప్రస్తుతప్రపంచ పరిస్థితుల బట్టిగాని ప్రజలనావరించుచున్న స్వాధీనపితావత్యము బట్టిగాని ఇంకానవీనముగా ఏర్పడుచున్న క్రొత్తజాతి మనుష్యులు పనికిదగిన నోసముద్రమున క్రొత్తఖండ ఏర్పాట్లుబట్టిగాని పాపంపారణార్థము ఒకజగద్గురుడు రాబోవుచున్నాడని చెప్పిరి. ఇతడేమైతే యమహర్షిగనియు ప్రజలందరు సోదరభావమున ప్రకటించి, మహాపురుషునిరాక వాండుంచుటతోడనే ఆతడుజనకు దర్శనమిచ్చి మయియుజములు జాపెనని చెప్పెను. ఇట్టి ఉద్దేశముండు కృషిసల్పుటకు తారకసంఘముని యొకటిగలదనియు పలువుర నందులో సభ్యులుగా చేరవలెననియు కోరెను.

వాయువు నొప్పులకు మందు

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి.పి. 1-5-0

ఆకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరమువచ్చుట, 2. కీళ్లసంధులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగిడియుట, 4. సందులయందు ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కదలుటకు పీలులేనటుల సర్వాంగములు బిగిడియుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంది యందు పోట్లు నొప్పులు పోయి, కీరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాది అమృతాంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, ముద్రాగు.

వాతవరణస్థితి

1924 సం ఆగస్టునెల 22-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య పగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	కా-1-వ తేదీనుండి వర్షము	తక్కువ వర్షము
గోపాలపురం	89.1	77.2	1.20	12.06	44.56
విశాఖపట్నము	88.4	79.0	0.21	5.88	87.09
కాకినాడ	99.0	77.6	0.48	9.54	89.09
మచిలీపట్నము	92.2	77.2	0.17	11.84	41.69
కర్నూలు	92.4	74.1	0.88	5.14	26.01
బళ్లారి	89.5	70.1	1.52	6.75	20.51
కడప	90.5	77.1	0.06	6.94	81.28
నెల్లూరు	98.8	77.1	0.14	4.90	87.98
మద్రాసు	92.8	77.2	1.11	11.00	50.74
కడపూరు	91.1	76.5	0.01	3.87	52.94
సేలము	85.0	72.2	1.28	11.55	89.80
కోయంబట్టూరు	87.8	71.1	...	20.78	22.29
తిరువనాంతరి	93.9	76.0	0.47	6.25	83.18
నాగపట్టణము	94.8	76.8	0.12	1.90	54.98
మధుర	82.5	75.8	0.20	6.36	88.58
పొంబే	90.8	78.0	...	0.88	87.00
తిరునెల్వేలి	...	...	...	2.28	28.84
తిరుచేంద్రము	79.5	74.9	0.02	57.86	64.51
కొచ్చిక్	81.4	74.7	0.18	116.41	114.81
కాకినట్టు	88.8	78.8	0.76	126.08	117.13
మంగళూరు	85.4	78.6	2.41	114.21	125.68
తెంగుగూరు	88.1	67.8	0.88	18.49	85.87
మేరకార	74.0	62.9	0.50	122.61	125.48
కొడైకానూరు	64.2	58.5	0.58	27.69	62.18

సర్కారులు:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. గోపాలపురంలో 1.20, కాకినాడలో 0.48, విశాఖపట్నములో 0.21, మచిలీపట్నములో 0.17 వర్షించెను. మేఘములు చాల దట్టముగనున్నవి. కిత్తోస్థితిలు సమానముగనున్నవి.

దక్కణ:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. బళ్లారిలో 1.52, కర్నూలులో 0.88 వర్షించెను. కడపలో చినుకులుపడెను. బళ్లారిలో మేఘములు పలుచగ నున్నవి. ఒక చోట దట్టముగనున్నవి. ఆర్ద్రత ఎక్కువ. కడపలో పగటి వేడిమి, బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—వర్షపాతము సాధారణముగ నున్నది. మద్రాసులో 0.11 వర్షించెను. నెల్లూరులో 0.14 వర్షించెను. కడపూరులో చినుకులుపడెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి కడపూరులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని చాలభాగమున వర్షము కురియవచ్చును. యస్. ఆర్. సామ్రా. వాతవరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, ముద్రాగు.

తిరుచినాపల్లిలో కూలీలగు క్యాతలిగులు క్యాతలిక్ మిషన్ హెయర్ ఎతిమెంటరీబాలికాపాఠశాలను బహిష్కరించిన పిదప తిరిగి బోధ గావించి అందరి ఉపాధ్యాయులు పిల్లలను పాఠశాలకు రప్పించిరను కోపమున ఉపాధ్యాయులపై నను పాఠశాలపైనను తారురువైనందుకు నరెడ్డుచేయబడిరి. పోలీసులు కాపలా చేయుచున్నారు.

కరాచీలోని హెవాలిన్ కంపెనీ ఉద్యోగియుడు బూటు తిననతడు లాహోరు చేరింగ్ క్రాసులో సున్యావాహనయందు కనుగొనబడెను. అతడు కొన్ని నెలలనుండి కనుపించలేదట. ఎవరో కింగ్ కర్నూను అతని విధిని నిర్వహింపకుండ నడ్డొంచెనని కేసుచేయబడెను. కాని అతనిమాటలవలన నతనికి చిత్త చాంచల్యము కలిగినట్లు గ్రహించి మేజిస్ట్రేటు అతనిని జైలు లలో వారమురోజులుంచి యతని మనస్థితిని పరీక్షింపవలెనని యుక్తరుణ్ణావగను.

వీణదలు

తిరువనంతపురము

తిరువనంతపురం, ఆగస్టు 20 :— వరదలపైన కడపటి ప్రకటన యిట్లు చెప్పుచున్నది:— పర్వత చలనములచే పీరుమేడు వండిపెరియముల మధ్య గగ్గోలైనకోట్ల సరి చేయబడినది. కొట్టాయమునుండి పీరుమేడునంటి పెరుగూరు వరకు బండ్లు సరాసరి పోవుచున్నవి.

అల్పేడివిజను యింజనీరు ప్రధానయింజనీరుకు పంపిన తంతిలిన పెరువంతననుండి కుమలీవరకున్న రోడ్డుపైన పదునైదుదినములనుండి దినమునకు 1000 కూలీలు పనిచేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. పీరుమేడు తాలూకాలో ఆహారపదార్థములు తక్కువగుచున్నందువలన సహాయము చేయుటకు ఒక సంఘము ఏర్పాటుగుచున్నది ఈసంఘమువారి అధికారముక్రింద ఆహారపదార్థముల డిపోకోడానిని తెరువవలసినదని తహసీల్దార్ కు ఉత్తరవుచున్నది. ఈసంఘముయొక్క బోర్డులో పోలీసు యికస్పెక్టరును అసిస్టెంట్ యింజనీరును సభ్యులుగా నుండురు. కుమలీనుండియు ముండకయం నుండియు కీరుమేడు వరకు రాకపోకలు ప్రారంభమైనయెడల డిపో మూసివేయబడును.

పొరూరు తాలూకాలో 14 పాకుతీలకును చాలనప్తము కలిగినది 18 మంది చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. నివసించు గృహములలో 31 పంతులైగాను పశువులలోను ధాన్యములలోను 2 వంతులుపైగాను నాశనమైనవి. మొత్తము నష్టము 6 లక్షల రూపాయ లగును.

సహాయము 57 స్థానములనుండి జరుగుచున్నది. సహాయముకొరకు యితరచోటులనుండియుచ్చటికి వచ్చినవారు 114807. ఇంతకును పొలములు బాగు చేసి కొనుటకు నురు 20,000 కావలసి యుండునని తహసీల్దారు చెప్పుచున్నారు.

కొన్నిచోట్లకు సహాయము పంపుటకు వీలులేక యున్నది. 140 యకరముల కన్నిసంఖ్యయు 2500 యకరములకుంభం పంటలును నాశనమైనవి. వీటిమీద పన్నులను రిమిషనిచ్చుటకే 6000 కావలసియున్నది. ఇండ్లకు లక్షరూపాయల నష్టము వచ్చినది. తిరువల్ల తాలూకాలో 27 లో 25 పాకుతీలకు నష్టము వచ్చినవి. 4000 యకరముల వరిచేలును 700 యకరముల చెరుకు తోటలును నాశనమైనవి. 8-0 పశువులను 15 గురు మనుష్యులు కనబడలేదు. నష్టమైన దుక్కిరెద్దులు 500 అని అంచనా వేయబడినది.

మొత్తమునష్టమైన యిండ్లు 4000. అందులో 3000 బీద వారివి. రోడ్లన్నియు చెడిపోయినవి. కొంతమారము రోడ్లు పూర్తిగా కొట్టికొని పోయినవి. (ఆ. ప్రె)

వర్షాధిక్యముచే మరలనచ్చి మాండలేరై త్వేలైను ఏలాప్పి నిక్కి, పివ మనాశ్చేమకలవచ్చి తెగిపోయినది. ప్రయాణికులను దాటించుట అసాధ్యము. 3 రోజులవరకు వైసు బాగుకాదు.

ఒట్టపాలెముపాలీసెవారి కంపెయింటు ననుసరించి కాబి కట్ జిల్లాజడ్డియెదులు కొంగకరెన్సిన్లోట్టు సృష్టించి వాటిని అమ్మజూపరని చార్జిచేయబడిన నలుగురిలో నియవులు చెరి రెండెద్దు కలివరము విధింపబడిరి. సాక్ష్యము లేనందున ఇంపురు విడుదలకావించబడిరి.

తేలుమందు

తెల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-12-0. తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరులులెంబ పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బుడపారనటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల పూటుగలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసిన బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యముగట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింబ నుండగినది.

మోహినీతైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0 శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది. ఇదిమనోహరకేసుము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శి, ఉద్యోగి గుట్టు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. నుండరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందకుల రమణీయముగు సువాసన చెప్ప నలవికాదు. తిలకు రాచి దువ్వొగిన ఇరుగు పొరుగు వాతలకుహడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోయండును పుట్ట నివ్వదు. చీనీయందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి తియారచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసేయున్నాము. వేయేలకపాపరించిన నిజముతెలియగలదు. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ప్రకటనము

లేవడదినము శ్రీకృష్ణజయంతి యగుటచే, ఆ ప్రత్యేక ప్రచురించబడదు. సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 22 వ తేది

శుక్రవారము

ఏమగును?

రాజోపు లేబరు సమావేశమునందు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముల గతి ఏమగును? ఇల్లు లేకుండానే పండుగ కా లేదను నటుల, హోంరూలు సెనగవలయునని, లేబరుపక్షమువారు తీర్మానించినంతమాత్రమున, మోక్షము చేకూరునని మేము భావించుటలేదు. హిందూదేశమునకు లేబరు పక్షమువారి దివరకు స్వయంనిర్ణయాధికారము సంక్లిరించినట్లుండిరి. అంతమాత్రముచే నేమయిన లాభముగలిగెనా? లేబరుపక్షమున కధికారము చేజక్కుగనే, వెనుకటి వాగ్దానములు గాలి కెగిరి పోయెను. ఏజాతియొక్క భావి భాగ్యోదయ మా జాతీయై నాధారపడియుండుననుట స్వతస్సిద్ధము. దృఢసంకల్పులగు వారి స్వాతంత్ర్యము సేరును దిశానిశబాలరు. కాని, పాలకులు సద్భావప్రేరేపకులగుచో, స్వాతంత్ర్యసమస్య సామ్యముగ పరిష్కారమగును. లేనియెడల, పరిస్థితులు కొంతకాలము వరికు సంక్లిష్టములై, అనవసర సంఘర్షణమున కెడమిచ్చును. ఎటులయినను సరియే, ప్రజాశయములు సఫలము గాక మానవు. మరియొక సంగతినిగూడ గుర్తించవలయును. లేబరుపక్షము తగిన పలుకుబడి నింకను సంపాదించలేదు. హైందవాశయములను పట్టించుచుటకు, కన్నచేటిపు ప్రముఖులు కంకణము గట్టుకొనియున్నారు. లిబరలుపక్షము, మానముదాల్చి యున్నది. లోలోన, సత్వరాభివృద్ధి యనిన వీరికి గట్టుదు. ఇంతియగాక లేబరుపక్షమునందే ముందుకు బావువారు కొందరు, వెనుకంజవేయవారు మరి కొందరును గలరు.

అందుచే, బ్రిటిషురాజకీయ పక్షములు హిందూదేశమునకు బుద్ధిపూర్వకముగ జేసెడి సహాయ మత్యల్పము. హిందూదేశము స్వతంత్రమై నాధారపడక తప్పదు. కాని, లేబరుపక్షము హిందూదేశమునకు తక్షణ స్వరాజ్య మీయవలయు నని ఆర్థానించి, అందుకై తనశక్తిని భారబోయుచో, స్వంతకర్తరిని పెంపొందించుకొనుటయ గాక, ఇంగ్లండు ప్రతిష్ఠనుగూడ నిలువబెట్టగలదు. ఇందు మొలమున, మిగిలినపక్షములకన్న లేబరుపక్షమున పెక్కుడుబలము చేకూరగలదు. రాజోపు ఎన్నికలలో హిందూదేశసమస్య కొరకై పోరాడుచో, హిందూపక్షము అనన్యసామాన్య ప్రతిష్ఠను బడయగలదు. దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు స్వతంత్రరాజ్యములకునలె హిందూదేశమునకును తక్షణ స్వపరిపాలన మొనగటకు తరుణ మాసన్న మయినదని, శిన్నిసుబర్గా రాక తీర్మానము నుపపాదించెదరు. స్వరాజ్యమును వెంటనే ప్రసాదించి, రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరను విడుదలజేయవలయు నని, వింబిల్ డను గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించుచును. బ్రిటిషు సాదిం చును. బ్రిటిషు సామాన్యము లో నన్నిభాగములకును స్వయంనిర్ణయ సూత్రమున వర్తింపజేయవలయునని, మరియొక తీర్మానము గోరుచున్నది. ఈ తీర్మానముల నంగీకరించి, వాని సాఫల్యమునకు లేబరు పక్షము యావచ్చుకొని వినియోగించుచో, ధన్యత గాంచును. లేనియెడల పేర్లు భేదమయినను, క్రియలలో నన్నిపక్షముల వారును ఒక్కటియే యని, స్పష్టముగ వెల్లడియగును.

రాజకీయ నేరములు

రాజకీయ నేరములక్రింద శిక్షితులైన వారిసంఖ్య ఎంతని, సి. గోపాలుమీననుగా రడిగినప్రశ్నకు, రాజకీయ నేరము లెవ్వియో తమకు చెలియవని ప్రభుత్వమువారు బదులిచ్చుట విచిత్రము. ఇదివరకు గూడ రాజకీయ నేరములను తాము గుర్తించమని, అధికారవర్గము సూచించియుండెను. రాజకీయ నేరములకును, తదితర నేరములకును, వ్యత్యాసము లేకబోవుట, హైందవ న్యాయవిధాన మెంతయు లోపభూయిష్టమని చెలుపుచున్నది. ఇట్టి దుస్థితి ఇతర చోట్ల గమనింపదు. రాజకీయ నిర్బంధితులను గౌరవముతో చూచుట, నాగరిక లక్షణము కేవల అభిప్రాయభేదముకొరకు కారాగృహములకు పోయినవారికిని, దొంగతనము మున్నగు నేరముల జేసిన వారికిని భేదములేదా? రెండవరకమువారిని ఏసంఘముయినను గుర్తించును. రాజకీయనిర్బంధితులను దేశము గౌరవించుచున్నది. అట్టివారి ప్రతిష్ఠ జయిలునుండి వచ్చినపిమ్మట యను మడించుచున్నది. ప్రజలు వారి నధికముగ గౌరవించుచున్నారు. వారు దుర్మార్గులని ప్రజలెంత మాత్రము భావించుటలేదు. గాంధీ, ఆలీసోదరులు, దాసు, నెహ్రూ మున్నగు నాయకులు దుర్మితీ పరులని ఎవ్వరయినను తలంచెదరా? ప్రజలమాట యటుండ, అధికారులయినను అటుల దలంచుటకు వీలులేదు. గాంధీ, దాసుల శీలమును ఆలివియరు ప్రభువుగారు మెచ్చుకొనియుండిరి. మంత్రివర్గము నేర్పరుచుటకు దాసుగారిని బెంగాలు గవర్నరుగా రాహ్వనించెయుండిరి. యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్షకు లోనయిన, లాలా హరికిషన్ లాలుగారిని ప్రభుత్వమువారు హంజాబుమంత్రిగ నియమించిరి. ఇందునుబట్టి రాజకీయ నిర్బంధితులను ప్రభుత్వము వారయినను సామాన్య నేరస్థులవలె భావించుట లేదని స్పష్టమగుటలేదా? ఆవిషయమును వారేల యంగీకరింప గూడదు? రాజకీయ నేరములనంగీకరింపకు తెలియదని చెలుప నేల? రాజోపు లేబరుపక్ష సమావేశమునందు, రాజకీయనిర్బంధితుల నందరను విడుదలజేయవలయు నని తీర్మానమును ప్రతిపాదించువారికి, యీ విభజన మెటుల చెలిసెను? సామాన్యవిచక్షణజ్ఞానము గలవా రెవ్వరికయినను, యీవిషయము బోధ

పడును. రాజకీయ నిర్బంధితులకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల సెనగవలయునని యిదివర కెందరు గోరినను లాభములేక బోయెను. తుట్టుతుదకు, స్పెషల్ డివిజను నొకదాని నేర్పాటుజేసిరి. ఇందువలన రాజకీయ నిర్బంధితులకు గలిగిన ప్రత్యేక సౌకర్యములు గనుపింపవు. స్పెషల్ డివిజను సౌకర్యములు విడిఖయిదువేయబడినవారికే వర్తించును గాని తదితరులకు వర్తింపవు. రాజకీయ నేరస్థులపై సామాన్యముగ కఠినశిక్షను విధించుట యాచార మయినది. అంతియగాక, మేజస్ట్రేటుగారు తరుచుచేసిన గాని, ఖయిదీల నిట్టి లిస్టులో కేర్పరు. రాజకీయ నిర్బంధితులకన్న తదితర నిర్బంధితులకే స్పెషల్ డివిజను సౌకర్యములవలన ఎక్కుడులాభ ముండును. రాజకీయ నేరములు అవినీతికరములు గావు. దేశదృష్టి తోజూచిన, అవి సదుద్దేశ్యప్రేరేపము లని సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముచేరువకు వచ్చుకొలదియు, రాజద్రోహ నేరమునకు అర్హమేయిండుదు. బాధ్యతగలదేశములలో ఒకపక్షమువా రింకొకపక్షమును పడద్రోయుటకు సహజముగ నెత్తించుచుండురు. ప్రభుత్వ చర్యలు స్వేచ్ఛావిమర్శనసాత్రములగును. అందుచే నాగరిక దేశములలో రాజద్రోహ నేరములకు పెరు అర్థముగలదు. రాజద్రోహ శబ్దమును మార్పించుటకు, ఏ రంగస్వామి అయ్యుంగా రొక చట్టమును హైందవశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబోవుచున్నారని పర్యవసాన మేమగునో చూడవలయును.

స్థానికసంఘములు: అధ్యక్షుల నియామకము
స్థానికసంఘముల కధ్యక్షులను నియమించు విషయము, రానురాను శ్రుతిమించి రాగమున బడుచున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధాన మవసరములేదనియు, వెంటనే రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమును కేంద్రప్రభుత్వబాధ్యతను ప్రసాదించవలయుననియు, మితవాదులు సయితము నిర్భయముగ గోరుచున్న సమయమున, స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములకు అధ్యక్షుల నెన్నికొను శక్తి ప్రజలకుగలుగలేదని, మంత్రి పుంగవుడు చెలుపుట కడు విచిత్రముగ నున్నది. మ్యునిసిపలు కౌన్సిలు, తాలూకా జిల్లాబోర్డుల కధ్యక్షుల నెన్నికొనుట కర్హతలేదేని, ప్రజలుస్వపరిపాలనార్హతను గడించుట కెంతకాలము పట్టునో దేవువకే యెరుక. గుంటూరు, కడపజిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షుల నియామకము విషయమై ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధానము చదువరుల కీదివరకే చెలియను. నిన్నటిదినము అనంతపురం మ్యునిసిపాలిటీ, ధర్మవరం తాలూకాబోర్డులూర్చి, రామేశ్వరరావు గారు శాసనసభలో ప్రశ్నించిరి. అనంతపురం మ్యునిసిపలుసంఘమును, ధర్మవరం తాలూకాబోర్డును అధ్యక్షుల నెన్నికొను హక్కు నొసగవలెనని కోరిన నటుల, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. ఇట్టి హక్కును ప్రసాదించుటకు, ప్రభుత్వమువారింకను నేల వెనుదీయవలయును? ఇది ప్రజలు పొందదగిన కనిసపుహక్కుగాదా? అటులయినను, స్థానికసంఘపురం మ్యునిసిపలుసంఘమునకు, అధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారే నియమింపవలయునని ఉత్తరువీయబడెను. ధర్మవరం తాలూకాబోర్డువారి ప్రార్థన గూడ నిరాకరింపబడెను. ఇట్టి యుత్తరువుల గావించుటకు కారణమేమి? స్థానికసంఘములక్షే

మము నాలోచించి, అధ్యక్షుని ప్రభుత్వమువారే నియమింప నిశ్చయించిరట. మంత్రిగారి జవాబిదియే. ఇది ఏమాత్రము విశ్వసనీయము గాజాలదు. ప్రభుత్వ నియమాకములవలన, స్థానికసంఘముల శ్రేయము పెంపొందుననియు, తేనియెడల అనర్థము వాటిల్లుననియు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి కను వాదించుటజూడ, ఓరిద్దప్పి ఎంత సంకుచితముగ నున్నదో గ్రహింపవచ్చును. స్థానికసంఘములు, తమ డేమమును తాము గ్రహింపజాలవా? ఆ మాత్రము యుక్తాయుక్త వివేకము వీనికిలేదా? స్వరచిపాలనము చేకూరినగాని, స్థానిక స్వరచిపాలనమయినను చక్కబడదని, చెన్నరాజధానిపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

బీదలు : నీటిసప్లయ

మద్రాసు కార్పరేషనువారు, బీదలకును ధనికులకును నీటిసప్లయని సమానముగ గావించవలయును. గాలి, నీరు, వెలుతురు సమభవించుటకు, ఎల్లరకును సమానపు హక్కుగలదు. ఇవి లేనిది, ప్రాణులు జీవించజాలరు. మృగనిశీలము చట్టము ప్రకారము సంవత్సరమునకు 120 రూపాయల అద్దెరాని యిండ్లకు నీటికొళాయిలను పెట్టకుండుట వలన, బీదలుకాడి బాధలను చెప్పతరముగాదు. ఆక్కడక్కడ వీధులలో కొళాయి లున్నను, అవి మార్గస్థుల కుడయోగించును. కాపురము తేయువారి కుడయోగపడుట కష్టము. ఒక్కొక్కొళాయి యెద్ద ఎండరో గుమిగూడియుండును. నీటివసతి లేకున్న, బాధ్యములు ప్రబలుట కెంతేని యవకాశముగలదు. పట్టణ పారిశుధ్యముకొరకేమి, మానవ సౌకర్యముకేమి, నీటి సౌకర్యముల విషయమై తారతమ్యము జూపుట అవశ్యము. ధనికులతోటలకును దొడ్లకును నీటిసప్లయని తగ్గించియైనను, నీరు లేక బాధపడుచున్నవారి కుడశాంతి గలిగించుట స్థానికస్వరచిపాలనా సంఘముల ముఖ్యధర్మము. ప్రజాసామాన్య డేమమును కాపాడగలిగినపుడే, స్థానికసంఘముల యనికీ సారకమగును. 60 రూపాయలకు తక్కువగాని అద్దెగల గృహము లన్నిటికిని నీటివసతి నొసగుటకు చట్టమును సవరింపవలయునని, స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు శాసనసభలో గోరియుండిరి. ఇట్టి పరిమితి సయితము, ఆ డేవణార్వమయినను, ప్రస్తుత దుస్థితిని కొంతవరకయినను నివారించగలదు. సవరణ చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు, శాసనసభ వారనుజ్ఞనిచ్చిరి. భాషింకొనాను మెటులుండనో చూడవలయును.

అటవీ పంచాయతులు

అటవీ పంచాయతుల రిపోర్టు జూచిన, పంచాయతులు సంతృప్తికరముగ బనిచేయుచున్నటుల గనుపించును. పంచాయతుల విషయమై ప్రజల ప్రాణీకూల్యము జూపినవారు, నేడు కాని యుడయోగమును గుర్తించుచున్నారు. ఈ నివేదికము ప్రకారము, 100 కి 30 వంతున మిగుల జాగుగ పనిచేసినవి. 37 వంతున లోపము లేకుండ తమ ధర్మమును నిర్వర్తించెను. 100 కి 33 మాత్రము తృప్తికరముగ బనిచేయలేదని దెలియుచున్నది. మొత్తముమీద విశేషభాగము బాగుగ పనిచేసి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

గాంధీ మహాత్మని పుజానిధి

లక్ష రూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

<p>ఇదివఱకు నేపనులు</p> <p>చందాలు 46677-4.5 38-14-0</p> <p>మొత్తం 46715-2-5</p>	<p>కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు ఇదివఱకు 23681 14-9</p> <p>నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి పెన్నెలకంటి రాఘవరావు గారి ద్వారా 33-14 0</p> <p>డి.వి. రామారావుగారు, భట్టర్, గంజాం 5- 0-0</p> <p>మొత్తం 23720-12-9</p>
--	--

ప్రజాసామాన్య సామ్యునిబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

పట్టులనే ఎంచవచ్చును. అటవీపంచాయతుల చట్టమున్న వాతావరణము, స్వాతంత్ర్య ప్రవర్ధనమున కనుకూలముగ లేకున్నను, యిట్టి విజయమునకు కారణ మేమైయుండును? పంచాయతులు భారత వర్ష సాంప్రదాయమున కనుకూలములు. అయ్యవి ప్రాచీన జీవితమునకు దోహదమొనగి, స్వరచిపాలనమును నెలకొల్పెను. ఇప్పటికిని, తగిన ప్రోత్సాహమున్నచో పంచాయతులు చక్కగ బనిచేయగలవు. అటవీ పంచాయతులే యిందుకు నిదర్శనములు. ప్రజలు వారీయంతట వారే యిట్టి ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పి పాటుబడుచో, వ్యాజ్యముల జూదమంత రించుటయ గాక, స్వరచిపాలనము సుప్రతిష్ఠితమగు ననుటకు సందియము లేదు. ప్రతిగ్రామమును తన వ్యవహారములను తానే నిర్వహించుకొన గలుగును. ప్రజ లీతరుణమున శ్రద్ధవహించుచో, స్వరచిపాలనాభవమును సాధించగలరు. స్వరాజ్యసాధమును మంచి బునాదులపై నిర్మించగలదురు.

పాఠశాలలు: నూలువడుకుట

బీహారు రాష్ట్రమున, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో నూలువడుకు పద్ధతిని నేర్పుటకు తలపెట్టియుండిరి. మరకొన్నిచోటలలోగూడ నిట్టిపద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. కాని మద్రాసుమంత్రిలకు రాటమసిన గిట్టదు. నెనుకటి పాఠశాలకు మంత్రిగారు, పరిశ్రమల యభివృద్ధికి తోడ్పడజాలక జోయినను, రాటముపై ధ్వజమెత్తిరి. బీహారులోవలె, నీ రాజధానియందును పాఠశాలలలో రాటములను ప్రవేశపెట్టెనెరా యని సత్యమూర్తిగా రడుగగ, అట్టి ఉద్దేశ్యమేమియు తమకు లేదని, సర్ పాత్రోమంత్రిగారు జవాబు చెప్పిరి. వీరు వృత్తివిద్యగూర్చి తరుచుగ ముచ్చటిచుచుండురు. రాటమును ప్రవేశపెట్టి వీరు తమ యభిప్రాయము నెఱవేర్చుకొన గూడదా? రాటమునందును కద్దరునందును రాజదోహవాసన నాఘాంఠెడి పెద్దలు గలరు. పాత్రోగారి కట్టి వాసన పొడగెట్టనేమో తెలియదు. కాని, దేశమంతయు రాటపు ప్రయోజనమును గ్రహించుచున్నది. పాఠశాలలలో నూలు వడుకు మొదలిడినచో, దేశమున కెంతయో లాభముండును. సులభసాధ్యమగు నిట్టి సాధనమును వదలి, మంత్రులు గాల్గిలో మేడల గట్టుట నిరుపయోగము.

ముందును. సులభసాధ్యమగు నిట్టి సాధనమును వదలి, మంత్రులు గాల్గిలో మేడల గట్టుట నిరుపయోగము.

మరియొక మానవత్వపు కేసు

“మహారాష్ట్ర” పత్రికా సంపాదకునిపై, సెకండుక్లాసు మేజిస్ట్రేటుగారు మానవత్వపుకేసును దెచ్చిరి. వారికి మూడువందల రూపాయల జరిమానాశిక్ష విధింపబడినది. అధికారులచర్యలను విమర్శించుట, దోసమగుచున్నది. ఒకవంక రాజద్రోహముక్రింద ప్రాసిక్యూషనులును, వేరొకవంక మానవత్వముక్రింద శిక్షలును సంపాదకుల పాలబడుచున్నవి. ఇట్టి తాకుడులనుండి పత్రికలను తప్పించి, పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును రక్షింపవలయుననిన, పరిపాలనావిధానము వెంటనే మార్పుజెందవలెను. లేనియెడల జన్మస్వాతంత్ర్యము లీతరున నిరోధింపబడుచునే యుండును. బొంబాయి క్రానికలు, కేసరి, మహారాష్ట్ర మున్నగు పత్రికలు వరుసగ శిక్షింపబడుటబట్టి, పత్రికలపై తీవ్రమగు దాడి ప్రారంభమయ్యెనని, గ్రహింపవచ్చును.

గాంధీ పూజానిధి	
నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసు	
ఒకతబితాని	2-0-0
కొత్తపాళెంపూజ	
ముంజులూరు రాఘవులుశెట్టిగారు	2-0-0
దువ్వూరు రామలింగారెడ్డిగారు	1-0-0
కట్ట నారాయణరెడ్డిగారు	2-0-0
నల్లవరెడ్డి పిచ్చయ్యగారు	1-0-0
పద్మనాభసత్రం	
వారిజాపి సుబ్బయ్యగారు	1-0-0
,, సుబ్బయ్యగారు	1-0-0
మద్దూరి పుల్లయ్యశెట్టిగారు	2-0-0
ఏమూరు కోటయ్యగారు	0-8-0
ఎ. చూలకొండయ్యగారు	0-8-0
పెండ్యాల లక్ష్మయ్యశెట్టిగారు	0-8-0
తురక పిచ్చయ్యగారు	1-0-0
కాకరపర్తి కోటయ్యగారు	1-0-0
దామగుంట	
శ్రీరామయ్యగారు	5-0-0
అయ్యప్పగారు	2-0-0

భారత సంస్కరణములు

గురువారము (21 వ తేది) విచారణ

బర్మాతలీగారి విచారణ ముగియుట

లక్ష్మీ బడంబడిక

హిందూమహమ్మదీయ సంఘ పరిస్థితులు

దక్కనుసభపక్షమున బి. యస్. కామతుగారి విచారణ

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛలు సభ్యులు.)

సిక్ఖా, ఆగస్టు 21:—నేడు ఒక గంట విచారణలో బర్మాతలీగారి విచారణ ముగిసెను. అంతట పూర్తి దక్కను సభ ఉపాధ్యక్షులగు బి. యస్. కామతుగారిని ఆసంఘ పక్షమున విచారించిరి.

దక్కనుసభవిజ్ఞప్తి

దక్కను సభ పంపిన విజ్ఞప్తి యిదివరలో సాక్షులు పంపినదాని పద్ధతిమీదనే యుండెను. ముఖ్యముగ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గావలెననియు, కేంద్రప్రభుత్వమునందు దేశరక్షణ విధేయ, రాజకీయశాఖలతోపై మిగిలిన ఎన్నియును ప్రజాయత్నము జేయవలెననియు గోరిరి.

ప్రజాసాధనసంఘములకు యెట్టిప్రశ్నమాలికను గాని ప్రభుత్వమున దిపార్టుమెంటులు విచారణ జేసి తద్విషయములగాని రెండుపక్ష పోపులను సభవారు ప్రప్రథమమున ఆశ్రేయించుచు, భారతరాష్ట్రీయ శాసనసభ లెట్లు పని జేసినదియు దానిని గూర్చి మంత్రము తమయభిప్రాయముల చెప్పిరి. అందు భారత ప్రభుత్వశాసనమెట్లు పని జేసినదియు తన్ని బంధనలవలన కష్టములును అందరిలోపములును చెబుపడినవి. ఈచట్టము పనిజేయుట వలన స్వల్పమైన లోపములే గాక, తన్ని ర్యామనునందలి పెద్ద లోపములు గూడ వర్తము లయ్యెనని సభవారు జెప్పుచున్నారు. ఇందువలన రాజకీయయంత్రమునందు స్వల్పలోపములను వరమృతము జేయుటయే గాక, నిర్మామనునందుగూడ మార్పులు చేయవలయును. ఇప్పుడుచేయునీవిచారణవలన పెద్దలోపములున్నట్లు వ్యక్తమగునని, పదియేండ్లవరకును మార్పుగూడదని శాసనమున్నను చట్టము పునర్నిర్మాణము గావలెనని యీసభ వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వవిషయమున అందు కార్యనిర్వాహకులవిపరీతినిగూర్చి చెప్పుచు వారికి శాసనసభతో సంఘర్షణము గలుగగా గవర్నరుజైనరలు అసాధారణాధికారము నుపయోగించుటవలన రెండవ భారత శాసనసభయందు కష్టములు మరింతయెక్కువయ్యెనని చెప్పిరి. ప్రభుత్వవిధానము ప్రస్తుతమున్నట్లుండియెడల ప్రభుత్వకార్య నిర్వాహములు యంతపాడలు జేసినను ముఖ్యమైన శాసనముల గావించుటకును, పరిపాలనము శాంతముగ సరసముగ జరుగుటకు కావలసిన సవరి బాంధులకును చాల కష్టపడవలసివచ్చును.

భారత పరిపాలనపై భారతమంత్రీ పైఅధికారమిచ్చుట యిష్టములేదని సభవారు చెప్పుచు, గతమాడుసంవత్సరములలోను భారతప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముగ ప్రజాప్రతినిధుల కోర్కెలను సఫలపరుపగోరుచుండ భారతమంత్రీ పైకిలాగు ముండెనని చెప్పిరి. భారతమంత్రీ అధికారమును, తగ్గించి భా

రతప్రభుత్వమునకు యెక్కువస్వాతంత్ర్యమిచ్చిన గాని లేకున్న సత్పరిపాలనమునకు చాల అటంకములుండును. అధికవిషయములలో ఇంగ్లాండులో నేమైన కొనుగోలున్న పుడు ఇంగ్లాండు శాసనసభవారుగాక హైకమిషనరు ద్వారా భారతప్రభుత్వమువారు పనిజేసికొనునట్లు చట్టమును సవరించుట కాలముగూడ వచ్చినది. అయితే భారతమంత్రీకి కావలసినదెట్లును మాత్రము ఆయనవద్దనుంచవచ్చును. బడ్జెటులో నానువోటబులు ఖర్చులను స్పష్టముగ చెబువలయును. వానిసంఖ్య సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించవలయును. గవర్నరు జైనరలు యొక్క సర్టిఫికేటును అధికారము శాంతిరక్షణములవరకుమాత్రము పయోగించునట్లు జేయవలెననిగాని బ్రిటిషుభారత లాభములకే జేయరాదు. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టి పరిపాలనమునం దెట్టి క్లిష్టము గలుగచేయకుండుట అవసరము, లేకున్నయెడల 1919 వరకును గవర్నరు జైనరలు గారు ఆ సాధారణాధికారములను పయోగించుచు అధికసంఖ్యాకుల ప్రతిష్టంభముల నిరంతరమును సంరంభము జరుగుచుండును. దేశరక్షణము రాజకీయ సంబంధముల విషయముల ఖర్చుమాత్రము వోటబులు గానుండవలయును. అయితే గవర్నరుజైనరలు పునరర్థించు సధికారము గల్గియుండవచ్చును.

రాష్ట్రీయలందు శాఖానిభజనమే లోపభూయిష్టముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వసభ్యులుండుటచేత మంత్రులకు శాసనసభపైగల బాధ్యతకు భంగము గల్గుచుండెననియు సభవారు నూచించిరి. జాతిప్రాతినిధ్యమును నియోజకవర్గములను కొన్ని సంవత్సరములుండవలయును. అధిక విషయములలో మంత్రులకు సత్యము కృత్యము యుండవలెననియు, సంయుక్త సమాలోచన ముండవలెననియు సభవారు కోరుచున్నారు. దమ్మిడిలేకు పద్ధతినిగాక పన్నువిచారణసంఘమువారు వలసరాజ్యములలోని పద్ధతివంటి దొకదానిని ఆలోచించి సామ్రాజ్యదాయములో కొంతభాగము ఇంతటాకునుంటిది సామ్రాజ్య కోశమునకును మిగిలినది రాష్ట్రీయముకు పంపుటకు యేర్పాటు జేయగూడదాయని సభవారుగూడుచున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నంతరింపజేయుటకు చట్టమునందు చేయవలసిన సవరి: చేయవలెనని సభవారు కోరుచున్నారు. 45 (1) సెక్షను ప్రకారము రాజప్రతినిధికి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపైగల అధికారమును కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన విషయముల రక్షించుకొనుటకే నిర్ణయము జేయవలెను. గవర్నరు ప్రభుత్వనిర్వాహము నందు గవర్నరు నామముతో నుండవలయును. గవర్నరు పదవులకు ఇంగ్లాండులోను పార్లమెంటులో యనుభవముగల వారిని నియమించవలయును.

బర్మాతలీగారి విచారణ

పంజాబుమహమ్మదీయ సంఘపక్షమున బర్మాతలీగారి విచారణ జేడుముగింపబడినది. పిదప దక్కను సభపక్షమున ప్రధమ భారతశాసనసభ్యుడుగనున్న యస్. కామతుగారిని కొంతవరకు విచారించిరి.

సర్. శివస్వామిఅయ్యరు

ఫజిలుహుసేనుగారి విధానమువలన జాతివైషమ్యము లెక్కువగాలేదాయని సర్ శివస్వామిఅయ్యరుగారడిగిరి.

బర్మాతలీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఫజిలుహుసేనుగారి నిర్వాహకవిధానమును ప్రత్యేక హక్కులుగలవారు ప్రతినిధించిరి చెప్పిరి.

బర్మాను మహారాజా:— నిమ్మజాతులవా రెవరు?

సాక్షి:— మహమ్మదీయులు, సిక్కులు.

ముగిసిపలు యెన్నికదారుల పట్టినితయారుజేయుట లో నియోజకవర్గములను నిమ్మజాతుల రక్షణకై యెక్కువజేసి రాయని సర్. శివస్వామిగారడుగగా సాక్షి లేదనిచెప్పెను.

అంతట ప్రభుత్వసహాయమును బొందుపాఠశాలల గూర్చియు, ప్రభుత్వకళాశాలలలో ప్రవేశమును గూర్చియు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకించు విషయమున నేమైన ఆశ్చర్యము వచ్చెనాయని యడుగగా పాఠశాల విషయమై యేమియును లేదుగాని కళాశాల విషయమైమాత్రము యెడెనని బర్మాతలీగారు చెప్పిరి. మహమ్మదీయులకు రిజర్వుజేయుట వ్యాయమనియు లేకున్న వారలకు ప్రభుత్వ కళాశాలలలో ప్రవేశము దొరకదనియు, ఇందువల్ల రెండు జాతులకును వైషమ్యకారణ మయ్యెననిగూడ ఆయన చెప్పెను.

మిశ్రమనియోజకవర్గము

సర్ శివస్వామిగారు:—మహమ్మదీయులకు కొన్నిస్థానములు ప్రత్యేకించిన మిశ్రమనియోజకవర్గ ముండుట మిక్కిష్టమేనా? అప్పుడు అట్టి నియోజకవర్గములనుండి యెన్నుకొనబడిన వారు ప్రత్యేక జాతినియోజక వర్గములచే యెన్నుకొనబడిన వారివలె సంకుచిత జాతిమతోద్దేశముల గల్గియుండరు గదా?

బర్మాతలీగారు:— అది వాక్యములేదు హిందువుల వోట్లవలన యెన్నుకొనబడిన మహమ్మదీయుల డెవడును తనజాతి క్షేమము నాలోచింపడు.

సర్ శివస్వామిగారు:— ప్రత్యేక ప్రశ్ననడుగగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి పంజాబు లాండు అలియేషను ఆట్లక్రింద వ్యవసాయజాతికి చెందినవారని ప్రకటింపబడిన వారే భూమిని గొనవచ్చునని గలదని సాక్షి జెప్పెను. ఇందువలన ఏరెయిను జాతికిజేందిన సర్ మహమ్మదు షాఫియున్ను, రాజపుత్రజాతికి జేందిన మియును ఫజిలు, హుసేనుగారును కర్షకుడుగావున్నను వ్యవసాయ జాతి క్షేపించిరి గాన భూమిని కొన వచ్చును. లాలా హరికిష కొలాలు ఆ రోజురాజాతికి జేందియుండుటచేత భూమిని కొనరాదు.

బర్మాను మహారాజా:—అయినను డబ్బుయెక్కువగనుండి ప్రభుత్వములక్రింద బెట్టుకుండ భూముల కొనుక్కొనగోరు నెడల వ్యవసాయజాతికి జేందికున్నయెడల కొనగూడదా?

సాక్షి:—అవును.

సర్ శివస్వామి:—అట్లయితే ఉన్న వాళ్ళకే ఉండవలెను లేనివాళ్ళకు లేకుండవలెననియేనా? (నవ్వు)

ప్ర:—ఫజిలుహుసేనుగారిని గవర్నరుగారు మరల మంత్రిగ నియమించినందువలన అసమ్మతిలేబట్టుకై క్రొత్త పంజాబుశాసనసభలోని హిందూసిక్కుసభ్యులు సభవిశేషిచేయిన మాట నిజమేనా?

బర్మాతలీగారు:—వారు గవర్నరుజేసినపనికి దేనికొక అసమ్మతి చెబుటకై సభవిశేషిచేయినమాట నిజమేగాని ఫలానందుకని తెలియదు.

లక్ష్మీ బడంబడిక

మరియొకప్రశ్నను సర్ శివస్వామిగారడుగగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, లక్ష్మీ బడంబడిక సంస్కరించుటయిష్టమనియు మహమ్మదీయులు అధికసంఖ్యాకులున్న రాష్ట్రములలో వారికి మెజారిటీ యుండవలెననియు చెప్పిరి.

సర్ శివస్వామిగారు లక్ష్మీ బడంబడిక యిచ్చివుచ్చుకొనుపద్ధతిపై సాధారణవిషయమన్నదనిజెప్పి, మహమ్మదీయులు అతిస్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్న ప్రాంతగూడ వారిబలముకన్న నెక్కువ ప్రాతినిధ్య మియ్యబడెననియు జెప్పిరి.

జిన్నాగారు:—(సాక్షినిజూచి) ఈరాష్ట్రములలోవారికను అతి స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారందురా, అచట యిచ్చివుచ్చుకొనుపద్ధతి లేదందురా?

సాక్షి:— అవును.

పంజాబులో మహమ్మదీయులకు సగము నియోజకస్థానములుండుట లేదనియు, ఒడంబడికప్రకారము ప్రాతినిధ్యము భారతీయ నియోజకస్థానములలో సగముండవలెననియు, కావున ఐర్లోషియ స్థానికులతోగా పంజాబులో మహమ్మదీయులకు 35 స్థానము లుండవలెనని యిపుడు 24 ఉండెననియు సాక్షి అసమ్మతిని చెప్పినట్లు సర్ శివస్వామిగారనిరి.

ప్ర:— ఇవంతయు ఆ ఒక్కస్థానమునకేనా?

బర్మాతలీగారు:— అవును. ఆ ఒకస్థానమున్న ఊరకయన్నదా?

విశ్వవిద్యాలయ పాఠశాలక నియోజకవర్గస్థానములను ఒకపరి హిందువులకును, ఒకపరి మహమ్మదీయులకును రిజర్వుజేయుటవలన ఆయన ఆశ్చర్యము తొలగినని సాక్షి అంగీకరించెను.

అంతట సాక్షి శాసనసభలలో ప్రభుత్వ వర్గమును తొలగింప వలెననియు, ఇది యి

పోట్ల రామచంద్రయ్యగారు	1.0.0
గుంటి రాఘవులుకెట్టిగారు	1.0.0
బసవయ్యపాశెం	
పాపారెడ్డి సుబ్బమ్మగారు	2.0.0
ఆములూరు	
రావి సుబ్బానాయుడుగారు	2.0.0
పోట్ల పూడి	
పెంకల సుబ్బరామిరెడ్డిగారు	1.0.0
దేశభక్తుడు	4.0.0
చిల్లరవనూర్లు	0.6.0
	38-14.0
వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,	
కార్యదర్శి.	

ను కాన్పిలు నెత్తివేయవలెననియు, కారణము అందు ౪ భుజులు భారతీయులవాంధ్రత్వముతో నామ సంక్రమణమున పుచ్చు కొన్న శాశ్వతోద్దోగులు నియమించెదననియు జెప్పెను.

అధ్యక్షుడు:— ఆకాన్పిలులో ఒక మహాదీయకభుజుడు గలడు.

సాక్షి:— నా కాసంగతి దేయను.

అధ్యక్షుడు:— వెనుకటి మోస్తరుగ అన్నమునిరంతుకులు ఆకాన్పిలులో నుండులెనని మీరొకరిచరా?

సాక్షి:— కాన్పిలు నాకసరే అక్కరలేదు.

సర్ జనస్వామిగారింకను విచారంపగా సాక్షి ఆసంఘ తీర్మానములో, రెండువంతులమంది సభ్యులు తిరస్కరించిన శాసనమునుట అన్ని జాతులకుగాక ప్రత్యేకముగ నాజాతికి మాత్రము పరిమించినది చెప్పెను.

డాక్టరుపరంజయే గారి విచారణ

ప్రభుత్వమువారు హామ్యుద్దయపక్షమున నుండి హిందువులకు ప్రతిపాదనలుగన్నటుల హిందువులలోనేమైన భావము ప్రకటియన్నదాయని డాక్టరుపరంజయే గారడిగిరి. బర్మతలీ గారు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు అట్టి డెక్కడను వినలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమకాశాలలో జేర్చుకొను విషయమున హిందువులపక్షమున్నట్లు వసూలీదారులు కలంచుచున్నారని చెప్పెను.

డాక్టరుపరంజయే గారు విద్యార్థులు రెండుములుగవచ్చినపుడు అధికారులు వారలకు పరీక్షలో వచ్చినవార్కుల యెక్కువలను బట్టిరీక్షింపబడుదని జెప్పిరి.

బర్మతలీ గారు రెండు కొప్పుకొనలేదు. అట్లు మార్కులను బట్టి తీర్మానము ఆయన కిష్టములేదనుచుజెప్పి, ప్రభుత్వమువారు విద్యార్థుల సంఖ్యకు తగినటుల యెక్కువకాశాలను జెట్టలయను లేదా ప్రతిపాదనలతోని విద్యార్థులకు గల్గునటుల ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండునటుల జేయవలెననిరి.

ఇరగేవనులో ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి డాక్టరు పరంజయే గారు ప్రశ్నించుచు, శాసనసభలో మహమ్మదీయుల వోటులను వనహిందువులకు లాభకరముగ స్కీమును అంగీకరింపలేదనియు, మహమ్మదీయులకు లాభకరముగ నుండుదాని సంగీకరించినదియు జచ్చు ఆక్షేపణకు మూలమేమైన గలదాయని యడిగిరి.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ, హిందువుల భూములలో గుండ పారుచున్న జిన్నము ముందే అంగీకరింపబడెననియు, మహమ్మదీయులకు లాభకరముగ సింధునది స్కీము వివిధ అంగీకరింపబడెననియు నూచించిరి.

అధ్యక్షుడు:— భారత ప్రభుత్వశాసనమునుండి చాల దూరము పోవుచున్నాము. (నవ్వు)

అంతట డాక్టరు పరంజయే గారు శుద్ధియుద్దయము బయలుదేరుటకు కారణము మాపిశాలబలవంతముగ మతభ్రష్టుల జేయుట గాదా యని యడిగెను.

బర్మతలీ గారు నిర్బంధముగ మతభ్రష్టులు జేయలేదని చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు తాము హిందూమహమ్మదీయుల పోట్లటల గూర్చి విచారించుట లేదనియు, భారత ప్రభుత్వశాసనము పని జేసిన దిగునుగూర్చి విచారించుచున్నామనియు డాక్టరు పరంజయే గారికి నూచించిరి.

డాక్టరు పరంజయే గారు శుద్ధివిషయమై ప్రశ్నోదీపక లో వచ్చియుండుటచేత ఆవిషయము విశేషము జేయగోరినని చెప్పెను.

సాక్షి డాక్టరు పరంజయే గారికి ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు సింధుదేశమును బొంబాయినుండి విడదీసి రెండురాష్ట్రముల జేయుట యిష్టమని తెప్పిరి.

డాక్టరు పరంజయే:— సింధుదేశ మొక్కటియే అభివృద్ధిగాంచుటకు నావలసినమూలధనము ను సిద్ధముజేసికొనగలదా?

సాక్షి:— అట్లే యని తలంచెను.

బర్మతలీ గారి నింకను ప్రశ్నింపగా పల్లికు సర్వీసు కమిషను నియోగింపుట యిష్టమనిచెప్పి అందువలన ఉద్యోగముల నియోగముకు సంక్రమణమునండి తొలగిపోవునని చెప్పిరి. ఇంతటితో బర్మతలీ గారి విచారణ ముగిసెను.

బి. యస్. కామతుగారి విచారణ

అంతట బి. యస్. కామతుగారు విచారంపబడిరి.

ఆయన అధ్యక్షులకు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు తాను రాజకీయసంఘమున యుక్తముగ ఉపాధ్యక్షుడననియు, అందు 150 మంది సభ్యులు గలననియు, అందు కొన్ని జాతులవారు సభ్యులుగ నుండుననియు కాని అంగు మహమ్మదీయ సభ్యులేదనియు లోనియు జెప్పెను. ఎభావిజ్ఞప్తిని 25 మంది సభ్యులుగల హ్యూమేషింగు కమిషను రంగురించిరి.

భారత ప్రభుత్వము — భారత శాసనసభలు

అధ్యక్షుడు:— “ప్రభుత్వ భారత శాసనసభయందు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకులు పరిపాలనము సంతను భారతశాసనసభ మంచుటవలన గడుపు నగర్లిరి” అని సాక్షి విజ్ఞప్తిలో జెప్పెను. అట్లైన భారతశాసనసభ ప్రభుత్వనిర్వాహకులపై అధికారమును గల్గియుండెనని అంగీకరించెదరా?

సాక్షి:— అవునుకాని ప్రభుత్వనిర్వాహకులకు గల ప్రత్యేకాధికార మట్లయుండెను.

అధ్యక్షుడు:— ఆ మంచుటచేతనే ప్రభుత్వమువారు ఆ అధికారముల ను పయోగింపకుండగ జేవనయో మీరభిప్రాయము? ఆ యేర్పాటు ల్పై ప్రతికరముగ జరిగి శాసనసభ మంచుటపై నాధారపడియుండెందురా? సాక్షి:— అవును.

అధ్యక్షుడు:— ఏ ప్రభుత్వవిధానమైనను సహకారమును మంచుటయున్న నడుచునని అంగీకరించెదరా?

కామతుగారు:— అవును అంతే.

జిన్నా గారు: అట్లయితే ప్రభుత్వనిర్వాహ మక్కరయే లేదు. మంచుటయే చాలును. (నవ్వు.)

అధ్యక్షుడు:— సాక్షి రెండవభారతశాసనసభలో ప్రతిష్టంభావము లభించింపబడెనని చెప్పెను. ప్రతిష్టంభము ఎట్టి లోపములేని ప్రభుత్వనిర్వాహ మన్నను అవలంబింపబడునా? సాక్షి:— అదంతయు ప్రతిష్టంభస్వభావమునుబట్టి యుండెను.

అధ్యక్షుడు:— కామతు సభలో గూడ ఐరాండు ప్రతిష్టంభ ముండెను.

కామతుగారు:— నాకు దెలిసినదేమనగా, ప్రతిష్టంభము జేయువారుగూడ ప్రభుత్వనిర్వాహకాధికారములలోనికి బోగలవారుగ లేకున్నయెడల ప్రతిష్టంభము లుంటూనే యుండును.

అధ్యక్షుడు:— భారతకార్యాలయములో అంతలేని ఉత్తరప్రత్యక్షతరము లంటిరే వానియర్థమేమి?

కామతుగారు:— అవును అవియిప్పటికి పూరియైనవి. (నవ్వు) భారత కార్యాలయమునకు వ్రాతపాతలతో చాల ఆలస్యమగుండెను. ఎవరునివేదికచూపై బ్రిటిషు ప్రభుత్వనిర్వాహముబడయుటకు రెండు సంవత్సరములు పట్టెను.

అధ్యక్షుడు:— అది ఒక మళ్ళిమైన విషయమునకు సంబంధించినదని అంగీకరించెదరా?

సాక్షి శాసనసభలకు వోటింగు అధికారమును సంపూర్ణముగ నొసగవలెనని కావించిన నూచనపై అధ్యక్షుడు చాల ప్రశ్నలడిగెను.

సింకింగుఫండు గవర్నరుల జీతము పట్టిన సర్వీసుల ఆస్తు ప్రకారము నిర్ణయించిన సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములను నానువోటబులు జేయుటకు సాక్షియెట్లయిననీమి అంగీకరించెను.

శాసనము ప్రకారము అంగీకరింపబడిన ప్రతివ్యయమును నానువోటబులుగ నుండుట కంగీకరించెదరా, అనగా వ్యయము సందేహన మార్పులు జేయవలెననియుండెను అసలు చట్టమున మార్పుజేయవలెనని గాని బడ్జెటు డిమాండులపై వోటుజేయునపుడు మార్పుల ప్రజేతపెట్టరాదని అధ్యక్షుడడిగెను.

అట్టివిషయములను వోటుకు జెట్టనక్కరలేమని సాక్షి తుదకు అంగీకరించెను. మిలిటరీ బడ్జెటు వోటుబులుగ నుండి గవర్నరు జేసరలు గారు పునరుద్ధరించుమధికారము గల్గియుండవచ్చుననియు కారణము ఆయనయే దేశరక్షణమునకు బాధ్యుడగుటచేతననియు ఆయనచెప్పెను. న్యాయశాఖోద్దోగములును నైకోగ్రబ్జిడ్డి పనులుగూడ వోటుబులు జేయవలెనని సాక్షి కోరినను.

అధ్యక్షుడు:— ఏదైన ఒక కాఖకు ప్రభుత్వమునకే బాధ్యతయున్నపుడు తనవాంఛియు నెరవేర్చుకొనుటకధికారము గల్గియుండవలెనని అంగీకరించెదరా?

సాక్షి:— అవును. దేశమునందు శాంతిరక్షణకుల గా పాగుటకు ప్రభుత్వనిర్వాహకులకే అధికార ముండవలయును.

87 బి సెక్షనులో ‘ఇంటరెస్టు’ అను మాటకు తొలగింపవలెనని ఆయనకోరినను.

సర్ వాక్రిమాన్మిఖ్తా:— అవసరమైన ప్రభుత్వకాఖలకు దేశరక్షణముమాట వచ్చినపుడు భారతశాసనసభ డెబ్బు గీయకుండునెడల ప్రభుత్వమువారు చేయవలెనా?

కామతుగారు:— శాసనసభ వోటింగే అంత్యనిర్ణయముగ జూడవలయును.

అధ్యక్షులకు ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు రాష్ట్రములలో ఆర్థిక కాకాధికారవిషయము స్వామ్యభవముమీద గాక నిబంధనల జదివినమీద ఆధారపడియున్నదని చెప్పెను.

ఆర్థికాధికారవిషయములో నిబంధనలయందెట్టి ఆక్షేపణయు లేదనియు సాక్షి ఆక్షేపణ వాని పరిపాలనము గూర్చి కావచ్చుననియు అధ్యక్షుడు నూచించెను.

సాధారణముగా అంతేనని సాక్షి చెప్పెను.

ఆర్థిక శాఖ

ఆర్థిక శాఖకు ఏ ప్రభుత్వపక్షముక్రింద నుంచు స్వతంత్రము

ప్రము జేసినయెడల యీ ఆక్షేపణపోవునా యని అధ్యక్షుడడిగెను

కామతుగారు:— అప్పుడే ఆర్థిక శాఖ యెవరియెడ బాధ్యత గల్గియుండును?

అధ్యక్షుడు:— రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు గాక జైటి యధికారికి.

కామతుగారు:— ఇందువలన ప్రభుత్వకార్యము లుభయపక్షములందును ముఖముగ జరుగునుగాని దానిని ఒక మంత్రిక్రింద నుంచుటనుంచినది తలచుచున్నటుల జెప్పెను.

సాక్షి ఆక్షేపణలు, సంయుక్త సమాలోచనయు, సంయుక్త బ్యాల్కరెయు నొసంగునెడల పోవునా యని అధ్యక్షుడడిగెను.

అందువలన దోషము కొంత తగ్గిన మని కామతుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సాక్షి తనవిజ్ఞప్తిలో నొకవిషయమును వివరించి చెప్పుచు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వవిధానము తుదకు అంగీకరించుటకు ముందు పరియెండవ లోక యెంట్టుండి దాని ప్రకారము ఇంకంటాన్సులను వచ్చిన ఆదాయమును కేంద్ర ప్రభుత్వమును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు పంచుననిరని చెప్పి అట్టి ఉపాయము చేయవలెనని పన్నులవిచారణసంఘమువారు లోచించినవచ్చునని చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు డంకెట సాక్షి రాష్ట్రీయములకు సంబంధించిన విషయములలో కేంద్ర ప్రభుత్వముగాక మళ్ళి ఇంకొక న్యాయాధికారవర్గము విచారంపవలె నని తెప్పిన సంగతిని గూర్చి అడిగెను. కొన్ని అవసరమైన కేసులలో ఆలస్యము జరిగిన ఉపద్రవము గాదాయని ప్రశ్నించిరి.

అట్టితరీ కేంద్ర ప్రభుత్వమే నిర్ణయింపవచ్చునని సాక్షి చెప్పెను.

ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసంఘ కార్యచరణము కాబి నెటు ఆచారము ననుసరించి యుండ నలేనని సాక్షి తనవిజ్ఞప్తి అని చెప్పెను.

ఇంగ్లాండులో నెట్టి నిబంధనలుగాని లేవనియు అంతయును, అప్పటి ప్రధానమంత్రి జెట్టినట్టి యుండుననియు, భారతదేశములో నెట్టి నిబంధనలు లేకుండ పనిజేయుటవలన ఉపద్రవము గలదనియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ప్ర:— ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులకు కార్యచరణ కెట్టి నిబంధన లుండ నక్కరలేదని నూచించెదరా?

కామతుగారు:— ఉపద్రవ మేమియు నాకు గాన్పించుటలేదు. కాబి నెట్లు ఆచారమున్న నేమో నాకు దెలియదు.

అధ్యక్షుడు:— మీకు స్వయముగ దెలియనివిషయము నేల నూచించితిరి?

కామతుగారు:— ప్రభుత్వనిర్వాహముగూర్చి పుస్తకములలో చెబుపబడెను. అందు జూచిన మీకు దెలియగలదు.

అధ్యక్షుని ప్రశ్నల కింకను ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు సాక్షి, గవర్నరులను ప్రభుత్వోద్దోగమునండి నియమింపరాదనియు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయములపై అధికారమునిచ్చు 21 వ రూలును పూర్తి గ కొట్టి జేయవలెననియు, అట్లు చేయుటవలన ఉపద్రవ మేమియు లేదనియు జెప్పెను.

రాజప్రతినిధి యధికారము

సర్ మహమ్మదుషాఫీ గారికి ప్రత్యక్షతరమిచ్చుచు కామతుగారు సభవారి విజ్ఞప్తి భాగమును నూచించి 19-ఎ సెక్షనుక్రిందనున్న అధికారములను తగ్గించుటకు, భారత మంత్రియు, ఆయన యేకెంట్లు భారత ప్రభుత్వమును పార్లమెంటుకు బాధ్యులైయున్న లేనరకు చట్టములేమియు జేయవలెదని భారత ప్రభుత్వపక్షమున వాదించబడెనని తెప్పిరి.

భవారిల్లు జెలపునపుడు వారిమనస్సులో భారతశాసనసభయందు డాక్టరు గవనగారి తీర్మానముపై చర్చయుండెనని చెప్పిరి. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారిస్థితిని, రంగాచారి సమగ్ర గారలపంటి లాయర్లు తలక్రిందుజేసిరి.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ-19-ఎ సెక్షనుక్రిందనే భారత మంత్రియధికారము తగ్గించుటకు చర్యదీసికొనవచ్చునని మీరభిప్రాయమా?

కామతుగారు:— కమిటీలోని లాయరు సభ్యులందరయెడ గౌరవభావముతో నేను జెప్పునవేమనగా, కొంతవరకు అధికారము తగ్గించుట సాగ్య ముననియే సభవారిభిప్రాయము. కాని యందువలన భారతమంత్రికి పార్లమెంటునెడల గల బాధ్యతను తొలగింపవచ్చునని చెప్పటలేదు.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ:— అట్లుగానున్న భారతమంత్రి తన యధికారమును వివల్తుకొనజాలడు. తగ్గింపుకొనవచ్చునని చెప్పవచ్చును.

కామతుగారు:— ఆయన పార్లమెంటుయెడ గల బాధ్యతను తగ్గింపుకొన జాలనంతకాలము నిబంధనల కెంతమార్చినను ప్రయోజనముండదు.

సర్ మహమ్మదుషాఫీ:— భారత ప్రభుత్వమును శాసనసభలను అంగీకరించినవిషయ మేదియైనను అట్లంగీకరించినపుడు భారతమంత్రి అధికారమును తగ్గింపుకొనుట నిబంధన జేసిన వారందునేమో.

కామతుగారు — సైనిక, విదేశీయ, రాజకీయసంబంధములు రిజర్వ్ తేసివాలిలో దప్ప మిగిలినవానిలో భారతముంత్రియధికారమును పూర్తిగా తగ్గింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను

సర్ మహమ్మదు హాసీగారికి — మీరు చెప్పిన రిజర్వ్ కానియందుగూడ భారత ప్రభుత్వమువారును శాసనసభయును అంగీకరించునట్లు అప్పటికిని భారతమంత్రియధికారముండవలె నందురా?

కామతుగారు — భారత ప్రభుత్వము శాసనసభలు అంగీకరించినపుడు భారతమంత్రి జోక్యము గలుగజేసికొనకుండటమే మంచిది

జిన్నాగారు — ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు కారణము ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరించునట్లు అట్లే యుంచుచున్న నని తలచిచూచి సంస్కరించునట్లు అట్లే యుంచుచున్నందునా లేక భారతప్రభుత్వము శాసనసభలను అంగీకరించిన వ్యవహారములలో అధికారములను తగ్గింపవలెనని తలచిచూచు?

కామతుగారు — ఆ అధికారమును తగ్గింపవలెననియే కోరినది

సాక్షి సర్ మహమ్మదు హాసీగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రాష్ట్రములలో ప్రభుత్వమువారును, శాసనసభలను అంగీకరించునట్లు సెలక్షన్ లలో వలెనే భారతప్రభుత్వము జోక్యము గలుగజేసికొనరానిది చెప్పిన సైనికాధికారులు కొన్ని ఖర్చులు విచ్చించి వచ్చుచుండును అయ్యితిమి? భారతశాసనసభమునందు జరుగుచున్నది విజ్ఞప్తమున వంటిదానికై ఒక్క ఆధారము విషయము వచ్చినపుడు భారతశాసనసభ సమితిని పక్క పెడవలెయును

జిన్నాగారు — బర్నియేషన్ భారతశాసనసభ అంగీకరించునట్లు చెప్పిన సేమి జరుగదు

బర్నియేషన్ వహరాజుగారు ఈ విషయములన్నిటిని నిర్ణయించుటకు భారతశాసనసభ యెప్పుడును సమావేశమై యుండదని నూచించెను కామతుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు డబ్బుకర్చు జేయవలెననియు నిదవ భారతశాసనసభ యంగీకారమును బదియవలెననియు చెప్పెను

సర్ మహమ్మదు హాసీగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి గవర్నరు జెనరలు రాష్ట్రముల శాంతిక్రమవాలనమైన కొంతకాలము నీయ అంగీకరించవచ్చునని చెప్పెను.

సర్ హెన్రీ మాన్రీ ప్రెస్మిత్తుగారు చెప్పి అధికారముండునప్పుడే వేసిన మాడో విభజింప సాధ్యమునాయని ప్రశ్నించగా సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కేనడా పద్ధతి అనుసరించునట్లు అదిసాధ్యమునని చెప్పెను

సర్ మహమ్మదు హాసీగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి జాతిప్రాతినిధ్యమును తొలగించునట్లు అయ్యది ఉభయపక్షములకును అన్యోన్యసద్భావములు ప్రబలి నప్పుడే సాధ్యమునని చెప్పెను

బర్నియేషన్ వహరాజుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు గవర్నరు పదవులు వినియన్ వార్లకు బోగూడవనియు, ఇంగ్లాండులో వార్ల మెంటరీ అనుభవము లవారి కీయవలెననియు సాక్షి చెప్పెను

ప్రస్తుతము మహమ్మదీయులకు తప్ప మిక్రమనియోజన ర్థము కొన్ని పానుల ప్రశ్నకేంద్రియండుచున్నది అయిన అనుకూలముగ జెప్పెను

అంతట సర్ హెన్రీ మాన్రీ ప్రెస్మిత్తుగారు సాక్షిని విచారించిరి

ప్ర-భారతమంత్రి అంగీకారమును ముందు పెడవలెదే యొక్క శాసనముల గావంపజాలవని జెప్పియున్నారే ఆయ ప్రాయము నెక్కడ పంపించిరి?

కామతుగారు తన మాట జెప్పినపుడు యెవరునుకూడ నలే దిరి

సర్ హెన్రీగారు ఆవిషయమును పూర్తిగా నిండించుచు ఉన్నప్పుడు పూర్తిగా అపార్థముగజేసినది చెప్పిరి

కామతుగారు — అయితే మీ చెప్పినది ముందుగ నెట్టి అంగీకారమును బదియవలెననియు, భారతమంత్రి అంగీకరించినది యవపాదించునన్నారో దానిని తెలిపెననియో?

సర్ హెన్రీగారు ముందుగ అంగీకారమును బదియవలెనని విషయమేదియులేదని చెప్పుచు ఇట్లడిగెను

ప్ర-భారతమంత్రి యొక్క పునఃపరిచయము వాలన నేడైన ఆలస్యమై యెవరైనా చెప్పెనా? కామతుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు జాతివిభవములనుగూర్చిపెట్టి ఒకటి ఖివాదల విషయమున ఆరెయుంచుడవని చెప్పెను

సర్ హెన్రీగారు ఇది సామాన్య అవాములైనవి యము గాదని చెప్పిరి

ప్ర-సామాన్యపు శాసనము ముక్కిగు గాదానికి గూడ చెప్పడైన ఆలస్యము జరిగినేమో చెప్పగలరా?

సాక్షి చెతుకముందాడెను దానిపై ఇం ఎంతోయోక్తి గలదుగాన ఆ వాక్యమును సూచించుకొనవలెనది సర్ హెన్రీ గారడిరి సాక్షి అట్లు చెయుటకు నిదమగముడెను కాని కొంతనేపైపిదప, గవర్నరు జెనరలు అంగీకారమును ముందు బదియవలెనని యుండుటవలన ప్రేక్షకులశాసనముల ప్రవేశపెట్టు

హక్కునకు భంగము గల్గెనాయు, ఎట్టి కష్టమో ప్రభుత్వ శాసనములలోగూడ గల్గించునట్లును నక్కుమన్నాననియు జెప్పెను

సర్ శివస్వామి అయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, యెంతవారకూడ మంచిమాటలున్నను నొకమాయెత్తగు ప్రభుత్వనిర్మాణము పని కియ్యాలను నొకయెంతవారకూడ, రక్షించుముగలని నిర్మాణము చెప్పి గవర్నరు ననియు, జెప్పెను భారతప్రభుత్వము భారతశాసనసభలను అంగీకరించినపుడు భారతమంత్రి జోక్యము గలుగజేసికొన్నందుకు తార్కాణముగ సాక్షి భారతశాసనసభలో స్వాంత్ర్య పరిధానమునకై ముండాదగుగా చెప్పిన తీర్మానవిషయమును చెప్పి ఆతీర్మానమునుసంపాదిత భారతపరిభ్రమమున హోం మెం రు అంగీకరించబడెను గాని ఆచరణలో జెట్టలేదనియు ఇంకను ఎవరూ మిలే నివేదికపై సర్ శివస్వామి అయ్యగారి తీర్మానము లెన్నియో భారతపరిభ్రమమునా అంగీకరించడి ఆచరణలో జెట్ట వలెననియు జెప్పెను

సాక్షి — సర్- ఆర్థుప్రొంగూరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, సైనికవిషయము భారతశాసనసభలో వేయబడెట్టెడి గవర్నరు జెనరలు పునఃపరిచయ అధికార మిచ్చునట్లు భారత శాసనసభలకు వోటును వచ్చును న్న లెక్క వ ఆవశ్యకముండునని చెప్పెను

కామతుగారిచివారాసామవారము అయ్యగారు అప్పుడు బొంబాయిగేవనలు హోంరూలు పీఠవక్తమును జమ్నాదాసు ద్వారాదానుగారిని గూడుచూచిరని

బీహారులో శాసనసభ

21 వ తేదీ ముంబయి ఫ్యూరీగారు సాక్షి విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరమిషయమును గూర్చిన చర్చతో సరిపాడెను చర్చ 22 వ తేదీనికూడ జరుగును

బొంబాయి కార్యరేషనునారి వింతచరిత్ర

బొంబాయి, ఆగస్టు 21 — తీర్మానముచర్చ జరిగినపదవ బొంబాయి కార్యరేషనునారి నగర చర్యను కొన్ని ప్రజేక్షకులలో ముక్కిగులకాలాల్ల నిశోధము (రికెటింగ్) కావించవలెనని యమునాదాస్ మెహతాగా రుపపాదించిరి తీర్మానమును ప్రసించిరి

అంగీకరించిరి!

మిక్కిలి ఉత్కలమైనది!
“నేను మద్రాసులో నన్నప్పుడు దీనిని అనేక విశ్రుల కిచ్చితిని ఇన్ ఫ్లెయెంజా, మలేరియా మొలగునాటిచే కనముగా బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన గణ మిచ్చిరది” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు కోడ్లు, కోలాలంపూరు, ఎఫ్ ఎమ్ ఎఫ్

పరిశోధనచే శ్రేష్ఠమని యజ్ఞమైనది
“ఈ ప్రకారము తక్షణమే గుణ మిచ్చు జైవధమును ఇదివరలో నే నెప్పుడును ఎటుగను”- జె. ఇ. లి, పర్నన్ అస్ట్రేంటు కార్యదర్శి, హైదరాబాదు, (డెక్కను)

దానివిషయమై నిస్సందేహము
“ఈ జైవధము మా యంత్రాలయము చందు రెండుసంవత్సరములనుండి వాడబడుచున్నది ఒకేమాత్రముతో అద్భుతముగా జ్వరము ఆగును అన్నివిధజ్వరములకు ఇది మంచి గుణ మిచ్చును ఆ విషయములో సందేహ మేమాత్రమును లేదు
జె. హెచ్ తూతి, మేనేజరు, హిస్సెంసు యంత్రాలయము, ఆహమదాబాదు

ఎవరును కాదనలేరు
“ప్రతివాదపక్షము సాక్షిగూడ స్పష్టము విశ్వాసముయొక్క అమృతము, కీర్తిని అంది వ్యతిరేకప్రాయమును యివ్వ గలదు”
జర్మితు ఎమ్ హెచ్ డబ్ల్యు. హెవార్డు, ఐ సి ఎన్ హైకోర్టు, బొంబాయి.

ఆందరును అంగీకరించిరి!!

స్పెష్టాస్ గుణము గల దని
ప్రమాణము చేయుచున్నార
“స్పెష్టాస్ చరిజ్వరనివారిణి అద్భుత జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములకు ముగా పనిచేయుచున్నది దానిని ఉపయోగించినవారందరూ అది గుణము గలదని ప్రమాణము చేయుచున్నారు”
జె. జె. షాని అంకో డిపార్టుమెంటు, ఏ అంకో డి రైల్వే, అస్సాము

హిందూదేశమునందు కటంబజైవధము

సి.వి.బి.
చలిజ్వరనివారిణి
మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని యంత్రాలయములు, గనులు, తోటలు, కర్మాగారములు, ధర్మపాఠశాలలు, వైద్యులు మొదలగువారిక ఒక బుడ్డి యనముగా పంపబడును
మీ విలాసము గల కాగితములపై వ్రాయుడు
హిందూదేశమునందు అంతటను అమృతమునకు దొరకును

మెసర్స్ మాడన్ నన్ను అండ్ కో.,
కొచ్చిన్లు, క్రాఫోర్డు మాక్స్టర్లు, బొంబాయి
మద్రాసు జిహా. ఎస్ ఆర్ మూర్తి తి సన్ను, 9, హెచ్ హోమ్సు బాడ్రో

మెలు - శత్రుపాలము
“నేను అంటు జైవధము లనిన వాకు గిట్టుదు అయితే స్పెష్టాస్ జైవధము అన్నివిధములకు జ్వరములకు మిక్కిలి ఉపయోగించును మంచిగా మిచ్చును”
రెనెరెండు ఎమ్. జి గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (డెక్కన్)

విడువక ఉండగిన మిత్రుడు
“ఇది అద్భుతమైన నివారిణి మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములకు మిక్కిలి గుణకారిణుని రజవైనది ఒకటి లేక రెండు బడ్లు తేక నేను ఎప్పుడును మకాముకు వెళ్లులేదు” హాసా, ఎ. ఏ
ఇకోస్పెక్టరు ఆఫ్ మ్యూన్సిపాలిటీ, సాగైంగ్, బర్మ

హిందూదేశమునందు కటంబజైవధము

సి.వి.బి.
చలిజ్వరనివారిణి
మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని యంత్రాలయములు, గనులు, తోటలు, కర్మాగారములు, ధర్మపాఠశాలలు, వైద్యులు మొదలగువారిక ఒక బుడ్డి యనముగా పంపబడును
మీ విలాసము గల కాగితములపై వ్రాయుడు
హిందూదేశమునందు అంతటను అమృతమునకు దొరకును

మెసర్స్ మాడన్ నన్ను అండ్ కో.,
కొచ్చిన్లు, క్రాఫోర్డు మాక్స్టర్లు, బొంబాయి
మద్రాసు జిహా. ఎస్ ఆర్ మూర్తి తి సన్ను, 9, హెచ్ హోమ్సు బాడ్రో

పాక్షిశ్చిమములు కలియుట
“నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములకు తీసికొనుచున్నాను. అది నాకు చాలగూ విచ్చినది.
కె. సి. మెసతా
క్రైస్టలు కళాశాల, కెండ్రిడ్జి
ఇంగ్లాండు

అంగీకరించిరి!!

కుదుర్చుటకంటె ఆటంకంపెంచుట ఎటు
“ఇన్ ఫ్లెంజాకాకే గాక మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములకు మిక్కిలి గుణకారిణుని రజవైనది ఒకటి లేక రెండు బడ్లు తేక నేను ఎప్పుడును మకాముకు వెళ్లులేదు” హాసా, ఎ. ఏ
ఇకోస్పెక్టరు ఆఫ్ మ్యూన్సిపాలిటీ, సాగైంగ్, బర్మ

హిందూదేశమునందు కటంబజైవధము

సి.వి.బి.
చలిజ్వరనివారిణి
మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని యంత్రాలయములు, గనులు, తోటలు, కర్మాగారములు, ధర్మపాఠశాలలు, వైద్యులు మొదలగువారిక ఒక బుడ్డి యనముగా పంపబడును
మీ విలాసము గల కాగితములపై వ్రాయుడు
హిందూదేశమునందు అంతటను అమృతమునకు దొరకును

మెసర్స్ మాడన్ నన్ను అండ్ కో.,
కొచ్చిన్లు, క్రాఫోర్డు మాక్స్టర్లు, బొంబాయి
మద్రాసు జిహా. ఎస్ ఆర్ మూర్తి తి సన్ను, 9, హెచ్ హోమ్సు బాడ్రో

నిరాశ జేరిన రోగులకు ఆశ గలదు
“మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇతరు విక్రేలికరినది తిని నుండిరి వారిని వైద్యులు వాడె యి వదలిరి అయితే స్పెష్టాస్ జైవధము వారికి మంచుగా మిచ్చినది” - సి. డి. ఎల్
ప్రెయిర్, హైదరాబాదు. (డెక్కన్)

నిలయువారు — యు అవ్వన్, ప్రాప్తేరు,
సిరాపురము గోదావరి నది ప్రాయనలెను

మలబారు కునెస్సీబిల్లు

కానరాభయందు చిర్చ

చర్చలు ప్రసంగములు

నిన్నుటే చెరువాయి

టి మోయిడో గా రిట్లు చెప్పిరి — మా పితా ప్రతినిధులు . పృథ్వీమిగిలినవారేమియు చేప్పవచ్చుర లేకుండగనే యీ టిల్లు ప్రజేశేప్పెననారు వూర్తిగా తెత్సంవర్కము లన్నియు చేప్పియే యున్నామి మా పితా తిరుగుబాటు విషయమునందలి సంగతులను తెప్పుకు అప్పుడు జరిగిన గూరములు జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నవి . తనని గూర్చి చెప్పటకు మా పితా ప్రతినిధులు సలకాము . ఎగజిననారు అందుచే ఆ తిరుగుబాటు మా పితా ప్రతినిధుల పని మాకు లాభకరమే యైనది దత్తాత్రుమళయాళమున టిల్లులకు శత్రువుల నుండియు గోల పెట్టచున్నామనగాని యీ అంశ్యరొదినమైనది ఇంపరికును ప్రజ్ఞేక సార్వములపై అధికారము, పలుకుబడి, యీ టిల్లు నడిచిన మరకమును చూతూ నూగించి, ప్రభుత్వమునకు తెండు సంపత్తిరములను నూగిన మా పితా తిరుగుబాటు, జెన్ని పునెంటుల తానూకాల, విద్యోగిట్టకుండుటకై కరిగిన విప్లములను ప్రభుత్వము వారిని మేల్కొల్పి పిల్లనింప జేసినది ఆ తిరుగుబాటు విజయముగా గరిగిన విప్లవలనుండి మా టిల్లు యింకను చెప్పించుకొనలేదు ఇప్పుడు కృష్ణనాయకుగారు ముంబంజుకే యీ టిల్లు ప్రజేశేప్పెచే మా పితాతరపున గట్టిగా నెరీ టిల్లు నామోదించుచు ప్రభుత్వమువారి కే టిల్లు నొప్పుచున్నది దానికి పూర్వార్థ్య సహాయకు చెయ్యలయునని విజ్ఞాపనను నర్పించున్నామి ఈ టిల్లుకు తిరగ్గర్చించుచో మరయాము అందిన తము గొట్టగానందును కాని చక్షి-మళి-శమున గును ఉత్తరమళియామునకును ఏదిముందే ఉత్తరమళియాళమువారు పాలిషవారి బలముచే తిరుగుబాటులో పాల్గొనలేదు మన నాయకుగారు ఉత్తరమళియాళమున టిల్లు చలామణిలే నుండి యువమునని నాతో చెప్పియున్నామి

ఆశాపానపై, నేలపైరానును అధికసంఖ్యాకలయొక్క జన్మహక్కులను అత్యంతాధికారముగగిహక్కుల సంఖ్యగానున్నవారియొక్క భయంకిరముల వారసత్వమునుండిరక్షింపుదని కోరుచున్నాను.

వ్యూహం :- సరైఫ్ మొదలి గూరుగా రిట్టు చెప్పిరి

[illegible]

పై మాధవరాజ గారివిధ్లును నిరాకరించుచు తీవ్రముగా
మాంసాహారీ ఈర్ష్య నొప్పుకొన్నచో కైక్కిలకు నష్టమని
చెప్పిరి అదిగాక మళయాళమునకు సాంఘిక ఆర్థిక అభివృద్ధి
కైర్ష్య నష్టరాయక మని చెప్పిరి

గోపాలస్ గారు యీ క్షేత్రము లపరచుచు మళ్లయాశము
 కలుగజేసితిమి యిట్లుగనుచు, కెన్నెల వీరలకు కైంబిలుమండి
 విరమింపజేయుగా, క్రూరముగా, ఇష్టప్రకారముగా డబ్బు గం
 బులు, వారిని వెళ్లగొమ్మెన్నా రనియు, ఈడురాదరామున
 కంతులేనియు, కై వెంట్లవిడుచుమలుందు ప్రభుత్వమునకును
 శిస్యిగారు గల కైంబిలుకార మని ప్రజలు తలంచుచున్నారనియు
 మలమారు కైంబిలు కష్టము లంతమొందించి ప్రజలయొగకే ప
 ము నరయుచు కోరుచున్నారనియు చెప్పిరి

కృష్ణనాయక్ గారు

ఈట్లు నెదిరించిన సభ్యులకు జవాబు చెప్పుచు నెల్లప్పుడు ముఖ్యవారి సకారములు సవరణ నొప్పకొందునని చెప్పిరి. అట్లే విజివాదు దీనివిషయమున నేకాభిప్రాయమునకు వచ్చు

రని చెప్పునమయములో టి ఏ రామలింగాశెట్టిగా కీచర్లు
నావలసినదిను తీర్మానము తెచ్చెను ప్రభాకరతేంపనగారు
దాని నెదిరించి వోట్లునుకొనెట్టిగా కిరి అనుమతులుగను 44
వ్యతిరేకముగను వోట్లువచ్చుటచే యీ తీర్మానము ఓడిపోయి
నది పర్యాయముగ ప్రారంభమైనది

కలవరము

చర్చ మరల ప్రారంభమగుచో నేను తిరుగ జవాబు
నిచ్చుట కనుమతి నీయవలయునని కృష్ణ నాయుడు గారనిరి

ప్రెసిడెంటుగారు — మీపంత్రై పోయినది మూడవ
సారి మీరు మాటలుగూడకూడదు మీఅభిప్రాయములతో
నేతిగ్గవించు మరియొకరు మాటలాడవచ్చును

కృష్ణ నాయుడుగారు — ఇది సేను హక్కుగా మిమ్ముల నడుగలేదు అధ్యక్షుడు సమత్యము, న్యాయము, సుమనసత్వము చూపునని అడిగితినీ (నవ్వు) చర్చ ఆఖరున నన్ను రెండు మాటలను చెప్పయిచచ్చున ఈశ్రవణేకాంతి మిమ్ముల నరయ గ రెను అదిగాక స్టాండింగ్ ఆర్డరు నెం 31 చూడగోరెను

శ్రీమూర్తిగారు — ఈచర్చ యింకను జరుగువోకాల
పరిమితి సుంచగోరెదను ఇప్పటికి రెండుదినములు గలిపినవి
కాలమునందెయు దీని వినియోగించగదు యింకను లీకమి
మన రిపోర్టు మొదలు ముగియులయిన విషయము కలవు

పాల్దినాగారు యీ జిల్లము బలపరచి నిమల
శాఖకు 100 క 95 మంది వ్యవసాయము పోషకము చేయుచు

ప్రైయమ్ నార్ 100 కి 5 మంది భూస్వాములు వీరి న గ
ప్రొక్కునున్నార సాంఘిక, మత, రాజకీయములందు క్షీణత
హెచ్చుగానున్నది వలబాదులో కొన్ని గోలండి యాస్థితి
గతులు చూచునదికి సాక్షులలోని బోధైవిక్కు తిరుగుచాటువలె
జరుగునేమో యనిపించుచు 1859 ఆక్టోబరు నెంబర్ 12 వరకు
రమలున్నచో ఆధునిక యజమానియగునని యున్నది ఇది
వెంగాల్ ప్రారాధ్యులలో పెండ్లట్లు లాభించినది అట్లే
పంజాబు బొంబాయి రత్న గిరిజిల్లా సెంట్రల్ ప్రావిన్సులందు
పెండ్లట్లు క్షుణ్ణమున ఉడిసి పెదరాసులో ఎట్టేట్టుగ్నాంట్
ఆక్టు 40 సెక్షన్ ప్రకారము, ఆర్థి పెటుకొని కొంత సామ్యకట్టి
లే అద్దెనున్నవాడికి బాదుపుసామ్యకలుగును. ఇట్టిదే మరయో
శములోనుండుట కాటంగ్ మేమిటో వింతగానున్నది ఇపుడవల
బాసవదువచ్చు జనుల ఆర్థుల హిందూ దేశమునకు రాక పూర్వ
మేయుండిన పురాతన జనుల సంతతివారు వీరు పరకు
రాముడు ఆర్థుల కి మక పూర్వ మే వ్యవసాయము క్రింద యీ
భూముల సారవంతముగ జేసేయుండురు ఏదెట్లున్నను పెండ్ల
ట్లు 2 యటికి కొట్టట న్యాయముగాలేదు అధిక సంఖ్యాకులు
బీదలైన కారణమున అల్ప సంఖ్యాకులకు లొంగియుండ వలసి
వచ్చుట సహింపరాని విషయము వారుండవలసినస్థితి వారికి
తెలుపింపబడు యిట్టి దాస్యత్వమునండి పురుషుడుగాని స్త్రీ
గాని తిరుగబాటులే తీరవలయును ఇట్టి కల్లోలకారణములు
పొడవము బయటికి వెళ్ళి కొట్టుట దౌర్జన్యము మొదలగునవి
ధరింపబెండ్ల యొక్క తెలిపలేని దుఃఖము హిందూ దేశము
నందెవలెను లేదు

మలబారు భూస్వాముల తమసాక్షులను వోగొట్టు
కొనక తమకుఁగలకై నంతయు ఎనియోగపరచి యొకటి
తీరకముగా పనిచేయుట గూఢము కాని ప్రభుత్వము
నవజాతికి యది గూపించబడిన ధర్మము ప్రకారము ఒక్క
తరగతివారై యున్నను మలబారు కై నెంట్లు మాపవల
యును వీరు సాలెపురుగుల గూండ్లలో చిక్కుకొనిన
యీగలవలె అవస్థపడుచున్నార జనుల కష్టముల దిద్దుటకు మ
లబారు కై నెడిట్లు సొప్పకొనుట యీభవారు చేసిన మం
దిపనులను దొక్కటయై యుండును —

నరసింహాచార్యులుగారు డూబిల్లును గట్టిగా నిరసించి
దెన్నీయకు న్యాయముగానో అన్యాయముగానో కలిగిన హక్కుల
తీసివేయుట మంచిదికాదుని వాదించుచు ఉపన్యసించిరి —

ట. ఆర్ రామచంద్రయ్యగారు (నామినేటు పెయింట్ చేసిన స్తంభం)

ఈ మధ్య కష్టము చేసినదనిరి మరల
ఒక విధము వింతల జెన్ని అనగా తిరుగులేని హక్కు
కానం అనగా కవులు జైన్యకి ప్రవ్రము కావలసినపుడు శు
భము డబ్బు యిచ్చునప్పుడు దీనిని కవులు డబ్బునవలయును

ఒకరి ఆస్తి మరొకరి కిచ్చుట మంచిదే కాని ఆట

నాయుడుగారు తలపెట్టిరి కవులుదాదునికి హక్కులున్ననూ య
దేవుని పోషింపజేసెనెల్ల తలపడుచును ఈసమయమునో సభ
సమయమైను. మరల యీరో ౧౭ న 11 గంటలకు మాడుచు

నేటి దినచర్య

తుదిదిశసమావేశము

చెన్నరాష్ట్రీయశాసనసభ ఈ దినమున తిరిగి 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను ఈ దినమునగూడ వలబారు టెనెన్సీ బిలుపై చర్చ జరుగుచున్నది.

సస్తి మెంటరీప్రశ్నల నడుగు హక్కు

అధ్యక్షుడు — ఈ దినములో ఈ సభ ముగియును గాన స్టి మెంటరీ ప్రశ్నలను, ప్రశ్నోత్తరములను ప్రత్యేకింప బడిన గంటకాలములోనే ముగించినయెడల కార్యక్రమము నుల భముగ ముగింప వీలగును గంటరెండువార నిండు మిగిలియున్న ప్రశ్నలన్నియు, సభలో ప్రత్యుత్తర మొసగబడకయే, అఫిషి యునివేదికలో జేర్చబడును

సత్యమూర్తిగారు — ప్రతిప్రశ్న తొనగూడిన ప్రత్యుత్తరమైనను, సబ్జి మెంటరీ ప్రశ్నల నడుమకు సెం 10 నిబంధన ప్రకారము హక్కుగలదు అనుకొను తొలగించుటకు మీ కధికారములేదు మీరు ప్రార్థకు ప్రశ్నలనియు అన్వేషకు ప్రశ్నలనియు చెందువిషయముగ భాించి, ప్రార్థకు ప్రశ్నలపై సబ్జి మెంటరీ ప్రశ్నలు ముగిసినతరువాత ప్రార్థకు ప్రశ్నలకు జవాబిస్తూ అవశ్యములు నివేదికలలో జేర్చవచ్చున ప్రస్తుత నిబంధన వారణాలో నున్నంతవరకు సబ్జి మెంటరీ ప్రశ్నలను నివేదించుటకు అధ్యక్షున కధికారము లేదు

అధ్యక్షుడు — ప్రతిదినమును 100 ప్రాగా ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొగవలసివచ్చుచున్నది వానిపై నెట్టి పరిమితి నియమింపకపోయినచో కార్యక్రమము చాలకష్టమగును. దినమునకు 70 లేక 80 కంటె నెక్కువ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొగవలసినముగాదు ప్రారంభప్రశ్నల నేర్పరుచుటకు ప్రాంతింగు ఆర్డరులలో అధికారమొసగరాదు సభా కార్యక్రమమును, సభ్యులకు సుకరముగ నేర్పరుచుటగాను నొక స్టాండింగ్ ఆర్డరు ననుసరించి, ప్రశ్నోత్తరములను మొదటి గంటలో ముగింపవలెనని గోరితిని స్పష్టముటచేరి ప్రశ్నలగురించి సభ నాయకులు పరస్పరము సంప్రదింప నివేదా యొకసమయమునకు రావలెను

సత్య — ప్తారుడు ప్రశ్నల నేర్పరుపక పోయినయెడల
నిబంధనల మార్పులపైవిచ్చున అందుచే ప్తారుడు ప్రశ్నల
నేర్పరుచుట కెట్టి నిషేధము లేదుగాన అంతు గోరితిని

కృష్ణ-శాసనసభ్యుల దూషించుట

కట్టవంచి రామలింగాచెడిగారు — సత్యమూర్తిగారు
కొన్ని విషయముల వివరములు తెలుపవలెననికోరుచు అడుగ
బడినప్రశ్నను వివరములు తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసిన
లేఖయందు గౌరవనీయసభ్యునిప్రశ్న లోపలగల ఆలోచనలను
సముక్తకక్ష్యముగానంతే అసహ్యభావముతో పరిగణించుచున్నా
నని అతడు తెలిపెను అసమయముననే ని రామలింగాచెడిగా
రు ఒకానొకరికొకరి కాసనసభ్యులై నిట్టి దూషాపుపదము
లను ప్రయోగించుట అధికారచర్యలకు సంబంధించిన నిబంధన
లందు అంగీకరింపబడెనాయని ప్రస్తావించెను దేశీయాంగసభ్యు
డు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు అట్టిపదములు నిషేధింపబడలేదని
నూచించెను దీనినిబట్టి దేశీయాంగసభ్యుడు కిలక్టరుచర్యలను
అమోదించుచుండెను ప్రభుత్వాధికారులనుండి యిట్టి దూషణ
వాక్యములు వచ్చుచుండునెడల కాసనసభ్యులెవ్వరును తమ విధ్యు
క్తకార్యములను సరిగ నిర్వహించుట కాటంకములు గలుగును
అట్లయొక్క పదములు సభ మొపలను సాధారణముగ నందరి
పజలను అగ్రహము జనింపజేయును ఈసభ్యుల క్కర్య
సభ్యులయొక్కయు అధ్యక్షునియొక్కయు గౌరవములను దక్షిం
చుటకుగాను అన్ని పక్షములవారు కలసి ఈ ప్రతిపాదనమును
అంగీకరించెదరని సమ్మతమున్నను గౌరవనీయ అధ్యక్షునిచే
గౌరవనీయసభయందు ప్రవేశపెట్టబడిన ప్రశ్న అసహ్యభావ
ముతో గౌరవంపబడదనివదని నుడువుట ఎట్టి అవమానకరమో
గమనింపుడు ఈవిషయమునందు సంబంధము గలిగియున్నారు
లందు మొదటవారు సభ్యులుగాని సత్యమూర్తిగారు కారు.
రెండవవారు కలెక్టరు మూడవవారితడు దేశీయాంగసభ్యుడు.

అంతే విద్యాంగముగ్రి — ఈ సమయమున గౌ. సభ్యులు
 కు సన్యాసము నొనర్పరాదనియు ప్రతివాదులను ఊరక ప్రవేశ
 పట్టనలెననియు క్రమభంగమును సూచించెను

స ఆర్ రెడ్డిగారు తానిప్పుడు తన ప్రతిపాదనలూని
 పరమలను భర్త కెరిగించుచుంటేనేగాని అధిక మొనర్చుట
 వేడనియు నుడివెన

అధ్యక్షుడు — ఈ ప్రతిపాదనను గురించి నిన్న సాయంత్రము అనధికారికరీత్యా తనకు యెరిగింపబడిననియు అప్పుడు డిడ్డిగారు యీ విషయమును ప్రభుత్వ ప్రధానపర్శ్యనకు యెరింపబడినతరువాతనే తనకు దెలుపబడినని యెంచితినినియు అందుచే తాను రెడ్డిగారి యుపన్యాసును ఆక్షేపింప లేదనియు డివైను

రత్నస్వామిగారు — వీరు ప్రతిపాదనను అపరమము ప్రభుత్వధికారులను ఉన్నట్లుగా తిమ్మ గూపియ నెడల సభ్యులు ప్రజలయెడల తమధర్మముల నిర్వహింపజాలరనియు నుడివెరి

నేపుగూరు — ప్రభుత్వముతరపున మాటలాగుచు నవిషయము అత్యవసరమైనది కాదనుచు మొన్నటిదినమున దేశీయాంగ సభ్యులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినప్పుడు అట్టిపదములు నిబంధనలచే నిషేధింపబడలేదని తెలిపెనేగాని వాని నామోదించలేదనియు చెలిపెను

అనగరముగూడ దేశీయాంగసభ్యుని నుండి ఆవిధముగ నొక పత్రమును తెప్పించి సభలో చదివెదననియెను

త్ర్యమూర్తిగారు — తాను తన వ్యక్తభిప్రాయమును వెల్లెబ్బించు అమామహాదములను తానెంతమాత్రమును విలువకొర పరిగణించలేదనియు నుడివెను కాని కొందరు సభ్యులు ఆపదముల కవమానమునందు ఆపదములు తమకు గూడ వర్తించునని యెంచెను దేశీయాంగసభ్యు డిప్పుడు తానాపదముల నన్ను గురించి యుద్దేశించలేదనియు అలోపాలగండర్పమున నుపయోగించితినియు నుడివెను నేను దాని నంగీకరించెదను కాని ప్రభుత్వధికారియగు కలెక్టరును గురించి యేమి?

నాపుగూరు -- ఆవిషయమును గురించి రాజోవుగారి సలహాను తీర్మానరూపమున చర్యకు దేవచ్చునని నుడివెను

సి ఆర్ రెడ్డిగారు -- ఇది చాల క్షణాలలో పరిష్కరింపబడవలసిన విషయమని యెంచుచుంటిమనియు వానినిప్పుడు చర్చించుటకు అనుమతి నొగవలెననియు అధ్యక్షుని గోశము దేశీయాంగసభ్యుడు సంబంధించినంతవరకు అతడు తన యభిప్రాయముల గురించి వివరములు చెలుపును ఒక పత్రమును సభలో చదువునని యెంచెదను

సత్యమూర్తిగారు -- దేశీయాంగసభ్యులు ఒకరు మాధాన పత్రమువలన నీ విషయముపై చర్చ నానవేయగూడదు ప్రభుత్వమువారు ఆ లెక్కగనుండి మాధానపత్రమును సెట్టించు మానమున చెప్పించి సభలో చదువవలెననియు అప్పుడది తమకు ఎత్తిపైకరముగ లేనియెడల యీ ప్రతిపాదనను తీర్మానరూపముగా గాని అత్యవసరముగ ప్రతిపాదనగా ప్రతిపాదించుటకు వాదాన మొనగవలెనని యడిగెను

రత్నస్వామిగారు -- ఈ ప్రతిపాదనమును సెట్టించు మానమున దెచ్చునెడల అందరి అత్యవసరభావము పోయెనని ఆక్షేపించెదరనియు అందుచే వెంటనే చర్చింపవలయు ననియు నుడివెను

ప్రతిపాదన నంగీకరింపబడుట

అగ్రతీర్మానము -- అగ్రతీర్మానము రెడ్డిగారివాదన నంగీకరించి యీ ప్రతిపాదనను చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును ఆపవలసివదిగా నుత్తరవు చేసిరి

మలబారు టెనెన్సీబిల్లు

తరువాత మలబారు టెనెన్సీ బిల్లుపై చర్చ తిరిగి కావించబడెను న్యాయవాదసంఘము తరపున యీ చర్చయందు సహాయ మొనర్చుటకు శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిన టి వి వెంకటరామయ్యగారు నిన్నటిదినమున గమలో వదిలిపెట్టబడిన ఉపన్యాసమును తిరిగి ప్రారంభించిరి

సూడాను సరిస్థితులు

(ఆంధ్రవార్త ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 22 — కాన్టోన్మెంట్ లిట్టు తెలుపుచున్నది సూడాను ప్రజల నిజప్రతినిధులు, విదేశీయులకు బ్రిటిషు పరిక ప్రతినిధులుగ జరిగెను సూడాను అల్లరలముగూర్చి తృప్తిపరుచుటకై ఈ అల్లరలన్నియు తమకీత్రువులై సహజీవీరని 'చైట్లప్ల్యాగు'కు మిటి'వారు ప్రకటించిరి విదేశీయులు తమతో సానుభూతినిజూపి వైతికసహాయమును జేసెదరుగాక యనుచున్నారు వైలులోయలో తమసహజీవులైన హక్కులను మరల సంపాదించు నుటకు తాము ప్రయత్నించి యున్నారమనిరి. అట్లు విదేశీయులు వైతికసహాయము జూపి సానుభూతితో ప్రసర్తించిరని వర్తకమునకు భంగము రావలెను అధ్యయము గడవనిరి ఈ ప్రకటనమును బ్రిటిషువారికి పంప లేదు

(ఆంధ్రవార్త ప్రత్యేకతంతివార్త)

నిన్నయదయమున (21-8-24) మేరీరాశి కొమార్తెకు పుత్రుడు జనించెను

స్థానిక వార్తలు

సంగీతశాస్త్ర - (కృష్ణజయంత్యుత్సవములు)

గోహాటూరు 24 తేది సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ ముత్తయ్య భాగవత్ గారిచే "వైపరీణయము" పాఠిక దాకాల క్షేపము జరుపబడును

తిరువక్కోటి సంగీతసభ -- 24 వ తేది ఆదివా

రము సాయంత్రము 4 గంటలకు, సం 1 - 2 వ చలం మొదలై టి.వి.గారి సంగీతకచేరి జరుగును పల్లడం సంవీరవాపుగారు వేణుగానము సబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు గేట వేణుగానము గారు మృదంగం

ధర్మవర్తమానా ప్రసంగవచనశ్రీ కృష్ణజయంత్యుత్సవము - రుక్మిణీకల్యాణము -- రేపు (23 వ తేది శనివారము)

కృష్ణాష్టమి యగుటచే రేపుసాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు శ్రీకృష్ణజయంత్యుత్సవము ఎల్లండి (24 వ తేది ఆదివారము) సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు రక్కణికి న్యాయము గూర్చి టంగలపీఠ లోని తొండమండలం న్యాయమూలలో ప్రత్యుత్తర చింతరం భాగవతుల వారు (మాంబడి) కాక క్షేపము చేసెదరు

రాకపోకలు -- ఏకాంబరాపుగారు హిందూ కేశ

సేవకసంఘము డి స్వామిదాసుగార (పై యం సి వి) మనరాసునుండి వరదచే నష్టపడెనవారి సహాయార్థము రెండు ఈరోడు, భవానీ లకు నిన్నరాత్రి జ్వలిరి

పంచాయితీ రిజిస్ట్రారు జవర్కగానున్న ఎస్ గోపాల స్వామి అయ్యగారు నిన్న కేలంజ్వలిరి బిస్సెంపతుల బెంగళూరునకు, గోపూరే వి సి యస్ గారు ముచ్చూరు వకు, డయ్యర్ పాద్యగారు నందియాలకు, రావ్రి మహమ్మద్ సాకర్ గారు అలహాబాదులకు వెళ్లిరి

హెచ్ ఏ హార్డెగారు మెజర్ ట్రెంకెగారు, బి ఎస్ హెచ్ రాండాగారు ప్రానింగారు ముగగురు యీ వుదయము వచ్చిరి

శ్రీ కృష్ణమందిరసభ -- 3 వ శ్రీ జయంత్యుత్సవసందర్భమున జూలై 25, వరదాముత్తియప్పకొండ 97

రెండు గృహమున 28 వ తేది మొదలు ప్రతిసాయంత్రము 6 గంటలనుండి 10 రోజులు పాఠికా కాలక్షేపములు సంగీత కచేరీలు జరుగును 31 తేది ఉదయం ద్విందావకాత్మసము జరుగును

28 తేది సాయంత్రము 6 గంటలకు హరిదాసు 24 వ తేదిని సాయంత్రము 6 గంటలనుండి శ్రీరంగం గోవిందభాగవతులవారి వర్సలకళ్యాణ పాఠిక 25 తేదిని సాయంత్రము 6 గంటలనుండి బ్రహ్మశ్రీ మంభకోణం రఘునాథాచార్యులు వారిచే ద్రావణిమానసంరక్షణమును పాఠిక యు జరుపబడును

చచ్చునట్లు కొట్టుట -- చెల్లెళ్ళకెట్టి యను నాట డు తంబప్పకల్ల మునిగప్పకల్ల అను పాలవార్లతో 18 తాళి ఖున గొడ్డవివయంలో పోట్లాకిరి గర్వజరిగి, ముందుండి, చెబ్బలాటుకు దిగి మునిగప్పకల్ల కర్రతో చెల్లెళ్ళకెట్టిని తంబప్పకల్ల పట్టుకొనగా కొద్దె చెల్లెళ్ళకెట్టి బర్రపాలి రాయ పేట ఆస్పత్రికి కొనిపోబడెను మరునాటి కాలినిస్థితి దుర్భరమయి జవర్క ఆస్పత్రికి మార్చిరి 14 తాళిఖున వారిను మృతిజెంచెను

మైసూరుడివిజను పోలీసు యిస్పెక్టరు మరణించిరాగావించెను పంచాయితీదారుల మొదమిటికి పోవుటచే చచ్చినట్లు అభిప్రాయపడిరి ముద్దాయిపై కేసు ముందు జరుగును

కలకత్తాలో నొక ఖూర్కాకావలివారికిని లోలో షెడ్ హాలివాండ్రును జగడము కలిగి పిదప నా ఖూర్కాకావలివాండ్రు అసిస్టెంట్ ఇన్స్పెక్టరు హెచ్ చార్లెస్ అను ఇలినితో ఫిర్యాదుచెయగా అతడు 12 రురు ఖూర్కాలతో గూడెచ్చి హాలివాండ్రును కొట్టివట్టు చార్లెస్ గారిపైను 12 రురు ఖూర్కాలపయినను హోరాడిట్ట మేజిస్ట్రేటు కెడుట చెనుచేయబడెను ముద్దాయి తాను బ్రిటిషు పౌరుడగుటచే ప్రత్యేకించారని కిర్లాడని వాదించగా మేజిస్ట్రేటు అర్జీని పెట్టుకొమ్మనెను విచారణ జరుగుచున్నది

అఖిలభారతదేశమునందలి రైల్వే

ఉద్యోగుల సహాయశక్తి

పై సమావేశము కాంగ్రెసువారమున బెల్గాం రైల్వే మండలివారి యాజమాన్యముక్రింద బెల్గాము గో జరుగును కావున రైల్వేసంఘములన్నియు సూచనలను విరాళిములను బెల్గాం రైల్వేమండలి కార్యదర్శిగారిపేర పంప బ్రాహ్మణులు

"సిల్ జస్టిస్" విచారణసంఘము

పైసంఘము నెడుం పూనాస్వామి వాడుల పక్షమున సాక్షిమొనగచు బోమ్మం పెద్దంబగారు న్యాయస్థానము లను జూరింగ్ డిప్టీ ఉన్న ప్రదేశములకు గ్రేట్ స్టాపించి, ఒక జోషనిబకాయపనవోటులల్ల ఒక్కొక్కోట వరుస గ నాకలెలవర కుండవలెనని తెలిపిరి విజ్ఞాపారు సజ్జి, వాడలొగార గూడ సాక్షి మొనగిరి

దగ్గు, నరముల బలహీనత,

దేహమునందుండ అత్యుష్ణము

మొదలగునాటిని త్వరితముగా

కుదుర్చుబోషధము

తిరునల్వేల్లిల్లా, కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, జార్జి టౌను, ఆగ్నీయన్ వీధిలో, నెం 72 రు గృహమునందుండు స్వామి పండిత్ ఎస్ కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు వారు నాకు 2 సం॥ రములుగానుండినదగ్గు, నరములబలహీనము, అత్యుష్ణము మొదలగువాటికి చికిత్స చేసిరి నానితి విక్రీలి హానికరముగాయందెచు అంగ్ల, ఆయుర్వేద వైద్యులవద్ద బోషధముతీకొనియు నిరుపయోగ మాయెచు తుదికు నేనుస్వామి పండిత్ ఎస్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారువద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళితిని వారు గమనిన రెండుమాసములనుండి నాకు బోషధము నిచ్చిరి వారిబోషధములచే గలిగిన అద్భుతగుణము లనుగురించి నాభిప్రాయమును సంతోషముతో తెలియజేయుచున్నాను చేను వారిచికిత్సలో నుండుకా లమందు నా శరీరమునందున్న ఒక రిహస్యసలము నందు వాపు కనిపించెను సదిరు సంగతిని స్వామికి వారికి తెలుపుటకు 10 దినములవరకు సంకోచించు చుంటిని దినేదిన వాపువికరీతముగా హెచ్చుచుండెను తరువాత స్వామి జీవారితో సదు సంగతిని తెలిపెతిని వారు దానిని 5 దినములలో బాగుచేసిరి ఇతరులుకుదర్శిలేని వ్యాధులు స్వామిజీవారు తప్పక బాగుచెయగలరని అతని సహాయము నొరునట్టి రోగులకు ద్విధముగా విచార్చుచేయుచున్నాను వారు రోగులయెడమిక్కులి దయతో ప్రవర్తించుదు

టి వి కృష్ణారావు

తెల్లప్రోలు రాజాగారి అల్లుడు మూర్త్యకొండ, 21-8-24 ప్రస్తుత వివాసము -- నారాయణాకా కెల్లిడ్రా (ప్రకటన) పోస్టు మాంబొట్ల, మద్రాసు

వారి సలహాకట్టము రు 15-0-0

ఉచితము

ఆంధ్ర నైషధనారము రు 0-12-0 సుగుణమున వల 0-8-0 పొండోక మాహాత్మ్యము 0-8-0

పై గ్రంథములలో నెయ్యది నెను కొరినను వివాచిత్ర ముచియగా బంపబడును. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఈ పద్ధతి 100 మందికి మాత్రము

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ

ఈమని, గుంటూరు జిల్లా.

ఆంధ్రభారతీ తీర్థ

ప్రవేశ పరిశోధనములు

ముద్రానుకూలముగా రిప్రెంటు చేయబడినది. వి. ఎ. కర్క

విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు గతవారమున ఆడయా రుని మానేజ్మెంట్, విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థినిధానమును చాల వాగు నిర్ణయించి యున్నారు. సభవారిచే నిర్ణయించబడిన విద్యార్థినిధానమును ముద్రించి ఆంధ్రమహాశయులకు పంచిపెట్టి టకు కొంత ఆలస్యమును మహాశయు లనేకులు విద్యార్థినిధాన మును తెలుపమని మాకనుదినము ఉత్తరములు వ్రాయుచున్నందున, వారందరి యుపయోగార్థము, ఇంకా సంగ్రహముగా ప్రచురించుచున్నాము.

ప్రవేశ పరిక్ష

విశ్వవిద్యాలయపు పట్టపరీక్షకు చదివి నారితేరవలయు నన్న ప్రదమున విద్యార్థులు ప్రవేశపరీక్షలో నారితేరవలయును ఈపరీక్ష సంవత్సరమునకు రెండు పర్యాయములు-- 1) బ్రహ్మ శిష్యులకు మానులలో జరుగుచుండును ఈపరీక్షకు ఇతరవోల్ల స్కూలులవలెను, మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలకు ఒదివినవారును, విశ్వవిద్యాలయమువారిచే ప్రత్యేకముగ అనుమతిని పొందినవారును రావచ్చును ఈపరీక్షయందు విద్యార్థులకు శిక్షణవిద్యులకుగాను విజయనగరమునందును, మదరాసు నందును, బెంగళూరునందును, తన వీర్పాట్లు చెయబడినవి విద్యార్థులకు పిలుస్తూ ఉత్తములకు వెళ్లి చదువుకొనవచ్చున కొన్ని ఇబ్బందులవలన అటుల వచ్చి చదువుకొనుటకు పిలువక పోయినవారు, విశ్వవిద్యాలయమువారి అనుమతిని బడసి, తమ ఇంట్లయొద్దనే చదువుకొనవచ్చును.

విద్యార్థినిధానము

ప్రవేశపరీక్షకు జరుపు విషయములలో కొన్ని నిర్బంధములు, మరికొన్ని విద్యార్థుల ఆభిమతమునట్టి నిర్ణయించునవలయును.

నిర్బంధములు

1 ఆంగ్లము, 2 గంగ్లము.

వైశాఖవిషయములు

ఇవి రెండవ వార్షిక విభజింపబడినవి వీనిలో మొదట గ్రహమునందున్న విద్యార్థులకు కష్టముపెచ్చినవానిలో రెంటిని రెండవవార్షికమున అనుమతిపొందినవారిని చదువుకొనవచ్చును.

మొదటివార్షికము -- (1) హిందూదేశ కథాసంగ్రహము (క్రీ. శ. 160 వరకు గల చరిత్రాంశము) (2) ఆంగ్ల భాష (3) ఆంగ్ల భాష చరిత్ర (4) ఆంగ్ల భాష (5) సత్యము (6) శరీరవ్యాయామము, శాస్త్రము (7) విదేశీదామలలో చేసిన నోకటి.

పర్యవేక్షణము

1924, 25 సంవత్సరములకు ప్రవేశపరీక్షకుగాను విశ్వవిద్యాలయమువారు ఈక్రింది గ్రంథములను పంపియ గ్రంథములగు నిర్ణయించినారు ఇతరవోల్లవలె ఈ గ్రంథములలోని విషయములను విద్యార్థులు కంప్యూటర్ చేయుటకు వీరి నిర్ణయించబడలేదు ఆయావిషయములలో వారికి తగిన పరిచయము గలిగించుటకై ఈ గ్రంథములను విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించి విషయమును సమన్వయము చేసికొనునపుడు విద్యార్థులు మేము నూచించిన గ్రంథముల నొకసారి చదివి మనము చెసికొనుట అత్యుత్తమము మేము నూచించు గ్రంథములనే గాక విషయమునకు సంబంధించిన ఇతరగ్రంథములను సైతము చదువుకొనవచ్చును.

నిర్బంధము

1 ఆంగ్లము-గద్యము -- 1 పీఠికలంగము పంతులుగారి రాజశేఖరచరిత్రము 2 సుమంతంకటకృష్ణయ్యగారి జైమిని చారిత్రము ఆంగ్లసాహిత్యపరిమర్తన గాని అష్టరాజ ఉమాకాంతముగారి పన్నుటపీఠము గ్రామ్యము కంపిని పద్యము ముక్కుతిమ్మనాని సీతాపారము.

2 అంగ్లము -- 1 ఆంగ్ల సాహిత్యముగారి Ireure Island పద్య నామక ఆంగ్లముగారి "సాహిత్య, రుస్తుం, (Soharab & Rustum)

వైశాఖవిషయము

మొదటివార్షికము 1 హిందూదేశ కథాసంగ్రహము. విద్యార్థులు ఈ గ్రంథముల వేగవైచన చదువుకొనవచ్చును.

నుకూలముగా విశ్వవిద్యాలయము హిందూమహామృదీయ మహా యగమును [విజ్ఞానచంద్రికానుండలి] లిస్టునుస్థితిగారి వ్రాసిన భారతదేశ చరిత్ర [Early History of India] బ్రిటూనిక పరిశోధన, సిలెలగాయ పరుగాటను ఎంపై, హావెలుగారి హిందూదేశకథాసారము [మాక్సిముకంపిని] [అన్నిటిలో ఈపుస్తకము చాలలాభకారిగ నుండగలదు] కుమార దూర్జటి విరచితము కృష్ణరామవిజయము.

2 ఆంగ్లభాషచరిత్రము వ్రాసినకాలమునుండి విజయనగరసామ్రాజ్య వివాళమువరకు గల ఆంగ్లభాషచరిత్రమును విద్యార్థులు సంగ్రహముగ దెలిసికొనవలయును ఇందులకు చినుకూరి పీఠభద్రరావు పంతులుగారి ఆంగ్లభాషచరిత్రము మానుభాగము 3 తిమ్మరుసుగుత్తి తిమ్మన సోమయాజి వి కృష్ణరావు గారి వ్రాసినఆంగ్లభాష చరిత్రానిర్మాణము [రాజమండ్రి గ్రంథములు చాల లాభకారులు గాగలవు విద్యార్థులు ఈ గ్రంథమున సోమశేఖరకర్కగారి ఆంగ్లభాషచరిత్రమును సైతము పయోగించుకొనవచ్చును ఆంగ్లభాషచరిత్రాది సంవికలలో ఆంగ్లభాష గురించి గ్రామ్యమున వ్యాసములను సైతము విద్యార్థులు చదువుకొనుట మంచిది.

3 ఆంగ్లభాషచరిత్రము రాజ్యశాస్త్రము ఇందులకు ఆని పిలువబడు గారి India A Nation ను, నివేదితగారి Web of Indian Life, ఎర్నెస్టు ఉడ్డుగారి Indian citizenship ను, హార్వోర్డిమరావుగారి ప్రభుత్వము, కనకరాజుగారి ఆంగ్లభాష రాజ్యశాస్త్రము, హార్వోర్డి మార్యనారాయణరావుగారి రాజ్య శాస్త్రమును విద్యార్థులకు లాభకారులుగ నుండగలవు.

4 ఆంగ్లభాషచరిత్రము ఎం వెంకటరంగయ్యగారి ఆంగ్ల భాషచరిత్రము (ఉపన్యాసములు) వేపా సత్యనారాయణమూర్తి గారి ఆంగ్లభాషచరిత్రము (భారతప్రచురణాలయము) రామలింగా రెడ్డిగారు ఆంగ్లభాషచరిత్రము మొదలు గ్రంథములు ఉపయోగకారులుగా నుండగలవు.

5 మహాభారతము విద్యార్థులు హిందూమత తత్వమును గురించి ఇతర మతములకును హిందూమతమునకును గల అన్యోన్య సంబంధమును గురించియు దెలిసికొనవలయును ఇందులకుగాను రెంటిని హిందూకళాశాలవారు ప్రచురించిన సహితనధర్మ గ్రంథము, సత్యార్థప్రకాశిక, మొదలగునవి యుపయోగపడగలవు.

6 శరీరశాస్త్రము సత్తిరాజు కామేశ్వరరావుగారి శరీరశాస్త్రము బాడను లుగారి బాలభట్టగ్రంథముగాని, డాక్టర్ స్వామిగారి ఆంగ్లగ్రంథముగాని, పట్టాభి సీతారావయ గారి ఆంగ్లగ్రంథముగాని లాభకారి గాగలదు.

7 జర్మనీ (పెంచి అగినంతమంది విద్యార్థులు వచ్చిన విశ్వవిద్యాలయకాలము విభావలో శిక్షణ నీయబడును రెండవవార్షికము -- 1 విద్యాశాస్త్రము 2 ఆంగ్ల భాష 3 అవిలు, క్రిమినల్ న్యూవరత్రిండ్రిము 4 వడుకుట నేత 5 పత్రికానిర్వహణము (జర్నలిజము) 6 మెకానిక్స్ 7 హార్వేయి, పైపురైటింగు వాణిజ్యము.

8, 9, 10 విషయములకు విశ్వవిద్యాలయమువారి కార్యాలయలో మాత్రము క్షణికపర్యాయము ఇతర వోల్లగండి వానిని జరుపుకొని పరీక్షకు రాదలంచువారు, ముందు విశ్వవిద్యాలయమువారి అనుమతిని బడసి తీరవలయును.

రెండవవార్షికము

1 విద్యాశాస్త్రము (ఎస్కూలెషను) బాలరత్నమెట్టి ది, దాని నేరీతిని పెంపొందింపజేసి వారి శ్రేయస్సునకు సహాయము చేయవచ్చునో? అను విషయమును అర్జ్యము గ్రహింపవలయును ఇందులకుగాను, నానావోల్ల వేయబడునపు పరిశ్రమలను, వానినేరీతిని భారతదేశపరిస్థితులకు సమన్వయము చేసికొనవలయునో తెలిసికొనుట అవసరము ఇందుకు హోము యూనివర్సిటీగారి Path to Freedom, ఎడ్వర్డు హోము గారి What is and what might be లండను ఎడ్వర్డు హోము బొడ్డుగారి Suggestans to Teachers గ్రంథములును, మాంటిసారి, బ్రోబెలు మొదలగు పద్ధతులను నూచించు గ్రంథములు గాగల హరిశ్చంద్రగారి "Ideal scheme of education" శిష్యుగారి "Talks to Teachers" అను గ్రంథములు ఉపయోగకారులుగ నుండగలవు.

2 ఆంగ్లభాషచరిత్రము (వనదేశమందలి అనారోగ్యము) కు కారకములకు గ్రహించుచు వానిని నివారించునట్టి దేశమును ఆంగ్లవంతముగచెయుట దెలిసికొనవలయునో విద్యార్థులు గ్రహింపవలయును ఇందులకు గాగల పట్టాభి సీతారామకర్కగారి ఆంగ్లభాషచరిత్రము, డాక్టర్ స్వామి

రావచంద్రరావుగారి ఆంగ్లగ్రంథములును, మదరాసు పబ్లి సిటీవారు ప్రచురించిన ఆంగ్లగ్రంథములను ఉపయోగముగ నుండును.

3 క్రిమినల్, సివిల్ న్యూవరత్రిండ్రిము ప్రస్తుతము మనదేశమున ప్రచారముననున్న సివిల్, క్రిమినల్ చట్టములలోని విషయములను అర్థగ్రంథము బాగ దెలిసికొనవలయును ప్రస్తుత మిందులకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారి స్పెషలు టెక్సుపరీక్షల విధానము అనుసరింపవలెను.

4 వడుకుట నేత ప్రతినిబాగుగా వడికి, పట్టులను నేయుటకు ప్రస్తుతము ప్రచారములోనున్న నూతనపద్ధతుల నన్నిటిని అర్థగ్రంథము దెలిసికొనవలయును. అంతియేగాక వానిని కార్యాచరణలో పెట్టుటకు సామర్థ్యమై యుండవలయును ఇందులకు గురించిన విధానము త్వరలో ప్రచురింపబడును.

5, 6 విషయముల విధానము తయారగుచున్నది. 7 వ విషయము (వాణిజ్యము) ప్రస్తుతము మదరాసు ప్రభుత్వము వారి పరీక్షల విధానము ననుసరించుచుండును.

రాబోవు ప్రిబరీమాసపు పరీక్షకు విద్యార్థులలో తర్ఫీతు చేయుటకుగాను రాబోవు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనుండి మదరాసునందును విజయనగరమునందును, తరగతులు తెరువబడును ఇతరపనులలో నున్నవారు సైతము ఈపరీక్షల తరగతులకు చదువుకొనుటకుగాను వారమునకు మానుసాధ్యమాత్రము సాయంకాలమున 6, 7 గంటలపుడు శిక్షణ గలపాఠము విద్యార్థులు శిక్షణమున కెమియ నీయన్ గ్రంథము పరీక్షరుసుము రూ 6 లనుమాత్రము చెల్లించిన చాలును.

పరీక్షకుసంబంధించిన పునగ్రంథము లన్నియు మా కార్యాలయమున దొరకగలవు ఇంకను ఇందునుగురించి యెక్కువదెలిసికొనువారు ఆడయారు (మదరాసు) నందలి రిజిస్ట్రారు నకు వ్రాసి దెలిసికొనవచ్చును.

ప్యాన్ ఫోర్టు ఉద్యోగియుని

దుందుకుతనము

అసెంబ్లీలో ప్రశ్నలు

ఒరిస్సారాష్ట్రము తరపున అసెంబ్లీ సభ్యులగు డి. దాస గారు సెప్టెంబరులో జరుగు అసెంబ్లీ సమావేశమున నీక్రింది ప్రశ్నల నడిగెదర.

"(1) బొంబాయిలో నాన్ రెజిస్ట్రేషన్ లో 15 వ ఆగస్టు నాడు ప్యానుఫాక్టర్లు ఉద్యోగి కావించిన విపరీతచర్యలను గూర్చి ప్రభుత్వము వారికి తెలిసినదా?

2 అయిదొడ్డి బెల్టుగలవాలుగారి నవమానము గాంచుచు మాట్లాడెనా?

3 అయిదొడ్డిని ప్రభుత్వమువారు జ్ఞానమువచ్చునట్లు శిక్షించిరా?

4 ఇట్టిసంఘర్షముల గమనించి ప్రభుత్వమువారు ఇంకియన్ ప్యాన్ ఫోర్టు వ్యయము రద్దుగావించెదరా?

నోటీసు

తెనాలి డి॥ మునసబుకోర్టులో

O S 88/24

వాది -- పాత్యబీబి, తెనాలి

ప్రతివాడు -- 1 అబ్దుల్ అజిజ్ సాహెబు

2 అబ్దుల్ గఫార్ సాహెబు

3 జుహిగాబీబి మైసర్లు గార్డియనులో

4 అబ్దుల్ కరీం సాహెబు 1 ప్రతివాది

5 పాత్యబీబి

6 అబ్దుల్ రహిం సాహెబు

7 హుసేబి

8 అబ్దుల్ వహీద్

9 మేము మొహదీన్ సాహెబు

6, 7, 8, 9 మైసర్లు మాగార్డియన్ బంధు తెనాలి డి॥ ము॥ కోర్టు ప్రతినిధి గారు వాది మహబూబునిమిత్రం రు 250 0-0 లకు చెసిన యీదాదా 2, 5 ప్రతివాదులకు దాదా నోటీసునిమిత్రం 25-8-24 తేదీ వాయిదా అయివున్నది ఆక్షేపణలున్న యెడల ఆర్జీ తెలియపర్చుకోవలెను.

20-8-24 } లక్ష్మీరాజు తా మక్రొవ్వయ్య, వాదితరపున స్టీడియ

రెవెన్యూ ది. 21 వై. ప్రభుత్వముననుగుణ 1846 ప్రాంతమునందుండిన క్రిక్కిమలగు దినకూ గుబ్బవూరియంపకులుగారు ఎవల గు మునకు ను త్రముగా స్వీకృతములవారి కైయొం కృత్యము ను గట్టియండగ వారికొమరులగు క్రిక్కిమలయిన దినకూ పు రుషో త్రమయ్య పంతులుగారు బందరులో హుమారు 1846 రుగను కాకవాడలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నుద్దేశముకేసి 1861 ప్రాంతమున గవర్న మెంటువారివల్ల కైకలూరు అలాకా వెద కామనల్లాడి గ్రామములో 87 యెకరము కిరి ట్ల యీనా ము భూమిని రెవెన్యూ ది. 21 వై. ప్రభుత్వమునందుండిన క్రిక్కిమలగు దినకూ గుబ్బవూరియంపకులగు ధర్మకర్తగా వ్యవహరించుచుండిన సదరుపురషో త్రమయ్యగారి దత్తపుత్రులను మా రెవెన్యూ పట్టామున చాలకాలము పురపాల కాధ్యక్షులగునరి డిన దినకూ వేంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు సదరకలెక్ట రుము పట్టుకలెక్టరుకాదని కొంత వారి స్వంతయొపయోగములో నుంచుకొని పన్ను కట్టించుచున్నారని మాపుర వ్యయవాదల లో నొకరగు వెద్దిగట్ల వీరయ్య బి. ఏ. ఓ. ఎ. గారునకా డినాడ నోపాలరావుగారును కలెక్టరుగారి వల్ల కాండ్ల నుపొంది రెవెన్యూ సబ్ కలెక్టరులో సుత్రమునకు స్వీకృతము నిమిత్తము దా దాఖలుచేయుగా నని అడివనర్ కలెక్టరుగారిగు భుజగరావు పంతులుగారి వల్ల విచారణకాబడి 18 91-1892 తేదీని తిర్యగము కాబడినది తిర్పు పర్యవసానములో సు బహుళ్యముగాను కట్టించిన బ్రిటింగు పట్టివు త్రవనియు సుత్రమునకు హుమారు గు నావిడికెత్తములో చెరిగినదియు దానినంటినకొట్టు సుత్రము నకు చెరిగినట్లుల కిభిరత్తుపాతిము లేదనియు కొట్టునసావిడిక నో క్కకప్పయ్య తొంతమాత్రమునగాని కొట్ల అద్దెలుసుత్రముక్రింగ వి నియోగపడినట్లుల ఉభయలసాక్షులు దలిపిండు అంతమాత్రము న కొట్లు సుత్రమునకునగుచుపబడినట్లుల ఋజువుచాలదని య భిప్రాయపడుచు వెదకామనల్లాడిలోని 87 యె కిరి కెండ్ల యీనాము సదరు పట్టివుసుత్రమునకు చెంగనదేయని నిర్ధారణజేసిరి ఇదిగ క హనుమంతరావు పంతులుగారు కలెక్టరును బ్రి ట్టిగా నుండి తిరుగు కలెక్టరు వారిని బ్రిటీషువారిలో నుండి కొట్టు వారు తొలగించి సదరుకాకి దరఖాస్తుల నిమిత్తము రెవెన్యూ లో ప్రమరపంచుటకు దినకూవాదాపాతికములోనివా చెప్పలేనట్లు ప్రస్తుతం కిరించి దరఖాస్తులు చేయునెడల వారిదరఖాస్తులను ముఖ్యముగ వారిచనకు చేబడినది యు త్రపు చెసియున్నా రు పుచ్చావారి సుత్రమునుగరించి రాబడిన స్వీకృతదావాలో పాతికట్టినే కోర్టువారు భాయపరిచినారు కట్టవన్నాటివా సుత్రము దావాలు కొంతభాగముమాత్రమే సుత్రమని కోర్టువారు తిర్యగించినారు విగిలినభాగముకూడా సుత్రమని స్థిరపరుచు కొనుటకు వైకొట్టులో అప్పిలుకాబడి నిలవగొననబడి కొన్ని యెకరసుత్రములను గరించినదావా ను త్రవలోదాఖలుకావచ్చు

విదేశీ వార్తలు

గ్రే వభుని రాజీనామా

అన్నా బ్రహ్మయములే కారణము

లండన్, ఆగస్టు 20 — గ్రే ప్రభుత్వ రాజీనామానిచ్చు మంత్రినియూ హాకి కారణము కండ్లజబ్బు అలియు తెలియ జేసి కాని 40 రోజులు రైలవేలు రద్దుకేయ విషయము నమోయ పైకి ఏర్పాటులగుమియు తీవ్రముగా బిన్నా క్రియములు గుంటురా నామా వీయవలెనెచ్చెనని తెలియనిచ్చెను

భారతదేశము

రక్షణము హామీలు నియవలెను

రాచియంబిందీ సందర్శించి విడుదల జేయవలెను

వార్షిక సంస్కారభలను జరుగవలెననుట

లండన్, ఆగస్టు 21 — బ్రిటన్ లోని లండనులో జరిగి కార్యకర్తలయందు ఈ తీర్మానములు గావింపమను ఇంజనీ, షేర్ టెమి-లొ ఇంజనీ కార్మిక ప్రభుత్వము క్రమ ప్రాంత అధికారేపట్టిన, పైనిక కరిపట్టిన ప్రయోగములు చాల విచారకము దీనినిలన దేశీయలక్ష్యతం ప్రభుత్వము ద్వారా దీనినికొందు అధికవిషయములూ మంచిస్థితి యందున్నవారు దేశీయల అసహాయము అనకాశముగ గొని పోవటము ప్రయత్నించు చున్నవారు దేశీయలలో అధిక విభాగము నేర్పించుచున్నవారు కెట్టుండి పద్ధతులే ప్రవేశపెట్టిన ఈ కార్యమును పరిమరించుకొని కార్మికసమస్యల ప్రవేశపెట్టెదరు

భారతదేశమునకు సంపూర్ణముగ హామీముద్రాలు

లండన్, ఆగస్టు 20 — రానున్న జాతీయమితిసభకుబోవు ప్రతినిధులలో పెడలటకుబ్రయండుగా రంగీకరించిన తెలియు చున్నది సభలో జరుగు చర్చలు చాలముఖ్యమైనవని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు గ్రహించెను

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట

మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

జాతీయమితి

లండన్, ఆగస్టు 20 — రానున్న జాతీయమితిసభకుబోవు ప్రతినిధులలో పెడలటకుబ్రయండుగా రంగీకరించిన తెలియు చున్నది సభలో జరుగు చర్చలు చాలముఖ్యమైనవని ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు గ్రహించెను

సభా ప్రారంభమున మెరియటుగారు బోధలమకొనలేదు. పారంభచర్య అంతయు పూర్తి అయినపిదప వెల్లేదరట మెరియటుగారిని జూచుటకు ముగ్ధులై గారు తోవ లోదిగుటకు ఏమి ఏర్పాటులను జేయదలమకొనలేదని తెలియు చున్నది దీనినిజూడ స్వీట్లజరులందుకు ముగ్ధులై గారు ప్రత్యక్షముగ ఏగద రమనుచున్నారు

నూడాను పరిస్థితులు

లండన్, ఆగస్టు 20 — నూడాను ఈజిప్టు అధికారులు సిన రైల్వేపటాలమును ఖాళీజేయుటకు సమిష్టిగ పనిచేయునట్లు నేడు మొదటిభాగము ఈజిప్టుము శాపి

లండన్, ఆగస్టు 21 — నూడాను పరిస్థితులు అంత నే యనుకొనవచ్చునని నమ్మకమును వార్త లేతెంచు

నూడానులో అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది రెపటి జరుపుటకు నిశ్చయించిన సభను రద్దుజేసిరి

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము

ను వీక్షించుటకు 20000 మంది విదేశీయులు వచ్చిరి 'ంటె ఈసాలున ఎక్కువగ వచ్చిరనుచున్నారు. ఈసా '57800 మందివచ్చిరి. నిరుడు 137 5 0 మందివచ్చిరి. గారిలో యునైటెడ్ స్టేట్సు వారే 1/3 వంతున్నారు. ప్రధానము సంఖ్యయియున్నది. తరువాత ద్వీపవారసం గు. తరువాత జర్మనుల సంఖ్యయియున్నది

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo — the one safe Milk food that is made in New Zealand where

the dreaded disease bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk give him Glaxo the safe milk food which is free from the risk of conveyed tuberculosis.

Ask your Doctor!

Glaxo

The Super Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS, —

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 . . . . . MADRAS.

సామ్రాజ్యమతములు

లండనులో జరుగనున్న సభ

లండన్, ఆగస్టు 18 — లండనులో, అన్ని మతములవారు ను సెప్టెంబరు 22 నుండి అక్టోబరు 3 వరకు సమావేశమగుదురు. ముఖ్యముగ హిందూముసల్మాను మతములనుగూర్చి ఆలోచించెదరు

సభాకార్యక్రమమున హిందూమతమునకు ముఖ్యస్థాన మొసగెదరు రెండవోజున ఇస్లాము మతమును గూర్చి ఆలోచించెదరు అహమదీయ యుద్ధమును గూర్చి చర్చించెదరు. దీనిని పంజాబునుండి వచ్చేవారము లండనుకు రానున్న కలీ పాబసీరుద్దీను ఆల్ మసీదులుగారు చర్చించెదరట

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు పాలించు హక్కు

కమ్యూనిస్టుల దర్పము

లండన్, ఆగస్టు 18 — 'వర్కర్స్ పీక్స్' పత్రికా సంపాదకుని శిక్షింపకపోవుటచే దినపత్రికలన్నియు దూరుచున్నవి. కమ్యూనిస్టు రాచకీయ వర్తము వారి ప్రకటనమును గావించిరి — వర్కర్స్ పీక్స్ సంపాదకుని పై నేరమును తీసివేయుటల కార్మిక ప్రభుత్వము వారికి ఒత్తిడిని గలుగజేయుట చాల నీచమైన అపరాధ మనుచున్నారు కాని అతనిని శిక్షింపవలెనని ప్రోద్బలము జేసిన పత్రికల సం గతిని గూర్చిగాని మరితర ప్రతిపూరును గూర్చిగాని ఏమియు జెప్పలేరి కార్మిక ప్రభుత్వమువారు రేమిచేయవలెనో దానినే ఇప్పుడు వారుచేసిరి కార్మిక ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము పూర్తిగా వారు ప్రవర్తించిరి. కాన కార్మిక ప్రభుత్వమువారి కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటగాని వారెట్లు ప్రవర్తించ వలెననిగాని కార్మికులు హింసాసగరాదనువారు జాగ్రత్తగ నుండవలెను. మాకు హక్కు లేదని జెప్ప సాహసంపరు గా

వేల్పు యువరాజు

అమెరికా-వయనము

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 20:—వేల్పు యువరాజు స్కూల్ యార్కుకు 29 తేదీని బోవును. తక్షణము అచ్చటనుండి లాంగు ద్వీపమున కేగును. మరునాడుదయమున వాషింగ్టన్కు రైలులో పయనమగును. మాజీ డిగ్రీ గారిని జూబిలీ అనాడే లాంగు ద్వీపమునకు మరలివచ్చి అచట సెప్టెంబరు 18 తేదీవరకు ఆరును.

వెన్నుమి నలు వంతెన

మిడగురువారమునాడు 1.5 నిమిషములవరకు ఎవరును పోకుండజేసెదరు. ఈవంతెన బలముగనున్నది లేదో కన గొనుటకు ఇట్లు జేయుచున్నారు. అందుచే బండ్లు మనుష్యులు పోవుచేపుడును ఊరికేయున్నపుడును పరీక్షించెదరు.

ఇటలీ-జర్మనీ

వర్తకపుటాంబడిక రాయబారములు

రోమ్, ఆగస్టు 20:—అట్టోబరు నవంబరులో ఇటలీ జర్మనీ వారు వర్తకపు టాంబడికను శాంతిగానుటకు రాయబారములను జరిపెనరనుచున్నారు.

సోవియటు ప్రచారము

ప్రతికూల బ్రిటిషు ప్రచారము ప్రాచ్యదేశమున ఆందోళనము

లండన్, ఆగస్టు 20:—రాత్రి 11/35. రషియాబడంబడికను బ్రిటిషు అతివాద కార్మికసభ్యులు రాంకే మద్దనాల్లు గారు సంతకముజేయునటుల నిర్బంధించిరి అనుకొని ప్రాచ్య విధానమును తొలగించుటకు వారినందరిని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు సమావేశముజేయుచున్నారు. సోవియటులు బ్రిటిషు వారికి ప్రతికూలముగ ప్రచారమును సల్పుచున్నారు.

ఆఫ్ నిస్తానులో రషియాను ఆతీయకులకు భంగముగ బ్రిటిషువారు ప్రవర్తించుచున్నారనిరి. ప్రాచ్యదేశములందు సోవియటు రిపబ్లికనుల నెర్పాటు జేసికొని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు ప్రయత్నించు ప్రాచ్యదేశీయుల కందరకును రషియాను సంపూర్ణవహయ మొనర్చుటకు సిద్ధముగనున్నారని ఇన్వెస్టిగాట్రీక వాకొనుచున్నది.

రాబోవు ఎన్నికలు

మద్దనాల్లుగారి యవకాశము

లండన్, ఆగస్టు 18:—ఆగస్టు సెప్టెంబరు అట్టోబరు మాసముల ప్రారంభమునందు మరల ఇంగ్లండులో ఎన్నికలు జరుగునని సకాజేట్టుము ప్రకటించిరనుచున్నాడు. లండన్ సభను దిగ్విజయముగనిర్వహించుటచేకానున్నసభలో ఇకమిదట లిబరలు పక్షమువారి సహాయముమీద మద్దనాల్లుగారు ఆధారపడ నక్కరలేదు. తప్పక ప్రజలందరినీ మద్దనాల్లుగారినే ఎన్నుకొనెదరు.

విరిమనముస్య

ఒకటి ఇంకను పరిష్కారము గావలసియున్నది. మద్దనాల్లుగారు సరిహద్దు సంఘము నేర్పరచెదరు. ఇతైనతరువాత అధికారము లేకుండ మంత్రి పదివిలో కుండుటకు ఇచ్చగించరు. తమ యధికారము నిర్వచించుటకును, ఏర్పాటుజేసికొనుటకు ఆయన అన్నిపరీక్షను గావించును. రాజనామానిచ్చి మరల ఎన్నికలుకు ప్రయత్నించెద రనుచున్నాడు.

కాని కొందరు కార్మికమంత్రులు తమ ఉద్యోగముల యందు అభిమానము నుంచుకొని నెదురుటకు ఇష్టపడలేదు. ఎంతవరకు మంత్రివర్గమువారు మద్దనాల్లుగారితో ఏకీభవించుచున్నారో తెలియదు.

మేజరు క్యామరాక్ గారు

మనకు ప్రంచలములోనున్న పుదుచ్చేరిలోను గావించుకొనిరి పంచాయతీదారులు తీర్మానించిరి. పచ్చిచిక్కులచే సునిపోయెనని అతని లేఖనలన తెలియుచున్నది. కిగాను తనను నియమించలేదను ఆకాభంగముతో ఆత్మహత్యను గావించుకొనెనట.

పారిశ్రామికతగవులు

అ.తరించునటుల కన్పించుట

లీఫ్ట్లు, ఆగస్టు 2:—గృహనిర్మాతల (పనివాండ్ల) తగవు అంతరించు సూచనలు కన్పించుచున్నవి.

యజమానులకును పనివాండ్లకును రాజీ కుదరనున్నది. పూర్వముకంటే లాభకరముగనే వ్యవహారము ఏర్పాటు గావచ్చును.

నేడు కార్మికమంత్రితోను రాయబారముల సంఘమువారు కలిసికొనెదరు.

విద్యుచ్ఛక్తి వర్తకపుతగవుగూడ పరిష్కారమునజేయుటకు ప్రయత్నములుజరుగుచున్నవి. సమ్మెలేకుండ జరుగునని ఆశించుచున్నారు.

మెక్సికో అధ్యక్షుడు జెర్రిను కేగుట

కాల్లెన్ సేనాని జర్మనుల కభయ మొసగుట

లండన్, ఆగస్టు 20:—రాత్రి 9/45 మెక్సికో క్రొత్త అధ్యక్షుడు మెక్సికో పునఃప్రవేశము చేసి ఛాన్సలరునిచ్చిరి.

పుక్రవారమువరకు ఆతడు ఛెర్రి కుజేరుటకు పిలువెదరు. ఈయన గౌరవార్థము ఎన్నియో విందు లేర్పాటుజేయబడినవి.

మొగలునే జర్మనీజానులకు క్రొత్త సేనాని ఏర్పాటుజేసి కొనుటచే జర్మను లెంతయు ఉప్పొంగుచున్నారు. వార్తాపత్రిక

లన్నియు ఆయనను కొనిగూడుచున్నవి. జర్మనీ మెక్సికో చేతముల రెండిని చాలితగవులనుండి స్వేచ్ఛాముక్తుచునీరి. జర్మనీ రాజకీయపరిస్థితులను తెలిసికొనుటకు వచ్చినవియు, జర్మనులు సదాజూపుచున్న సానుభూతి కంటేయు కొనియాడుచు మెక్సికో పునఃప్రవేశము తోడ్పడు విదేశీయులనందరిని ఆహ్వానించెదమనియు మెక్సికో శాసనరక్షణముకైంద. జర్మను పెట్టుబడిదారులు, కార్మికులు మెక్సికోలో లాభముగ పనిజేయుటకు అవకాశము లున్నవనియు తమప్రచుర్యమును తెలియజేసిరి.

ఫ్రెమ్మన్ డిల్లో రైలును వేయుటకు ఇంగ్లీషులు ఇంకొక నివేదికమును తయారుజేసిరి. దీనిని బ్రామ్మిఫోర్ట్ మంత్రివర్గము వారు ఆలోచించు చున్నారు.

పట్టునరణపు వాచాలత రంగునులో ఎస్. త్యాగవతిగారి ఆగస్టు 2 క్రింద యూరెల 20 వ తేదీ నాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. భారతీయస్త్రీలపాతివ్రత్యమును గూర్చి ఛీకప్రసంగమొనరించిన లిటరుప్రభువు వాచాలతను నిరసించుచు ఆరెడు గవర్నరుగా చుండదగినవాడు కాని నిర్ణయించుచు నుపపాదించ బడిన తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడెను. (అ.ప్రె.)

మాండలేలరైలు రెండు రైలుల వరకును ఆసుకుతిని బడయునంద మాండలేపట్టణమున సభలను జరుపగూడదని డిప్రీకమిషనరు ప్రకటించెను. (అ.ప్రె.)

శ్రీ కృష్ణజయంతికిగాను ధర తగ్గించబడినది.

జిక్ - జోకల్ గడియారము ధర ఒకటికి రూ 2-0-0 మాత్రమే.

కె. ఎస్. రాధాకృష్ణ అండు బ్రదర్సు, 164 చైరాబజాన్ రోడ్డు, నందరాను.

నరముల బలహీనత, దుర్బలత్వము, నపుంసకత్వము, రక్తహీనత, ఆక్లిష్టము, మలబద్ధము, చెడురక్తము, రోగము నుండి తేలుట, కారిజము మూతపిండము సంబంధమైనవ్యాధులు, అయాసము, మెదడు శక్తిమందట, శుష్కించుట అన్ని స్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు, కొలుకు, సెగ్గోగము మొదలగువాటికి స్వర్ణము చేర్చి తయారుచేయబడిన నర్వి నన్ ఒక్కటే మీకు గుణ మిచ్చుచది.

NERVINUS
Your only Chance.

ఆనేకమైన ప్రత్యేక దౌషధములు గుణ మిక్కుకొనియింపవును “మీకు ఇదియే ఆధారము” అని వైద్యుడు చున్నాడు. కాబట్టి ఏ. టి. షేక్! షేకర్ ఫూరు, సిండుండి వ్రాసినది “అది మిక్కిలి ఉపయోగకారి” డాక్టరు ఎన్. మాస్సి, అహమదాబాదునుండి వ్రాసినది “సూర్య స్త్రీవియూ రోగికి మంచి గుణ మిచ్చినది” డాక్టరు ఎన్. సి. దత్తు, క్యానిటరి ఇన్స్పెక్టరు, కాశీఫూరు, కలకత్తానుండి వ్రాసినది: “అమోఘమైన గుణము కలిగినది” డాక్టరు ఆర్. ఎన్. ఘోష, జయతారనుండి వ్రాసినది: “ఉపయోగము లేదని చేయవదలబడిన వ్యాధులు బాగుగా కుదిరినవి” డాక్టరు డి. ఏ. వెళరెస్టోనుండి వ్రాసినది: “అత్యద్భుతము”.

ఒకసెలకు పరిపోవు స్వర్ణముతో మిళితమైన నర్వి నన్ దౌషధము ధర రూ 5.0-0, మైన రుద్రుటకు దౌషధము బుడ్డి 1.5కి ధర రూ 2.8-0, రెండువకలసి రూ 7 0-0. ఐ. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము. జీవితముయొక్క సౌఖ్యమును ఆనుభవించుటకు యిష్ట మున్న వారందరును తక్షణమే ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. BEHAR CHEMICAL WORKS, CLEAVELAND ROAD, BHAGALPUR. Telegrams "Chemists," Bhagalpur, or direct from agents Messrs. W. E. SMITH & Co., Ltd., and Branches Madras and Ootacamund. Messrs. Dadha & Co., Asvin & Co., Iyacanno Mudaliar, Madras. A. Abid & Co., Hyderabad, Deccan, Woollen Mart, Mangalore. T. C Nataraj & Co., Mysore, Spencer & Co., Champion Reefs Colombo Apothecaries Co., Ltd., Colombo, and Chemists and Druggists everywhere.

అస్పృశ్యత నిరాకరణ ఖండనము

(బహుశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి చయనులుగారు)

(నిన్నటి తరువాయి)

దీనికి సమాధానము వహాభావ్యకారుల వ్యాఖ్యకు విరుద్ధముగా వ్యాఖ్యానము చేయబడుట గొప్ప సాహసకృత్యము. 'వ్యాఖ్యాతా మూలకేతిహా' అనువాక్యము స్ఫుటకీ వచ్చునున్నది. 'అర్వాధిష్టితాశ్చూద్రా వైశ్వదేవస్య సగ్గ సర్వారాః' అనువాచకసంబంధమున శూద్రులు బ్రాహ్మణునియింట వైశ్వదేవపాకము చేయవచ్చుననియు అతని ప్రతినిధము డైరము చేయించుకొనవలయు ననియు నిట్టి కొన్ని నియమములు చెప్పబడినవి. ఆపాకార్థులగు శూద్రులెవరగా 'శూద్రేషుదాన గోపాలకుల మిత్రార్థపీఠి' అనివారు పేర్కొనబడిరి. వీరే పాకార్థులననేలనగా రక్షితంతువాయాశ్చరకారులు పాకార్థులుకారని తావిర్చును. చండాలరను శూద్రులలో నేస్వృతికర్తలును చేర్చియుంటేడు. వారానూత్రమునకు విషయములేకారు. బ్రాహ్మ్యగృహములందు శూద్రపాకము యుగాంతరవిషయము. కలిసిపడుటలో పరిగణింపబడినది. 'ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణం' అని స్ఫుటకీలకు కనుక ఆప సంబంధమున నిట్టివ్యాఖ్యచేయుదు మనుటతగదు. స్వతంత్రముగా వీరు చేయు వ్యాఖ్య అప్రామాణికము. వీరికి శాస్త్రీయముని తోచినయెడల చండాలరతో నిత్యపాకమును చేయించుకొని హవ్యకవ్యములలో మానివేయవచ్చును. పతంజల్యాదుల వ్యాఖ్యలకును ధర్మశాస్త్రనిబంధనకారుల వ్యాఖ్యలకును విరుద్ధముగ వీరివ్యాఖ్య మాకు గ్రాహ్యముకాదు. సౌధవ్యవాస్తు పీఠత్యాత్ అనుమీమాంసానుకూలమునను తద్భాష్యమునను సౌధవ్యులు రథకారులు వారి కాధానాదికారముకలదు. అని చెప్పబడగా సౌధవ్యులు కిన్నుకొండకులకులని కొందరు చరిత్రకారులు చెప్పదున్నారని ఓ. యల్. సరస్వతివాచుతో నేకభవింపజూచు వీరినాచును అప్రామాణికము. శ్రుతులయందు ఛాండ్వగ్యమున ఆధయలొక పూయకరణాః కి పూయం యోని మాపక్ష్యైర్కశ్వయోనింవా నాకరయోనింవా చండాలయోనింవా పావకర్మచంబులు పాపార్థ్యములగు జన్మములందుదురు. అవి యెట్టిచేస కుక్కుజన్మము పంచజన్మము చండాల జన్మము అని చండాలును పాపయోనులుగా చెప్పబడిరి. అప్ర సేవేనోభవతి గ్రాహ్య అప్రామాణిక చాండాలతో అచాండాల. శాల్మస్థా అచాల్మస్థం అని భూమిత్వచేసేవారితో కలిసి బృహదారణ్యమున పంచంబుకలి. చాండాలజాతి (అచగా చాండాలజాత్యైర్నిచ్చిన్న ప్రసవచ్చక్షేజాత్మకృత్తి యనువోట నిచ్చె నాయాశేయగం) సృష్టికర్తలన సృష్ట్యాఃయందు కలిగించెకాదు. పురుషునూ చుట్టగాని భగవద్గీతిలోగాని సృష్టిప్రకరణమున పంచంబుకలెను శూద్రులలోని యలరర్కగమందులెని రన్నిర్ణాయకప్రమాణములు లేవు. చండాలజాత్యుత్పత్తి స్ఫుటకీలందు చెప్పబడినది. అట్టిచండాలరును తద్వంశ్యులును సంక్లిష్టలనుటకు సంశయములేదు. స్ఫుటకీప్రసిద్ధముకాని. స్వతంత్రచండాలజాతికలది చెప్పబడు, శబ్దసాధుప్రసిరూపణ విశ్రాంతిమగు వ్యాకరణమునకుగాని నామలింగముశాసనమునకుగాని అధికారములేదు. వాణినినూత్రములోనిశూద్రపదము లాక్షణికమని యిందరని నిరూపించినారము. మాతంగ అంతేవాస్తావకీబ్రములుగల చండాలరు గ్రామమధ్యమునకు రారు. గ్రామాంతమందు నేరంపెవరని యర్థమును జెప్పనని చేసే నిరూపించిరిని. దానిచేరంగతి సగవృత్తి పాకశాలా వితిమాతంగ పాకశాలను, చండాలవాడు అంతే సమీకేనసతీత్యంలేవాని. సమీపమున ఉండువాడు. అని మేము వ్యాఖ్యచేయుదు మనిరి.

ఇందుకు సమాధానము. రూక్షణమునకు అవిధిద్దము. యాగికార్థమున పదమునకు జెప్పబు శాస్త్రప్రధాన. అటుగాని యెటుల కుశలప్రకీర్తా-పదములవలె విరూఢలక్షణ చెప్పవలసివచ్చును. ప్రత్యయంబు అంతే గ్రామాంత అనియు మాతంగతి వగవృత్తి గ్రామము, అంబయు నిధంబు గాఢ్యాతలు అనువివాహనారముగా జెప్పెడి యర్థముల పరిత్యజించి లోకవ్యవహారికధర్మము ధర్మశాస్త్రవిధిధర్మమునకు అర్థము జెప్పబు అప్రామాణికము. పూర్వకాలముందు చండాలరు త్రైవిధ్యకుల గృహమధ్యములందు, చండాలిచెడివారలని జెప్పెడి స్ఫుటాక్షకములకు ప్రతిస్పృతిపురావాక్యములను చూపింపజాలనప్పుడు, ఇట్టి అంతే, సమీకే, వసతియను కట్టివచ్చుచు రూక్షణ

విరుద్ధములు గనుక ప్రామాణికతలకు గ్రాహ్యములుకావు. నిధంబువాఢ్యాతలు చెప్పినవృత్తిత్వము అనుభవానుసారులు. ధర్మశాస్త్రసమృత్తములు గనుక గ్రాహ్యములు. శ్రుతిస్ఫుటపురాణములలో చండాలసంస్కర్మము పాపదాయకము కాదని జెప్పెడివాక్యము గగనకుసుమాయనము. కేవలయాగికార్థమునుబట్టి మేమువృత్తిత్వతి చెప్పినయెడల వారియిష్టమువచ్చినట్లువారు చెప్పవచ్చును. అంతే సమీకే వసతి అనియు పాకశాలాం నగవృత్తి అర్థాత్ గృహమధ్యంగవృత్తి అనియు అర్థము చెప్పినయెడల చండాలరయం దీకేబ్రములు యాగికార్థాసంభవములన స్ఫుటకోశాంకికేబ్రమువలె కేవలయాధములు కావలసినవచ్చును. మేము చెప్పినయర్థప్రకారము యాగరూఢము లగును. నేటివరకును చండాలరుగ్రామమధ్యమునకురాకపోవుటయు గ్రామాంతమందు నివసించుటయు మాడగా మావ్యాఖ్యయే మంచిదని పాఠకులకు స్ఫురించకపోదు. లలంఛనం అయితీతి లులాయః మహ్యతే ఆదియత ఇతిమహిమ. అన్నంతమాత్రమున మనములు లాయల ము మహిమములనుట న్యాయమా? రూక్షణమునకు, యోగార్థము, యోగార్థమునకు, రూక్షణము, అనుకూలముగా ఉండుట న్యాయముగనుక, అంతే సమీకే వసతి యను నర్థమందు అయోగ్యతా నిశ్చయమువలన వీరివ్యాఖ్య కేవలాసంగతము.

నివాదశబ్దవిచారము

శ్రీరామచంద్రునికాలము ధార్మికభూయిష్టము. ఇప్పటివలె స్వచ్ఛందచరల కవకాశములేదు-కనుకనే శూద్రుడు తపస్సు నాచరింపగా నానాపమున బ్రాహ్మ్యపుత్రుడు మృతుడైనపుడు, ధర్మవ్యవస్థాపకుడగు శ్రీరామచంద్రుడు తపోనిష్ఠుడగు శూద్రుని వధించి ద్విజకుతుని గాచెనని రామాయణమున కలదు. ఇట్టి శ్రీరామచంద్రునకు మిత్రుడై మత్స్యబంధన నాకావ్యాపారములచే జీవించు నివాదకుడు గుహుడు చండాలుడని జెప్పెదరే వీరిసాహసమున కవధి యేమి? రామాయణము బాలకాండమున త్రిశంకుమహారాజు గురుశాపమున చండాలత్వము బొందెననియు ఆయన యాకారము చూచి తత్క్షణమే పౌరులు స్వర్ణభీతులై పరుగెత్తెననియు వర్ణింపబడినది. రా|| బా|| సరి|| అధరాత్ర్యాంవృత్తితాయాం రాజాచండాలతాంగః నీలవస్త్రధరోనీలః పరుషాఽన్యస్తమూర్ధయః చిత్రమాల్మానులేపశ్చ ఆయసాభరణోభవత్ తేంద్రస్త్వా మంత్రిణస్సర్వే త్కత్వా చండాలరూపం ప్రాద్రవజ్ సహితారామ పౌరా యేన్మానుయాయస|| పాపవశ్యున చండాలత్వమును బొందినత్రిశంకుడు నీలవస్త్రధరుడును నీలవర్ణుడును, పరుషుడును. ధ్వస్తసోమములు కలవాడును చిత్రమాల్మాంబరధారియు లోహభరణుడును ఆయెను. ఆయనకు చూచి మంత్రులును కౌరులును పారిపోయిరి అనియున్నది. మరియొక స్థానమున త్రితయో యాజకో యస్య చండాలస్య విశేషతః, కథం సవసీభీక్తాశ్చ, హవిస్తస్యసరర్థయః అనిచండాలుడు యాగముచేయుట కన్నదుగాడని జెప్పబడినది. బ్రాహ్మ్యవామహాత్మ్యానో భక్త్యా చండాలభోజనం కథం స్వర్గం గమిష్యంతి విశ్వామిత్రేణపాలితః బ్రాహ్మణులు చండాలాన్నము తిని యెటుల స్వర్గము బొందెదరని జెప్పబడియె. శాపచండాలునియన్నము భుజించిన నరక మనియు శాపచండాలుడు యాగానగ్నాడనియు రామాయణము చండాలుడు స్మర్యానగ్నడు, సర్వసర్వబహిష్కృతుడు అభోజ్యాన్నుడు, అని జెప్పబడుడగా ప్రత్యక్షచండాలుడు అభోజ్యాన్నుడని వేరే జెప్పనక్కరలేదు. ఆరామాయణము శ్రీరామమిత్రుడగు నివాదుడు చండాలుడని చెప్పినదని యెటుల పూర్వాపరపరామర్శలెటుల గ్రహింతురు. ఇదిగాక తత్రరాజా గుహానామా రామన్యాత్మకమస్మహా, నివాదజాత్యో బలవాక్ సప్తశీర్షతి విశ్రుతః అను శ్లోకమున స్థపతిపదము నివాదస్థపతిం యాజయేత్ అనుప్రకృష్టనివాదు డితడేయని స్ఫుటపరుచుచున్నది. తతో గుణవద్వాద్య ముపాదాయపృథగ్విధం అర్హ్యం చోపానయతోక్షీప్రం వాక్యం చేదమువాచహా భక్త్యం భోజ్యంచేయంచ లేహ్యంచే ముపస్థితం, శయనానిచ ముఖ్యాని, వాజినాం ఖాదనంచతే, గహమేవం బ్రువాంతం రాసహః ప్రత్యువాచహ, అచ్చితాత్వైస హృష్టాశ్చ భవతా. ధర్మధావయం యద్విధం భవతా కించిత్, త్రిత్యాసమగ్నకీర్తితం సర్వం తదనుజానామి సహిచితై ప్రతిగ్రహే, కుశీరాజిసధరం శలయాలాశిసంధ మాం విభిప్రణిహితం దశ్యే తావసం వసగోవరం అనియున్నది. గుహుడు చతుర్విధములగు భక్త్యుడులను తెచ్చి వీనిస్వీకరింపుమని శ్రీరాముని ప్రార్థింపగా, శలయాలాశిడనై వసవాసవతము చేయువాడు. కనుక వీరిని స్వీకరించని చెప్పెను. గుహుడు చండాలుడే అయినయెడల నీవు పాకానగ్నాడవు గనుక, నీయన్నము

భుజింప వలనుపడవనియే ప్రత్యుతర మియవలయునుగదా, సర్వం తదనుజానామి అన్నిటిని నేను అంగీకరించుచున్నాను అని యనుట యెటుల సుటించును? రామాయణము బాలకాండములో చండాలాన్నము అభోజ్యముగా జెప్పి యయోధ్యాకాండమున చండాలాన్నము భోజ్యముగా జెప్పినదని సమన్వయము చేయుట యెంత న్యాయముగా ఉండునో పాకకులే గ్రహింపవలయును.

మను|| అ 10 స్లో 34 నివాదోమగ్నం మూశే దాసం. నాకర్మజీవినం, కైవర్మతియంప్రాచు రాగ్యావర్తనివాసిని నివాదపుత్రునకు నావిక వ్యాపారము జీవముగా జెప్పబడినది. ఆకాలమున వృత్తినంకరము లేనందున గుహుడు శూద్రుత్వముందు బ్రాహ్మణునకు బుట్టినవానివంశమువా డనుటకు సంశయములేదు. తే తథోక్తాస్సమత్థాయ త్యైతా రాజశాసనాత్ పంచనావాం శతాన్యాశు సమావిన్య సమంతతః. గుహుని యాజ్ఞావశమున అయిదుసార్లు వాచలకు, అతనిభృశ్యులు తెచ్చి రని చెప్పబడినది. నావికవ్యాపారము లేకయే ఇన్ని నావలుండుట సంభవింపదు. భరతవర్షమున చండాలరు లేవు పడవలను నడుపుట యెక్కడను లేదు. చండాలుడు బహిష్కృతుప్రతి శ్రేయుడుగనుక పూర్వకాలమునందుండెనని యూహించుటకు వీలులేదు. నివాదస్వత్యధికరణములోని లింగాచ్చ యను గుణనూత్రములోని కూటందక్షిణా యనువాక్యము నివాదు చండాలుడను అర్థమునకు సహాయముచేయునని వీరు చెప్పిరి.

ఇది సరిగాదు. మాయానిశ్చలయంత్రేషు, కైతవాన్యత రాశిషు, అయోఘనే శైలశృంగే నీరాంగే కూట మస్త్రీయాం అని యమరకోశము కలదు. మృగాదుల హింసించెడి ఉరులు, వలలు కూట శబ్దార్థము. ఇదియే యంత్రతత్వముచే చెప్పబడియె. ఇది నివాదునిధనము. ఇది దక్షిణ కావచ్చును. కనుక నిదియు. మాకనుకూలమే. నివాదశబ్దము పంచమునకు వాచకము కాదని మావాదము కాదు. రౌద్రేష్వధికారి యగు నివాదుడు చండాలుడు కాడు. చండాలుడు సర్వసర్వ బహిష్కృతుడు. ఈ వాదమున కెన్నటికిని భంగములేదు. చండాలరకు పంచములను చేరు ఈశతాబ్దములో వాడబడుచున్నదిగాని పూర్వగ్రంథములలో గనుపించలేదు. ఇట్టి దానినిబట్టి అయినవవారు స్వతంత్రజాతియే యని వాదించుట యుక్తముకాదు. శ్రుతులలోని పంచయేమిలే ఇత్యాది ఫలములలో పంచత్వసంఖ్యాపూరణము నివాదునికాని రథకారునిగాని గ్రహించి శాస్త్రాంతరవిరోధములేకుండ సమన్వయము చేయవచ్చును. సంక్లిష్ట త్వేన సంక్లిష్టని అయినవనానిగా గ్రహించినను తప్పేమియులేదు. సంక్లిష్టలలో నను ఉత్సాహమువృత్తులగు అవాంతరజాతు లెన్నియో యుండవచ్చును. సంక్లిష్టలలో సధమాభముడు చండాలుడనుటకు సంశయము లేదు. శూద్రత్వావాక్రాంత చండాలుని పంచత్వసంఖ్యా పూరకునిగా వీరిమతమునను లేజాలరు. శూద్రత్వాదిసర్వచతుష్టయావాక్రాంతుడగు నివాదునిగాని రథకారునిగాని గ్రహించి పంచత్వసంఖ్యాపూరణము చేయుటయే వీరివాదముకంటె యుక్తము గనుకనే భాష్యకారు లెటులనేచేసిరి. సకలప్రమాణవిరుద్ధముగా చండాలరను స్వతంత్రజాతిగా గ్రహించుట యపసిధాంరము.

విదురుడు బ్రాహ్మణునివలన శూద్రుత్వముందు జన్మించినందున అనులోమసంకరుడు. శూద్రులకుంటెను ఉత్తముడు. అతడు శూద్రవృత్తియగు. ద్విజకుగ్రామనుచేసి కృతార్థుడాయెను. ధృతరాష్ట్రుడు ద్విజుడు అతడు చెప్పినమంత్రిత్యము చేయుటయే అతనిమత్రావ యగును. శూద్రస్తువృత్తిమాకాంతక్షాత్రమా రాధయేద్ద్యది, ధనినంవాత్మపారాధ్య, వైశ్యంశూద్రో జిజీవిషేత్. అను మనుస్మృతిపదము కలదు. ఇదిగాక విదురుడు యనుగర్భరాజంశసంభూతుడు. ఆయనచారిత్రము లోకసాధారణమై యుండకపోయినను, వింత యేమి లేదు. నడవెదితం చిత్రే, అని స్ఫుటకీలదు. (సశేషము).

భాయీపెరూ సత్యాగ్రహము

60 మందిని వదలిరి

భాయీపెరూలో 500 మంది అకాలీలకు అరెస్టుచేసిరి. మరునాడువారిలో 60 మందిని వదలివేసిరి. తక్కినవారిని రావీడి ఆపరీక్షకు పంపివేసిరి. అటనుండి వారు నాన్కానా సాపాటుకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె)

మక్కాయాత్రికులు

యాత్రికులకు మక్కా-మశీపు వలనకలుచున్న యిబ్బందులను తొలగించుటను గూర్చి కాష్మీరి అంజామనవాలు యింకిరుదొరతనమునకు చాలసూచనలను చేసిరి. (అ. ప్రె.)

నవలలు సరస్వతీగ్రంథమండలి నవలలు

ప్రకాశకుడు: రాజమహేంద్రవరము సంపాదకుడు:

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి, తల్లావజ్ఞు శివశంకరశాస్త్రి,
నూతనకథాకల్పితములు—భాషాంతరీకరణములు—వృద్ధుమధురపద సహితములు—మనోరంజకములు—నగు
నవలలు రెండుమాసముల కొకటిగ వెలువడును. చక్కని క్యాలిగ్రాఫీయందు. ప్రవేశము 0-4-0 యిచ్చి చందాదారు
లగువారికి పోస్టేజిగాక చందాదారులకు రు 1-0-0; ఇతరులకు రు 1-8-0.

నూతనముగ వెలువడినవి: సుప్రసిద్ధాంగ నవలారచయిత
రెయినాల్డువిరచిత మగు ఫాస్టు రెండుభాగములు

తెలిగించినది: శ్రీయత వెదురుమూడి శేషగిరిరావు

అధికారగర్వము—అద్భుతరహస్యగోపనము—అభేద్యదుర్గానాసుల దురంతదురాచారములు—అతిభయంకర
హత్యావిధానము—దారుణవిషనిర్మాము—కాంతాకాంచన తీరస్కరణము—వివలప్రేమాభి రాములగు యువతీ
యువకుల కల్యాణము మున్నగు చిత్రరంజకము లగు చమత్కారకల్పనలతో నొప్పమన్నది. (168౩)

మొదటిభాగము: 350 పుటలు—చందాదారులకు రు 1 0 0 ఇతరులకు రు 1-8-0
రెండవభాగము: 317 పుటలు—చందాదారులకు రు 1-0 0 ఇతరులకు రు 1-8-0

సిద్ధుపుష్పరసాయనము

ఇది అనేక మూలకల సారంబులచే తయారుచేయబడిన యీలేహ్యము 40 దినమును పూటకు
తు ౧౧ చొ॥ శేషించిన ధాతుపుష్టి, రక్తవృద్ధి, నరములకు బలమునిచ్చి మధుమేహము, నిస్సత్తువ,
వీర్యనష్టము, ఆకలిలేకపోవటం, విరేచన బధము మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి జీర్ణించిన శైగ
సవాయి మొదలగు సుఖవ్యాధులచే బాధపడు శ్రీ పురుషులు సేనించిన యెడల నడదువ్యాధులు
పోవటయేగాక ఆకలిని పుట్టించి శరీరపుష్టిని కాంతిని గలుగజేయును. సంసారసాఖ్య మనుభవంప గోరు
వారికిది పరమమిత్రమై యుండును. ఒకసారి వాడీమాచిన మీకే తెలియగలదు. కోరినవారికి క్యాటలాగు
ప్రచితముగా పంపబడును. 24 తులములుగల శేరు 1 కి రు. 4-8-0. పోస్టు ఖర్చులువేరే.

యస్. సుబ్బారాయడు, డెంటిస్టు, ఎర్నాపురం, కృష్ణాజిల్లా.

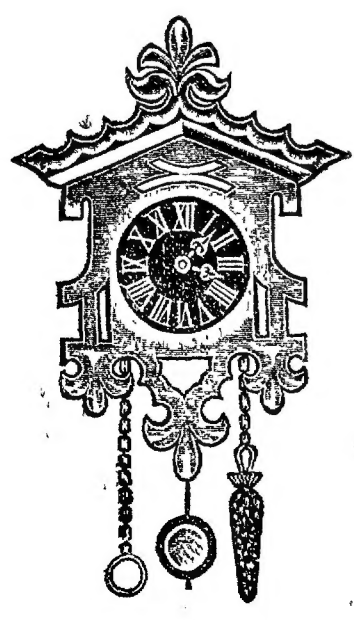
మలేరియా జ్వరము దానియొక్క కీరమద్యుణములను గురించి విచారింపడ నవసరము లేకుండు కై

ఇ స నా థె లి

యను దివ్యావధమును సేపించుడు

ఈ సుప్రసిద్ధమైన మలేరియా నివారిణి ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించి మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చును.
మలేరియా జ్వరమును మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదని ఖేరుపొందినది. మలేరియావారీక ఆటంక పరచుటకు ప్రతినికము ఉద
యము, పాపం కాలములందు ఒకమాత్రసంతున 15 దినములు సేపించినచాలును.
బిడ్డలకు ద్రవరూపము నున్న ఇసనాథెలిని అనగా ఇసనాథెలి నామ ఉపయోగించుడు.

(౭) ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సాల్ ఏజంట్లు,
Gorio Ltd, Post Box 159, Fort Bombay.

వినాయక చతుర్దశి కి గాను

ధర తగ్గించబడినది

జి క్ - జో కల్

గ డి యా ర ము

ధర 1కి రూ 2-0-0

విలాసము: — మానేజరు

తపాలపెట్టె 265. మద్రాసు

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్నమాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల షట్టిక.	
శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	8 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటలు క్యాలిగ్రాఫీయందు గిట్టు	
శేరుగలది	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణావృతం క్యాలిగ్రాఫీయందు గిట్టు	1 13 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం	0 3 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
మమంతుమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజరవింశ శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీచరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రహృదయము సాగాలైందు	0 8 0
” క్యాలిగ్రాఫీయందు.	0 10 0
నేపన పద్యములు	0 4 0
భోగినీదండకం	0 2 0
అమరకాశము కాలిగ్రాఫీయందు	1 12 0
” సాదాకాశములు క్యాలిగ్రాఫీయందు	1 8 0
” అట్టలైందు	1 0 0
బల్లజీయం శేషులైందు	0 8 0
పారిజాతాపహరీయము	0 8 0

(50) ఎ కన్జన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ,
286 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

రత్న పురుషలేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలముకలుగజేయు అద్భుతలేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారనోలు ననిల కేసులు-కొనియాడుచున్నాడు. ఈలేహ్యమువల్ల మేహముకలు వచ్చిన దగ్ధ మొదలగు రోగములు మూత్రకోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రు 3-4 0 లు.

శగలేహ్యం

ఏజాతి శగనైనను తిప్పక కుదుర్చున పద్యములేదు. డబ్బీ రు 1-8-0 లు.

ఆయుర్వేదవైద్య అంగర శంకటాచార్యులు
అందుసన్న, ప్రోఫెసరులు.
(118) కట్టాభిరామ వైద్యశాల,
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

BORAX - LEMON SOAP.

బోరక్సు నిమ్మనబ్బు

శరీరమునకు మృదుత్వము, చల్లబడనమునిచ్చును. నూనాసవగలదు.

10 తులముల బిళ్ల 1 కి ఖరీదు	0-2-0
30 తులముల కోపు ఖరీదు	0-5-6
1 డజను	1-5-0, గ్రోసు 15-0-0
కర్పూరపు సబ్బు	0-2-0, కార్పాలిక్ 0 3-0

Agents Wanted. ఏజంట్లుకావలెను. (1548)
R. Venkatappiah, Proprietor.
కృష్ణాబ్బుకంపెనీ, మచిలీపట్నం.

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతోకలసి సాయ్యడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. రతిలో అతి శీఘ్రరేతస్థలనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి జేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతిదార్ధ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. నెలకు రు 3-7-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము. శేటలాగు ఉచితం.

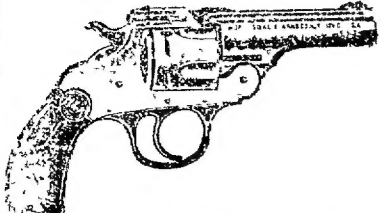
పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్
రామచంద్రపురం (గోదావరిజిల్లా)

సక్సన్ దంతచూరము

నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్పును. పండ్లకోస్తలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాయు దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ మూలకల ఔషధముతోను జౌషధ్యవ్యయముతోను చేయబడినది

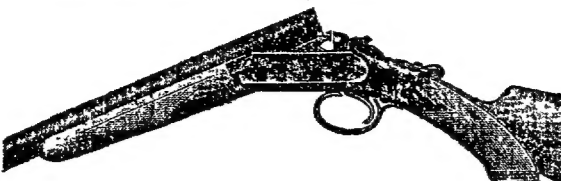
1 డబ్బీ 0-2-0, డజను 1-4-0. టి. ఎస్. న్యాయసాధకశాస్త్రి,
1191 నెం. 1 ఎ. అలంగాతా పిళ్లవీధి తిరువల్లి శేణి మద్రాసు.

బంటిపాళెమతోటా తుపాకి కుప్పసిద్ధమగు
కంపెనీకారితే చేయబడ్డది. (8068)

ధ ర లు
పరిచిము.
కృత్యలగాను
ఉచితము

శాశావిధములగు రివాల్వర్లు అయితే
వినుతోటాను రైతుకుని [ప్రాచీనము ౧౮౬౩ సం॥]

కాగితము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును చిన్నవి. కేబుల్ పుట్టుకొ గలిగినవి కూడ దొరకును.
యం. వి. రామారాజుం శెట్టి ఆండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నవ్వుకముగా కురుపునట్టి వివ్యావధము.

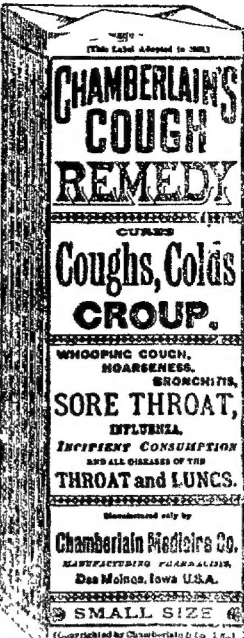
గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1—4—0
దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1—8—0

మా వివ్యావధములు కుప్పసిద్ధమైనదానిని తిలకింప దొరకును.
మా చిత్రచిత్రిత క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

చేంబర్లెన్ గారి దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాశ వా
యువు అను విడ్డూలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముకా
సెము, శుక్కిదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంచ
లై పోవును, అన్నిజాగా
లలో విక్రయించు బడు
చిన్నది. (33-3)

**Zandu Pharmaceutical
works Ltd, Bombay**

జాండు ఔషధశాల లిమిటెడ్
బొంబాయి 38౩

జాండువారి చవనపాళ

జలుబు, దగ్గు, ఉబ్బుగము మొదలయిన యెదురు
రోమ్మును సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్య
ఔషధమే గాక శరీరమునందలి నేతరును శుభ్రపరచి చెడిపో
యిన శీర్షకోశమును తాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి
చేయుటయం దద్వితీయమైనది

ఎల్లప్పుడూ జలుబు, దగ్గు, జ్వరము మొదలయినవాచే
పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శిశువులకు అమృతప్రాయము.

౧౪-౧౧-౨౪ (14-11-28) న బర్మాకి నుండి కె.
కేశవరావు బి.ఎస్. బి.యల్ గా టెల్గ్రాఫ్ వ్రాయుచున్నాడు.
“మీ చక్కన పాతవలన వాకధికమైన గుణము కన్పించి
నది. దయచేసి రైల్వే పార్కులు ద్వారా మరి రెండుసీసా
లను పంపుడు.”

వెల 1 పాను రు 2-8-0. ½ పాను రు 1-౪-0.
చి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొనువారికి
మాక్యాటలాగు యచితముగా పంపబడును.
ఎల్లరును సేవింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన
గుణము తెలియుటలదు.

దామోదర్ అండు కంపెనీ,
43, చైనాబజారు, మద్రాసు

అన్ని కెమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి
గించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్ట
బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే
వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ కెమిస్టులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల
జాబితా పంపబడును.

“Depot for Burroughs Wellcome & Co.,”
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

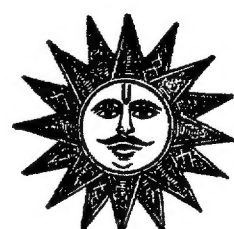
Tel: KARDYL
Branches: Esplanade,
Phone 37

Phone: 225
Vepery
102

P. B. No. 314
Ootacamund

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు నూర్య
మార్కును గమనింపుడు.
కరస్పాడ్ ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:— 1490

ఎస్. నారాయణ ఓకంపెనీ,
21, హామం వీధి, బొంబాయి.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(1540)

హె.ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చ వచ్చును”-“ఇన్సూరన్సు అబ్జర్వర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిబహు కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమిషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్లజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్లు, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వివపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీరే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరీదు రూ 2-10-0.

126

వీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు పేసికొన్న సరిమలో
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయించబడును. లేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

కోకామయహార కస్తూరిమాత్రము

ఈ రహస్యమైన మాత్రము మొదటిసారి కస్తూరి, గోండుపువ్వు, పచ్చకస్తూరి, అభిషేకకావలసిన పదార్థములు చేర్చి కాయానుకూలముగా చేయబడినది. ఆత్మకల్యాణము నిగ్రహకావలయునట్లు చేయబడినది. అభిషేకము, చూపు, చాలికలు, యజ్ఞములు లేకయును, ముగిలివారు ప్రతిరోజుకూ దీనిని సాధారణముగా అభిషేకించి అనుభవించుటలో పాడెరిగినది. దీర్ఘజీవి, బాలింబుధి ఇది సంపదకాటెడిది. దేవతలకు యిచ్చు భక్తి అభిషేకము 250-300 మాత్రము గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్లు రూ 1-4-0 పొందవచ్చునట్లు. ఈ దిగువ వివరములను బోషకములు అని ఏయే బ్యాంకి గుణవిద్యుట్లు తెలుపబడినది అందుకు యోచిత సంకేతములేదు. తప్పుక పాడి మాడుదు.

సరస్వతానవం:—నక్షత్రధి, బుద్ధిసాహసి, జ్ఞానకక్షేత్ర మిచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0.

శాలసుఖోదయ:—పిన్నిపిల్లలకు బలమిచ్చుచివ్వవలెను. తిప్పుగానందును. గోణ మధ్యధ్యత్రయ 0-12-0.

భావనవీరక రసాయనం:—పిత్రిసంబంధమైన వ్యాధులు, వాంతులు, అజీర్తి కటావంతలేపోవును. రూ 1-0-0.

వాతగజకేసరిలేహ్యము:—సర్వవారములకు ఆశితుందగించుట మలబద్ధము మొదలుగుకా కి పెట్టినది విషయం రూ 2.

మా బోషకముల గుణము ఒకసారి కొనినవానికి తెలియను. ఒకదాని మాత్రం కొనిన విధప ఎన్నడును మాత్రం కొనవలెనని చూపుచున్నది.

సాధేవు వెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు,

శ్రీ నీతాగారువైద్యులు, మైసూరు.

ఓ రియంటల్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్

అసూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము విలువలదాయకరముగకమిషన్ వరత్తుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వారరాబించి యున్నారు.

ఏజంట్లుగాను, కన్ వానర్లుగాను

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉద్యోగిస్తులు దరఖాస్తులను పంపుకొన కోరెదము.

జూబిలీ సంవత్సరము 1924 బోనసు సంవత్సరము

ఈ సం|| రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యధికమైయున్నది. హిందూ దేశీయులకు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీకి ప్రశంసలును సంపాదించుటకు శక్తిగలవారు మాతో సంబంధము సాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings
Post Box No. 8, Madras.
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore.

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకిగ్రహమాత్రము

అన్నిజాతులవారును ఏవయస్సునందైనను శ్రీ పుణ్యములు కాలవ్యర్థములేక తిరుగుతునకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుదు.

82 మాత్రముగల డబ్బా 1-కిర రూ 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన బ్యాటరీగా ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకిగ్రహ పార్తసి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

లేలుకాటునకు బోషధము

ఈబోషధము నువయోగించినచేతగామే విషమును తీసివేసి, బాధనుసాగ్ధమును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-8-0. 1-3 బుడ్లవరకు పొందవచ్చు 0-3-0 రూ 4 లు అద్వానగా పంపిన ఒక డిజనుబుడు రహుజార్జి లేకనే పంపబడును.

RAJVAID SIR BAMAN DASJI
KAVIRAJ
152 Harrison Road
Calcutta.

అశ్వత్థాంజనము

ఒక గొప్పతప్పు

బుడ్డి 1-కి రూ 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రూ 1-8-0

రాత్రులందు నిద్రలేదు.

భుజించిన ఆహారము ఒంటపట్టుటలేదు.

రోజుకు రోజు శరీరము శుష్కించుచున్నది.

ఇంటను యెరుగు సొరుగువారికిని నిద్రలేదు.

దగ్గు, దగ్గు

స్వప్నమును ఒకటే దగ్గు మొనటిమోతాదు.

అమృతధృతి

హానికాగిన కష్టమును దీనినేయుచున్నది.

వెంటనే మంచును ఉపయోగించి

స్వస్థతపచి యెవల మీదే

గొప్ప తప్పు.

3 బొట్లు

అమృతధృతి

సమస్తవిధములైన రోగములకు బాధలకు

ఒకే మందు.

బహుమతి

టిక్కెట్టు నెంబరు

5964

వై.నెంబరు టిక్కెట్టు

గలవారు ముందుగా

మాకు

వ్రాయవలయును.

కానుగో ఆండ్ కో,
పరేల్., బొంబాయి.

ఆంధ్ర యు ర్నే ది క్ ఫార్మ్ సి లి మి టే డ్

19 హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడు పోస్టు - మదరాసు.

66 చిక్ వేట, బెంగుళూరు సిటీ.

వసంత కుసుమాకరము.

బసవరాజీయము మేహ రోగ ప్రకరణము

191-వ పుట మధుమేహనందు సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు.

ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిస్సత్తవ మొదలగు వ్యాధులలో గూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము. రక్తమును శుద్ధిజేయును.

ఇందు శతపూర్ణభక్తము, బంగారము, ముత్యము, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు.

20 మాత్రలుగల సీసా 1-టికి రూ 5-0-0. ఔషధముతో గూడ పద్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

వసూలయిన సూలధనము రూ 1,45,959-4-0

నిరక్షమైన శాస్త్రీయ ఔషధములకు పట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

నూరు రూపాయలు ధరావకు ఇచ్చు ఏజెంట్లు కావలెను.

హానుమాన్ సబ్బు

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

(1277)

హిందూ సామాజిక సేవ సంస్థ.

ఎస్. రంగనాథం థెట్ల బాంబే లోక. 19 బాంబేవిధి, మదరాసు.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు పైండుపనులు, రబ్బరు స్టాంపులు, స్టెన్సెల్, కాగితం, బంగారము, వెండిసామా

నులపై డిజైన్లు, బొమ్మలుచేయుట, శేషవరీ సామానులు. (609)

ఎం.కె.వి.లగు